
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Powiązania z dokumentami strategicznymi	4
3.	Podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	20
4.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	34
5.	Potencjały, problemy i potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji – synteza szczegółowej diagnozy	60
6.	Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	63
7.	Cele rewitalizacji i kierunki działań	64
8.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	65
9.	Uwarunkowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych związane z zagrożeniem powodzią ...	83
10.	Szacunkowe ramy finansowe.....	84
11.	Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
12.	Partycypacja społeczna.....	88
13.	Opis struktury zarządzania GPR	91
14.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	95
15.	Uchwała, o której mowa w art. 7. ust. 3 ustawy o rewitalizacji – Komitet Rewitalizacji	97
16.	Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	98
17.	Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	99
18.	Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	100
19.	Spis tabel.....	104
20.	Spis rycin.....	105
21.	Spis załączników.....	105

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja (pojęcie pochodzące z jęz. łacińskiego: re + vita – „przywrócenie do życia, ożywienie”) stanowi kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego za pomocą zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki. Działania te prowadzone są przede wszystkim przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji i wykazują terytorialne skoncentrowanie.

Celem działań rewitalizacyjnych są korzystne przekształcenia wyodrębnionego (pod względem społecznym, architektonicznym, planistycznym i ekonomicznym) obszaru gminy. Proces rewitalizacji zmierza do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez podejmowanie działań kompleksowych, co gwarantuje powiązanie ze sobą przedsięwzięć obejmujących kwestie społeczne z kwestiami dotyczącymi innych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Ponadto działania rewitalizacyjne muszą integrować interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Podstawę działań rewitalizacyjnych stanowi zrozumienie, że kwestie społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, gospodarcze, techniczne lub środowiskowe są ze sobą nierozdzielnie powiązane. Kluczowe jest integrowanie działań wspierających lokalne społeczności z działaniami poprawiającymi jakość przestrzeni w której żyją, przy jednoczesnym zapewnianiu warunków do dalszego stałego rozwoju. Istotny element procesu rewitalizacji to partycypacja społeczna obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się m.in. mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Działania rewitalizacyjne w mieście Pionki będą prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032. Program rewitalizacji to dokument mający na celu zaprogramowanie i realizację procesu rewitalizacji. Stanowi wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego i stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, będący narzędziem planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Realizacja założonych projektów o charakterze społecznym i infrastrukturalnym pozwoli na osiągnięcie synergii efektów działań rewitalizacyjnych. Wpłynie także na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji, a tym samym na rozwiązanie lub zminimalizowanie problemów stanowiących podstawę wyznaczenia obszaru działań rewitalizacyjnych.

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz jest zgodny z:

- wymogami określonymi dla strategii instrumentów terytorialnych (IIT) w Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawie wdrożeniowej),
- zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,
- Programem Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027.

2. Powiązania z dokumentami strategicznymi

Powiązania z dokumentami strategicznymi

Proces rewitalizacyjny charakteryzuje się podejściem zintegrowanym, które przejawia się włączeniem interesariuszy w odnowę obszarów zdegradowanych w działania w obszarach polityki społeczno-gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej gminy oraz regionu.

Mając na uwadze powyższe oraz zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 2 Ustawy o rewitalizacji, w poniższym punkcie przeanalizowano powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu regionalnym oraz lokalnym.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze została przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24.05.2022 r. Dokument zawiera istotę, wizję i cele Strategii rozwoju regionu. Przedstawiono w nim wnioski i wyzwania dotyczące następujących obszarów: osadnictwa, procesów demograficznych, gospodarki, dostępności, społeczeństwa, środowiska, energetyki, kultury, dziedzictwa kulturowego, turystyki oraz przemysłu kreatywnego.

Bardzo ważnym elementem Strategii jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Struktura funkcjonalno-przestrzenna województwa mazowieckiego jest zdeterminowana przez historycznie ukształtowany układ osadniczy o charakterze policentryczno-pasmowym. Głównymi elementami struktury są:

- struktura użytkowania ziemi,
- Warszawa – metropolia europejska, stolica kraju i regionu,
- policentryczny układ miast subregionalnych – ośrodków wzrostu,
- korytarze transportowe: sieci TEN-T, krajowe i regionalne,
- system obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych,
- pasmowo powiązane obszary przyrodniczo-kulturowe,
- tereny rolne i otwarte, wolne od procesów urbanizacji.

Układ celów Strategii podporządkowano długookresowym priorytetom rozwoju regionalnego. Przy ich realizacji należy uwzględniać możliwość wystąpienia zmian uwarunkowań rozwoju, wskazanych w dostępnych scenariuszach.

Za cel główny przyjęto „Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałe i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska”. Wdrożenie Strategii opiera się na pięciu celach strategicznych. Do każdego celu przypisano kierunki działań (w tym priorytetowe) oraz szczegółowe działania, które uszczegóławiają towarzyszące im opisy. Przestrzenny wymiar interwencji dopełniają model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszary strategicznej interwencji.

Działania te, określone w Strategii rozwoju Mazowsza 2030+, stanowią filar dla regionalnego programu operacyjnego i innych dokumentów rozwojowych. Są one fundamentem dla kluczowych inwestycji i aktywności Samorządu Województwa. Ułatwiają racjonalne podejmowanie decyzji, ukierunkowując finanse i wysiłek na obszary, które generują największą wartość dla rozwoju regionu i poprawy życia mieszkańców.

Tabela 1. Cele rozwojowe wskazane w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

CEL GŁÓWNY					
<i>Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska</i>					
Obszar	Gospodarka	Dostępność	Środowisko i energetyka	Społeczeństwo	Kultura i dziedzictwo
Nazwa celu	<i>Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze</i>	<i>Dostępne i mobilne Mazowsze</i>	<i>Zielone, niskoemisyjne Mazowsze</i>	<i>Mazowsze zintegrowane społecznie</i>	<i>Mazowsze bogate kulturowo</i>
Opis celu	Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii	Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego	Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia
Wymiar terytorialny	Obszar strategicznej interwencji Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego				

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to jedno z kluczowych wyzwań dla rozwoju regionu. Liczne ośrodki osadnicze borykają się z koncentracją problemów, co wymaga zintegrowanych i kompleksowych interwencji ukierunkowanych na trwałą poprawę jakości życia.

Fundusze unijne odegrały i nadal odgrywają decydującą rolę w dynamizowaniu tych procesów, przyczyniając się do widocznych zmian strukturalnych i wizerunkowych. Nadal jednak konieczne jest przywracanie i wzmacnianie aktywności społeczno-gospodarczej na tych obszarach.

Jako działania uzupełniające – zarówno dla miast, jak i obszarów wiejskich – Strategia przewiduje wsparcie dla kompleksowej rewitalizacji oraz poprawę dostępności transportowej (ujęte w obszarze "Dostępność").

Kluczowe dla przyszłych pokoleń jest także zachowanie dziedzictwa kulturowego. Ochrona zabytków oraz obiektów o wysokiej wartości historycznej i kulturowej wymaga wspierania prac konserwatorskich (w tym restauratorskich i rewaloryzacyjnych). Aby zahamować degradację, należy koncentrować się na rewitalizacji i adaptacji tych obiektów do nowych, zrównoważonych funkcji, takich jak turystyka, kultura i cele społeczne.

Obszary strategicznej interwencji stanowią szczególny element modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego. Dokument prezentuje podstawowe założenia trzech scenariuszy rozwoju województwa – „TRZYMAĆ KURS”, „DYNAMICZNY” oraz „ZACHOWAWCZY” – w

odniesieniu do kluczowych obszarów tematycznych: gospodarka, dostępność, środowisko i energetyka, bezpieczeństwo oraz kultura i dziedzictwo.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) – zdefiniowane w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ na mocy Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – to tereny charakteryzujące się powiązaniem funkcjonalnymi lub specyficznymi warunkami (społecznymi, gospodarczymi, przestrzennymi). Warunki te decydują o obecności barier rozwojowych lub trwałych potencjałów, które wymagają ukierunkowanej interwencji publicznej. W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI, w tym problemowe – podregiony NUTS 3 – w regionie Mazowieckim regionalnym – radomski.

Miasto Pionki na poziomie regionalnym zalicza się do OSI problemowego – OSI radomskiego, a także do Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF) w skali subregionalnej (Radom).

Pobudzenie społeczno-gospodarcze, obejmujące restrukturyzację przemysłu, aktywizację osób długotrwale bezrobotnych oraz poprawę warunków życia i wzmocnienie bazy dochodowej samorządów, stanowi główny kierunek interwencji w OSI problemowym - **OSI radomskim**. Poprzez rozwój oferty edukacyjnej, nastawionej zwłaszcza na zmianę kwalifikacji dorosłych, wspierane będą działania służące podniesieniu jakości kapitału ludzkiego i społecznego. Kluczowe dla zatrzymania młodych ludzi w podregionie stanie się zapewnienie atrakcyjnych możliwości kształcenia, co musi iść w parze z lepszym dostępem do infrastruktury społecznej oraz ochrony zdrowia. Rozwój obszaru opierać się będzie na budowie skoordynowanej oferty inwestycyjnej, zapewnieniu nowych terenów dla firm oraz poprawie ich dostępności transportowej. Równolegle prowadzone będą działania na rzecz przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu, a także wsparcie dla osób bezrobotnych, łączące edukację zawodową z zapewnieniem opieki nad dziećmi.

Wśród elementów realizacyjnych Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji Miasta Pionki są w szczególności:

- I. Kierunki działań i działania – dostępne i mobilne Mazowsze
 - 7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni
 - 7.4. Poprawa ciągłości i jakości tras pieszych i rowerowych
 - 7.6. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego
 - 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu
 - 8.3. Przekształcanie dróg w miastach w ulice o funkcjach miastotwórczych, tworzących przyjazną przestrzeń urbanistyczną
 - 8.5. Kompleksowa rewitalizacja w miastach i miejscowościach wiejskich
 - 8.6. Zwiększanie dostępności przestrzeni publicznej dla osób o ograniczonej mobilności
 - 8.7. Zwiększanie udziału zieleni, w tym wysokiej, w pasie drogowym
- II. Kierunki działań i działania – zielone, niskoemisyjne Mazowsze
 - 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska
 - 10.5. Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza i ograniczenie hałasu
 - 10.8. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska
 - 11. Proekologiczna transformacja energetyki

- 11.1. Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu
 - 12.2. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni, w szczególności ogólnodostępnych, na obszarach zurbanizowanych
 - 12.4. Zwiększenie retencji wodnej, w tym wód opadowych, kształtowanie niebieskiej i zielonej infrastruktury w miastach
- 14. Podnoszenie efektywności energetycznej
 - 14.3. Kompleksowa termomodernizacja budynków
 - 14.4. Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne
- III. Kierunki działań i działania – Mazowsze zintegrowane społecznie
 - 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
 - 15.7. Wspieranie rozwoju kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych
 - 15.8. Wspieranie poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego
 - 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych
 - 16.1. Budowa i rozwój infrastruktury społecznej, w tym o zasięgu regionalnym
 - 17. Aktywizacja społeczno--gospodarcza mieszkańców
 - 17.1. Aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi, z niepełnosprawnościami, absolwentów i osób w wieku 50+
 - 17.2. Upowszechnianie opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego
 - 17.4. Wspieranie postaw przedsiębiorczych oraz samozatrudnienia
 - 19. Włączenie i integracja społeczna
 - 19.1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej
 - 19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu
- IV. Kierunki działań i działania – Mazowsze bogate kulturowo
 - 20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego
 - 20.1. Wspieranie prac konserwatorskich (w tym restauratorskich, renowacyjnych, rewitalizacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych
 - 20.2. Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji, w tym kulturalnych, turystycznych i społecznych
 - 22. Upowszechnianie kultury i twórczości
 - 22.1. Rozwój infrastruktury kultury, wydarzeń i projektów kulturalnych

Tabela 2. Powiązania celów operacyjnych wskazanych w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030+ Innowacyjne Mazowsze z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Cele określone w GPR	Kierunki działań określone w GPR	Cele strategiczne określone w Strategii rozwoju województwa	Kierunki działań w Strategii rozwoju województwa	Działania w Strategii rozwoju województwa
Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru	1.1. Wzmacnianie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców poprzez kompleksowe wsparcie i	MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE	19. Włączenie i integracja społeczna	19.1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami,

Cele określone w GPR	Kierunki działań określone w GPR	Cele strategiczne określone w Strategii rozwoju województwa	Kierunki działań w Strategii rozwoju województwa	Działania w Strategii rozwoju województwa
rewitalizacji	reintegrację osób wykluczonych			starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej 19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu
	Kierunek 1.2. Zintegrowane wsparcie rodzin i wzmacnianie bezpieczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych usług społecznych	MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE	19. Włączenie i integracja społeczna	19.1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej 19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu
	Kierunek 1.3. Pobudzanie aktywności obywatelskiej i współdecydowania mieszkańców o rozwoju lokalnej wspólnoty	MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE	19. Włączenie i integracja społeczna	19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu
Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	Kierunek 2.1. Rozwój ogólnodostępnych stref rekreacji i zieleni miejskiej wspierający aktywność fizyczną oraz integrację mieszkańców	ZIELONE, NISKOEKONOMICZNE MAZOWSZE	12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	12.2. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni, w szczególności ogólnodostępnych, na obszarach zurbanizowanych
	Kierunek 2.2. Podniesienie jakości ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE	16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych	16.1. Budowa i rozwój infrastruktury społecznej, w tym o zasięgu regionalnym
	Kierunek 2.3. Usprawnienie kluczowych systemów wodno-kanalizacyjnych w celu podniesienia standardu życia mieszkańców	ZIELONE, NISKOEKONOMICZNE MAZOWSZE	13. Poprawa jakości środowiska	13.5. Prowadzenie działań na rzecz zapewnienia dobrego stanu wód, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i systemów oczyszczania ścieków

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Pionki na 2025-2032 pod względem przytoczonych celów i kierunków działań zgodny jest z celami określonymi w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego w dniu 19 grudnia 2018 r. W ramach systemu planowania przestrzennego, plan pełni funkcję koordynacyjną, stanowiąc łącznik między planowaniem krajowym a planowaniem lokalnym. W dokumencie przedstawiono Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego w zakresie: struktury użytkowania ziemi, podstawowych elementów sieci osadniczej, obszarów funkcjonalnych (ich granic i zasad funkcjonowania), infrastruktury transportowej, energetycznej, sieci szerokopasmowego Internetu, wodno-kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, a także gospodarki odpadami, infrastruktury społecznej, ochrony środowiska i zasobów przyrody, ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego oraz gospodarki i bezpieczeństwa. Ponadto, Plan zawiera wiążące ustalenia dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (na poziomie krajowym i lokalnym oraz ustalenia wiążące dla regionu). Należy dodać, że Plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy stanowi integralną część planu województwa.

Na podstawie Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), Gmina Miasta Pionki leży w granicach regionu NUTS 2: Mazowiecki regionalny, w podregionie NUTS 3: Radomski.

Plan przyjmuje zintegrowane podejście do polityki rozwoju, wyznaczając obszary funkcjonalne, które są tożsame z obszarami strategicznej interwencji wskazanymi w SRWM 2030. Wśród nich wyodrębniono „obszary o najniższym dostępie do dóbr i usług”, obejmujące m.in. powiat radomski, w którym zlokalizowana jest Gmina Miasta Pionki. Głównym celem zasad zagospodarowania na tym obszarze jest ożywienie gospodarcze obszaru i poprawa warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia – są to kluczowe działania ukierunkowane na zrównoważony rozwój.

Plan zakłada wsparcie inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną i oczyszczanie ścieków, głównie w małych miastach, z priorytetem dla obszarów o najniższym dostępie do sieci (m.in. południowo-wschodni obszar województwa).

Plan rozwoju infrastruktury społecznej województwa przewiduje również poprawę jej jakości i dostępności poprzez: rozbudowę i modernizację bazy kultury (w tym adaptację zabytków), rozwój specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia i obiektów pomocy społecznej oraz rozbudowę placówek oświatowych, szczególnie szkolnictwa zawodowego.

Ochrona środowiska w województwie mazowieckim koncentruje się na obszarach zapewniających różnorodność biologiczną. Do elementów sprzyjających zachowaniu tej różnorodności należą wszystkie występujące formy ochrony przyrody, a także naturalne korytarze ekologiczne, takie jak doliny rzek, mokradła, torfowiska.

Aby poprawić jakość powietrza w województwie mazowieckim, Plan koncentruje się m.in. na modernizacji sektora energetycznego oraz redukcji zanieczyszczeń komunikacyjnych. W dokumencie przewidziano rozwój sieci centralnego ogrzewania, zastępowanie dotychczasowych paliw opcjami niskoemisyjnymi oraz intensywną implementację odnawialnych źródeł energii. Kolejne działania to systematyczne dążenie do minimalizacji szkodliwych emisji generowanych przez transport drogowy.

W zakresie zachowania ciągłości dziedzictwa kulturowego i ochrony krajobrazów kulturowych w Planie wskazuje się na konieczność zachowania i kreowania ładu przestrzennego, zachowania walorów krajobrazu kulturowego oraz kształtowania pasm przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez szereg działań, w tym przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i rurbanizacji. Ponadto, Plan zakłada wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych, włączając w to obiekty i obszary przemysłowe, poprzez rewitalizację, restaurację oraz rekultywację. Kluczowym elementem jest także ochrona, rewitalizacja i rewaloryzacja obiektów i obszarów historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem architektury drewnianej i przemysłowej, dworskiej, obronnej, a także dorobku nauki i techniki, w tym zabytków mających znaczenie symboliczne.

W ramach polityki przestrzennej województwa sformułowano postulaty i rekomendacje, które kładą nacisk na zachowanie w miastach odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, co ma kluczowe znaczenie dla poprawy retencji wód opadowych. Poprawie jakości zasobów wodnych służyć ma z kolei modernizacja oraz rozwój infrastruktury ochrony środowiska, koncentrująca się przede wszystkim na gospodarce wodno-ściekowej. Równolegle, w celu zachowania ciągłości dziedzictwa kulturowego, Plan kładzie nacisk na adaptację obiektów zabytkowych do współczesnych potrzeb. Poprzez nadawanie im nowych funkcji – edukacyjnych, turystycznych oraz kulturalnych – możliwe staje się skuteczne połączenie ochrony zabytków z ich aktywnym wykorzystaniem w przestrzeni publicznej.

Postulaty te są zgodne z GPR i będą realizowane m.in. poprzez rewitalizację Miasta Pionki.

Sposób realizacji przez GPR Strategii rozwoju ponadlokalnego

Strategia rozwoju ponadlokalnego Partnerstwa Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego została przyjęta w dniu 3 lipca 2024 r. Strategia dotyczy horyzontu czasowego 2023-2030. Zawiera wszystkie elementy określone przepisami prawa oraz wynikające z opracowanej przez Związek Miast Polskich metodologii, m.in. syntezę diagnozy, misję i cele Partnerstwa wraz z odpowiadającymi im działaniami, obszarami projektowymi i projektami, model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z rekomendacjami, opis systemu wdrażania, listę projektów zgłoszonych przez członków Partnerstwa oraz potencjalne źródła ich finansowania.

W okresie od listopada 2022 roku do czerwca 2024 roku zespół ekspertów ZMP wraz z partnerami opracował Strategię rozwoju Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego. Proces ten był wspierany dwutorowo: najpierw przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (do końca 2023 r.), a obecnie przez Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego pod auspicjami Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Partnerstwo Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego to wspólna inicjatywa miasta Radom, Powiatu Radomskiego i wszystkich gmin z jego terenu. Obszar powiatu został wskazany w „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze” jako regionalny obszar strategicznej interwencji – Radomski Obszar Strategicznej Interwencji (ROSI). Dodatkowo, trzy jednostki z terenu ROSI zostały zaliczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do dwóch typów krajowych obszarów strategicznej interwencji:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: miasto Radom,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją: Gmina Iłża i Gmina Pionki.

Podstawą działania Partnerstwa w aspekcie formalno-prawnym i instytucjonalnym jest powołane 05 lipca 2016 r. Stowarzyszenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wyznaczenie kluczowych wyzwań i działań w ramach determinant rozwojowych pozwoliło na określenie strategicznych kierunków interwencji w sferze społecznej, obejmujących poprawę dostępności i jakości usług publicznych, wzrost aktywności i zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny oraz działania sprzyjające integracji i włączeniu grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, w szczególności osób starszych

Podstawę do wzmacniania rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowo-przestrzennego stanowi Strategia rozwoju ponadlokalnego Partnerstwa. Jako narzędzie polityki regionalnej, precyzuje ona cele i kierunki interwencji publicznej, wskazując jednocześnie obszary, w których wspierane będą działania prorozwojowe na terenie Partnerstwa.

Misja przyświecająca Partnerstwu oparta jest o wspólne wartości, istotne dla rozwoju regionalnego obszaru i brzmi: „PROWADZENIE NA TERENIE PARTNERSTWA SKUTECZNEJ I ZINTEGROWANEJ POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, OPARTEJ NA WSPÓŁPRACY I PARTNERSTWIE W OBSZARACH: GOSPODARCZYM, SPOŁECZNYM ORAZ ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNYM”.

Misja Partnerstwa skoncentrowana jest na:

- budowaniu przyszłości (dobrobytu) Partnerstwa, dzięki wzmacnianiu endogenicznych potencjałów Partnerstwa oraz współpracy gospodarczej, zarówno w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- budowaniu powiązań między mieszkańcami i społecznościami oraz sprzyjaniu kreowania tożsamości lokalnej z uwzględnieniem wielokulturowości i różnorodności regionalnej,
- osiąganie efektu synergii w procesach rozwoju społeczno-gospodarczego z poszanowaniem walorów środowiska i przestrzeni.

Zastosowanie partycypacyjnego narzędzia badawczego pozwoliło przejść od diagnozy do konkretów: misji, celów strategicznych i operacyjnych. Takie zintegrowane podejście sprawiło, że każda planowana interwencja jest bezpośrednią odpowiedzią na zdefiniowane bariery i zasoby Partnerstwa. Na podstawie przeprowadzonej analizy kluczowych wyzwań i kierunków interwencji wyróżniono trzy główne cele strategiczne, odnoszące się do najważniejszych wymiarów zrównoważonego rozwoju Partnerstwa:

- gospodarczego – Cel strategiczny A: Skuteczne wykorzystanie potencjałów do rozwoju gospodarki opartej na przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności
 - Kierunki działań (cele operacyjne):
 - A.I Wzrost innowacyjności i kreatywności,
 - A.II Poprawa środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości,
 - A.III Poprawa kapitału ludzkiego i rynku pracy.
- społecznego – Cel strategiczny B: Aktywne społeczeństwo z dostępem do usług publicznych, otwarte na integrację i sprzyjające włączeniu grup wykluczonych
 - Kierunki działań (cele operacyjne):
 - B.I Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego,
 - B.II Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych,
 - B.III Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych
- środowiskowo-przestrzennego – Cel strategiczny C: Zrównoważony rozwój przestrzenny i funkcjonalny z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami
 - Kierunki działań (cele operacyjne):
 - C.I Dobra jakość i dostępność infrastruktury niezbędnej do wysokiej jakości życia społeczno-gospodarczego,

- C.II Wysoka jakość zasobów przyrodniczych i kulturowych,
- C.III Zrównoważony system osadniczy.

Aby zrealizować założoną misję do 2030 roku, wyznaczono cele strategiczne, które nadają kierunek naszym długofalowym działaniom. Skupiono się w nich na wykorzystaniu lokalnych szans i zasobów, co pozwoli skutecznie przełamać bariery rozwojowe. Strategia łączy sferę gospodarczą, społeczną i środowiskową, odpowiadając na współczesne wyzwania w sposób kompleksowy. Dodatkowo wskazano cel horyzontalny, bezpośrednio związany z misją i stanowiący cel równorzędny i komplementarny do wszystkich celów strategicznych, kierunków działań i interwencji, warunkujący ich efektywną realizację: *„Sprawne i skuteczne zarządzanie rozwojem obszaru Partnerstwa, oparte na współpracy i zaufaniu, umożliwiające efektywne wykorzystywanie zasobów i wspólną realizację przedsięwzięć we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego”*.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych istotny jest „Cel Strategiczny B – Aktywne społeczeństwo z dostępem do usług publicznych, otwarte na integrację i sprzyjające włączeniu grup wykluczonych”, w tym:

- Kierunek działania (cel operacyjny) B.I: Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego;
 - Kierunki interwencji:
 - B.I.3. Rozwój sektora organizacji pozarządowych.
- Kierunek działania (cel operacyjny) B.II: Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych;
 - Kierunki interwencji:
 - B.II.1. Rozwój usług i poprawa dostępności do sektora oświaty i edukacji;
 - B.II.2. Rozwój usług i poprawa dostępności do sektora ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej;
 - B.II.3. Rozwój usług i poprawa dostępności do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji.
- Kierunek działania (cel operacyjny) B.III: Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych społecznie;
 - Kierunki interwencji:
 - B.III.1. Przeciwdziałanie ubóstwu ekonomicznemu;
 - B.III.2. Reintegracja zawodowa i przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu.

W ramach Celu Strategicznego C – Zrównoważony rozwój przestrzenny i funkcjonalny z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami, istotne są:

- Kierunek działania (cel operacyjny) C.II: Wysoka jakość zasobów przyrodniczych i kulturowych;
 - Kierunki interwencji:
 - C.II.1. Ochrona i kształtowanie zasobów przyrodniczych i kulturowych.
- Kierunek działania (cel operacyjny) C.III: Zrównoważony system osadniczy;
 - Kierunek interwencji:
 - C.III.2. Wspieranie procesów rewitalizacji i poprawa ładu przestrzennego.

Wspieranie procesów rewitalizacji oraz poprawę ładu przestrzennego realizuje się poprzez zintegrowane zespoły działań planistycznych, architektonicznych, społecznych i ekonomicznych. Działania te mają na celu przekształcenie obszarów zdegradowanych oraz przywrócenie im pierwotnych lub nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Podejmowane interwencje służą poprawie ukształtowania przestrzeni i powiązań funkcjonalnych, w szczególności poprzez wspieranie

tworzenia i realizacji zintegrowanych projektów obejmujących kompleksową odnowę obszarów. W ramach prowadzonych prac kładzie się nacisk na organizację i wdrażanie programów aktywizujących społeczność na terenach zdegradowanych. Krajobraz kulturowy kształtowany jest poprzez zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych wraz z infrastrukturą dla osób niepełnosprawnych oraz szeroką promocję jego walorów. Ponadto wspiera się prace konserwatorskie prowadzące do odnowy obiektów i obszarów zabytkowych, przy jednoczesnym wykorzystaniu ich na cele kulturalne, społeczne, edukacyjne, turystyczne oraz gospodarcze.

Strategia zawiera ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej. Dziedzictwo kulturowe, z Radomiem na czele, definiuje rozwojowy profil Partnerstwa. Istotnym elementem tej mozaiki są Pionki – miasto wyrosłe z przemysłu, które jest modelowym przykładem planowania przestrzennego II Rzeczypospolitej. Jego modernistyczny szkielet został wypełniony budynkami o charakterze historyzującym, co miało manifestować polską tożsamość narodową w architekturze tamtego okresu.

W dokumencie rekomenduje się przekształcenie terenu dawnego zakładu „Pronit” w Pionkach w unikatowy obszar o charakterze „Miasta-Puszczy”, łączący funkcje gospodarcze, kulturowe i przyrodnicze poprzez udostępnienie sieci dróg pieszo-rowerowych oraz ochronę terenów wtórnej sukcesji.

Projekt GPR odpowiada postulatowi zawartemu w Strategii rozwoju ponadlokalnego Partnerstwa Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego, w związku z czym można uznać, że poprzez realizację GPR będą realizowane postulaty Strategii.

Sposób realizacji przez GPR Strategii rozwoju gminy

Strategia rozwoju lokalnego to bardzo ważny instrument budowania potencjału rozwojowego gminy. Strategia rozwoju to również kluczowe narzędzie prowadzenia polityki rozwoju, którą określa się jako „zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej” (Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Strategia rozwoju jest nadrzędnym dokumentem programującym rozwój miasta w długofalowej perspektywie czasowej. Strategia stanowi podstawowy instrument wspomagający władze samorządowe w procesie zarządzania rozwojem.

Strategia Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030 została przyjęta 30 stycznia 2026 roku na mocy Uchwały Nr XLVIII/187/2026 Rady Miasta Pionki. Strategia stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego, który określa kluczowe obszary rozwoju Miasta Pionki. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji celów w okresie jej obowiązywania. Proces opracowania dokumentu obejmował również syntetyczną diagnozę w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej oraz analizę mocnych i słabych stron Miasta. Strategia jest spójna z unijnymi wytycznymi w ich obecnym kształcie oraz z dokumentami planistycznymi różnych szczebli, w tym m.in. strategią rozwoju regionu pn. „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+”. Dokument pełni kluczową rolę w systemie zarządzania polityką rozwoju. Stanowi generalny plan postępowania władz samorządowych we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, administracją rządową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi.

W dokumencie sformułowano następującą wizję: „Pionki w 2030 roku to miasto oferujące wysoką jakość życia mieszkańcom, dysponujące szeroką ofertą usług publicznych, gwarantujące dogodne warunki do rozwoju przedsiębiorczości oraz zapewniające możliwość spędzania czasu wolnego”.

Miasta Pionki brzmi następująco: „Dbałość o zrównoważony rozwój Miasta Pionki w celu stworzenia atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku”.

W strategii rozwoju gminy niezbędne jest określenie celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Cztery główne cele strategiczne, wraz z przypisanymi im celami operacyjnymi, wyodrębniono na podstawie analizy SWOT, wyników badań ankietowych oraz wniosków z Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pionki. Podczas gdy cele strategiczne wyznaczają długofalowy kierunek realizacji wizji rozwoju gminy, cele operacyjne skupiają się na średnim horyzoncie czasowym i określają konkretne sposoby ich wdrażania.

Tabela 3. Układ celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych w Strategii Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030

1. Rozwój społeczny Miasta Pionki zapewniający aktywność mieszkańców	2. Zwiększenie konkurencyjności Miasta Pionki na rynku gospodarczym	3. Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni Miasta Pionki	4. Kształtowanie przyjaznej środowisku przestrzeni miejskiej
1.1 Poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży	2.1 Rozwój turystyki w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze Miasta	3.1 Zapewnienie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej	4.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego
1.2 Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia	2.2 Promocja Miasta jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom	3.2 Rozwój i uporządkowanie terenów publicznych	4.2 Infrastruktura techniczna przyjazna środowisku naturalnemu
1.3 Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych	2.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu		

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030

Wśród elementów realizacyjnych Strategii Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030 istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji Miasta Pionki są w szczególności:

- Cel strategiczny 1: Rozwój społeczny Miasta Pionki zapewniający aktywność mieszkańców
 - Cel operacyjny 1.1: Poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży
 - Modernizacja obiektów infrastruktury edukacyjnej
 - Wspieranie uczniów uzdolnionych
 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ze szczególnymi potrzebami
 - Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych od poziomu przedszkola
 - Cel operacyjny 1.2: Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia
 - Budowa i modernizacja obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
 - Cel operacyjny 1.3: Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych
 - Rozwój różnych form usług zdrowotnych i społecznych
 - Poprawa dostępności usług publicznych
 - Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia
 - Rozwój budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego
 - Zapewnienie opieki oraz specjalistycznych usług dla osób starszych i niepełnosprawnych
 - Modernizacja i rozbudowa placówek opieki
- Cel strategiczny 2: Zwiększenie konkurencyjności Miasta Pionki na rynku gospodarczym

- Cel operacyjny 2.1: Rozwój turystyki w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze Miasta
 - Rozwój obiektów infrastruktury kulturalnej
 - Promocja dziedzictwa kulturowego
- Cel operacyjny 2.2: Promocja Miasta jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom
 - Industrializacja terenów po ZTS Pronit i pozostałych
- Cel operacyjny 2.3: Przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu
 - Aktywizacja zawodowa mieszkańców
 - Poprawa dostępności opieki w żłobkach i przedszkolach
- Cel strategiczny 3: Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni Miasta Pionki
 - Cel operacyjny 3.2.: Rozwój i uporządkowanie terenów publicznych
 - Poprawa stanu obiektów zabytkowych
 - Kompleksowa rewitalizacja Miasta
 - Zwiększanie zasobów zieleni miejskiej
 - Likwidacja barier architektonicznych
- Cel strategiczny 4: Kształtowanie przyjaznej środowisku przestrzeni miejskiej
 - Cel operacyjny 4.1.: Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego
 - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
 - Edukacja ekologiczna.

Ważnym elementem Strategii jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który obrazuje kierunki rozwoju przestrzennego Miasta, a także wskazuje obszary istotne z punktu widzenia rozwoju jednostki samorządowej oraz rodzaje powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, w hierarchii sieci osadniczej województwa, Miasto Pionki zostało wskazane jako „pozostały ośrodek lokalny”. Na podstawie dokumentów w gminnych dotyczących polityki przestrzennej oraz dokumentów w na poziomie regionalnym i krajowym. Określono ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania oraz prowadzenia polityki przestrzennej dla Miasta Pionki.

Projekt GPR odpowiada postulatowi zawartemu w Strategii rozwoju miasta Pionki na lata 2023-2030, w związku z czym można uznać, że poprzez realizację GPR będą realizowane postulaty Strategii.

Sposób realizacji przez GPR Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Miasta Pionki (projekt)

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym ramy prowadzenia polityki społecznej gminy w danym okresie czasu, w oparciu o zdiagnozowane problemy, z którymi boryka się lokalna społeczność. Według art. 17. pkt. 1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pionki znajduje się obecnie w fazie końcowej opracowywania, a proces jej tworzenia nabrał tempa w październiku 2025 roku, kiedy to przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne i zbieranie ankiet od mieszkańców.

Wizja brzmi: „Miasto Pionki w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców.”

Misja określona została w następujący sposób: „Misją Miasta Pionki jest skuteczna i zintegrowana polityka społeczna, koncentrująca się na problemach, potrzebach i oczekiwaniach wszystkich mieszkańców, zmierzająca do zapewnienia pożądanej jakości życia.”

W Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Miasta Pionki (projekt) przyjęto następujące cele strategiczne oraz odpowiadające im cele operacyjne i przypisane im kierunki działania:

Cel strategiczny 1: Wsparcie rodziny

Cel operacyjny 1.1. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

Kierunki działania:

- 1.1.1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo
- 1.1.2. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny
- 1.1.3. Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci
- 1.1.4. Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych
- 1.1.5. Upowszechnianie i rozwój idei rodzin wspierających jako formy wsparcia dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo

Cel operacyjny 1.2. Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa

Kierunki działania:

- 1.2.1. Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych
- 1.2.2. Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego)
- 1.2.3. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych/niepełnych

Cel operacyjny 1.3. Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

Kierunki działania:

- 1.3.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych oraz udzielanie stypendiów socjalnych;
- 1.3.2. Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;
- 1.3.3. Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- 1.3.4. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- 1.3.5. Prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego

Cel operacyjny 1.4. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

Kierunki działania:

- 1.4.1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej
- 1.4.2. Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych
- 1.4.3. Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności

Cel operacyjny 2.1. Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

Kierunki działania:

- 2.1.1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców
- 2.1.2. Udzielanie wsparcia osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej OPS
- 2.1.3. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjnoedukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa
- 2.1.4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich
- 2.1.5. Zapobieganie problemom niedożywienia mieszkańców poprzez realizację programów rządowych
- 2.1.6. Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach
- 2.1.7. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych

Cel operacyjny 2.2. Wsparcie dla osób bezrobotnych

Kierunki działania:

- 2.2.1. Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia
- 2.2.2. Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: z niepełnosprawnościami, młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy oraz długotrwale bezrobotnych
- 2.2.3. Objęcie pomocą OPS rodzin dotkniętych problemem bezrobocia
- 2.2.4. Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia
- 2.2.5. Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia
- 2.2.6. Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych
- 2.2.7. Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych
- 2.2.8. Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo
- 2.2.9. Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu
- 2.2.10. Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów)

Cel operacyjny 2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych

Kierunki działania:

- 2.3.1. Monitorowanie skali bezdomności oraz sytuacji osób bezdomnych na terenie Miasta Pionki
- 2.3.2. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc
- 2.3.3. Wsparcie materialne osób bezdomnych
- 2.3.4. Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych z terenu gminy

Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom oraz przemocy domowej

Cel operacyjny 3.1. Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Kierunki działania:

- 3.1.1. Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień
- 3.1.2. Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów wszelkich uzależnień, w tym alkoholizm, narkomania oraz uzależnienia behawioralne
- 3.1.3. Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych
- 3.1.4. Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym
- 3.1.5. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA)
- 3.1.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy
- 3.1.7. Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień
- 3.1.8. Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia
- 3.1.9. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach

Cel operacyjny 3.2. Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy domowej

Kierunki działania:

- 3.2.1. Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy domowej
- 3.2.2. Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie gminy
- 3.2.3. Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy domowej (m.in. pomoc materialna, prawna, psychologiczna, opieka lekarska)
- 3.2.4. Tworzenie miejsc pobytu dla osób doznających przemocy (mieszkania socjalne, mieszkania chronione)
- 3.2.5. Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej
- 3.2.6. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową
- 3.2.7. Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej
- 3.2.8. Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 4.1. Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

Kierunki działania:

- 4.1.1. Monitorowanie sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, diagnoza potrzeb tych osób
- 4.1.2. Udzielanie wsparcia finansowego oraz rzeczowego osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przez MOPS
- 4.1.3. Współfinansowanie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania osoby niesamodzielnej, w tym usług asystentów osób niepełnosprawnych
- 4.1.4. Tworzenie nowych miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych
- 4.1.5. Wydzielenie mieszkań chronionych dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób z niepełnosprawnościami lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 4.1.6. Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych
- 4.1.7. Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych
- 4.1.8. Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół
- 4.1.9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami
- 4.1.10. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami
- 4.1.11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami wymagającymi wsparcia

Cel operacyjny 4.2. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Kierunki działania:

- 4.2.1. Zapewnienie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy
- 4.2.2. Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami (m.in. z PFRON)
- 4.2.3. Podejmowanie działań ukierunkowanych na tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami

Opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz gminnego programu rewitalizacji jako dokumentów strategicznych ma zbieżny cel. Zakłada się, że postulaty zawarte w obu opracowaniach będą maksymalnie spójne. Działania przewidziane w strategii rozwiązywania problemów społecznych obejmują wszystkich mieszkańców gminy. Przewiduje się, że wiele projektów będzie jednocześnie służyło realizacji zarówno strategii rozwiązywania problemów społecznych, jak i Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032. Dla podniesienia skuteczności rekrutacji i efektywności finansowej realizowanych projektów, uzasadnione jest, aby grupa odbiorców działań społecznych zawartych w GPR nie była ograniczona wyłącznie do mieszkańców obszaru rewitalizacji. W związku z tym, zakłada się, że do grup społecznych objętych wsparciem w ramach programu rewitalizacji zostaną skierowane dodatkowe komunikaty zachęcające do udziału w przedsięwzięciach społecznych.

3. Podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podział na jednostki analityczne miasta Pionki

Pionki to miasto w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie radomskim. Znajduje się tu siedziba wiejskiej gminy Pionki. Ośrodek jest położony nad rzeką Zagożdżonką, na Nizinie Środkowomazowieckiej, w dawnej ziemi radomskiej historycznej Małopolski. Powstanie i rozwój miasta był związany z zakładami chemicznymi ZTS Pronit. Na północy rozciąga się fragment Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Przez centrum miasta przebiega linia kolejowa nr 26, przy której znajduje się stacja kolejowa Pionki i przystanek kolejowy Pionki Zachodnie. Przez miasto przechodzą drogi wojewódzkie: 787 i 691.

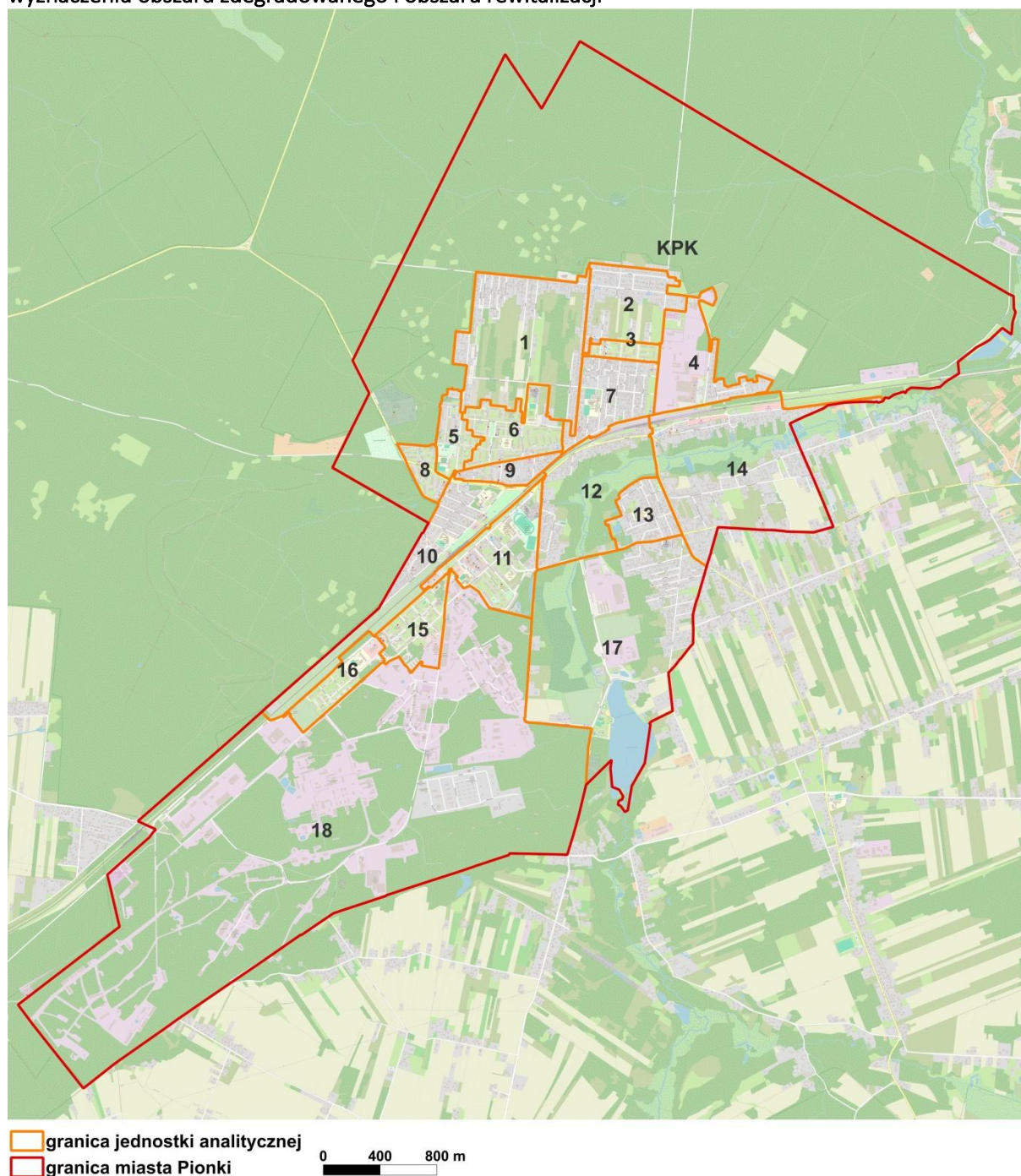
Miasto zostało podzielone na jednostki analityczne, a następnie przeprowadzono analizę porównawczą stanu rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Wyniki analizy stały się podstawą do wskazania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta.

Tabela 4. Wykaz wydzielonych jednostek analitycznych według udziału liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2023 roku w mieście Pionki

Nr obszaru/jednostki analitycznej	Liczba ludności ogółem w dniu 31.12.2023 r.	Powierzchnia jednostki analitycznej [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
KPK	-	6,19	-
1	530	0,76	694,30
2	424	0,31	1349,53
3	1387	0,06	22556,17
4	183	0,32	569,97
5	1322	0,12	10888,26
6	3360	0,26	13075,95
7	711	0,27	2591,15
8	1745	0,08	21843,92
9	374	0,09	4034,35
10	969	0,46	2093,75
11	1518	0,36	4175,95
12	368	0,54	679,06
13	321	0,17	1888,28
14	674	1,00	672,51
15	1181	0,19	6092,74
16	819	0,16	5060,46
17	518	1,50	346,19
18	-	5,54	-
miasto Pionki	16404	18,40	891,37

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki

Rycina 1. Podział miasta Pionki na jednostki analityczne na potrzeby opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowano w programie QGIS na podkładzie Open Street Map (OSM)

Tabela 5. Podział jednostek analitycznych w granicach miasta Pionki

Nr obszaru/jednostki analitycznej	Opis jednostki
1	Obszar nr 1 to teren zabudowy mieszkaniowej wyznaczony przez ulice: Partyzantów, Chemiczną, Aleję Jagiellońską oraz częściowo ulice: Królowej Jadwigi, Leśną i Poziomkową.
2	Obszar nr 2 to strefa zabudowy mieszkaniowej położona między ulicami: Podgaje, Augustowską, Adasia Guzala i Chemiczną. Główną oś komunikacyjną

	stanowi ulica Partyzantów, wzdłuż której zlokalizowano przystanki autobusowe.
3	Obszar nr 3 obejmuje strefę zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (blokowej) w rejonie ulic Bohaterów Studzianek i Adasia Guzala.
4	Obszar nr 4 obejmuje tereny przemysłowe, położone między ulicami Augustowską, Wesołą i Doktor Marii Garszwo. Włączono do niego również zabudowę wielorodzinną w rejonie ulicy Marii Dąbrowskiej.
5	Obszar nr 5 obejmuje wielorodzinną zabudowę blokową w rejonie ulicy Leśnej. Na tym terenie zlokalizowano Ogródek Jordanowski, a tuż obok niego Szkołę Muzyczną I Stopnia w Pionkach.
6	Obszar nr 6 obejmuje strefę wielorodzinnej zabudowy blokowej, ograniczoną ulicami: Aleje Lipowe, Asnyka, Henryka Sienkiewicza i Księdza Jerzego Popiełuszki.
7	Obszar nr 7 obejmuje osiedle mieszkaniowe Chemiczna. Jest on ograniczony ulicami: Bohaterów Studzianek, Augustowską, Doktor Marii Garszwo i Chemiczną. W północnej części obszaru dominują czteropiętrowe bloki, natomiast na południu przeważa budownictwo jednorodzinne. Na tym terenie znajdują się: Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5 oraz Przedszkole Publiczne nr 3.
8	Obszar nr 8 pokrywa się z Osiedlem XXX-lecia. Na jego terenie dominuje wielorodzinna zabudowa blokowa w rejonie ulic Adama Mickiewicza i Kozienickiej.
9	Obszar nr 9 to strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, którą uzupełnia budownictwo wielorodzinne w rejonie ulic Sienkiewicza, Legionistów i Mickiewicza.
10	Obszar nr 10 to zróżnicowana strefa zabudowy, w której znajduje się Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Pionkach. Najstarsza część – Osiedle Dębowa – to zabudowa wielorodzinna zlokalizowana w rejonie ulic Dębowej i Szkolnej. W części południowej obszaru dominują budynki jednorodzinne (rejon ulic Dębowej i Niepodległości). Tereny zieleni urządzonej rozciągają się w części południowo-wschodniej, pomiędzy ulicą Niepodległości a torami kolejowymi. Natomiast w części północnej jednostki przeważa budownictwo jednorodzinne (rejon ulic Zacisze, Szpitalnej, Kozienickiej i Pokoju).
11	Nowa Kolonia – Centrum to teren wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, ograniczony ulicami: Juliusza Słowackiego, Marii Konopnickiej, Elizy Orzeszkowej, Stefana Żeromskiego i Jordanowską. Centralny punkt w przestrzeni publicznej zajmuje Plac Konstytucji 3 Maja. Wokół niego zlokalizowane są różne usługi bankowe, handlowe i gastronomiczne. Ważne instytucje oświatowe i kulturalne to Miejskie Przedszkole nr 1 (przy ul. Żeromskiego 8), Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stefana Żeromskiego oraz Miejska Biblioteka Publiczna, mieszcząca się w okolicy. W północnej części obszaru usytuowano Kościół pw. Św. Barbary i Dom Rekolekcyjny „Betania”. Przy kościele znajduje się miejski stadion sportowy KS „Proch” oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Skłodowskiej-Curie. Tereny zieleni miejskiej rozciągają się wzdłuż linii kolejowej i Alei Jana Pawła II.
12	Staw Dolny to obszar położony pomiędzy ulicami: Kolejową, Bolesława Prusa, Wspólną i Fabryczną. Przez jego środkową część przepływa ciek Zagożdżonka. Strefa budownictwa mieszkaniowego rozciąga się na północnych i zachodnich obrzeżach obszaru, w rejonie ulic Kolejowej i Fabrycznej.
13	Obszar nr 13 to niewielki teren zabudowy mieszkaniowej, przeważnie

	jednorodzinnej, ograniczony ulicami Bolesława Prusa, Zwoleńską i Wspólną. W jego centrum mieści się Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 w Pionkach.
14	<p>Przez centralną część jednostki przepływa ciek Zagożdżonka, który dzieli ją na dwa podobszary.</p> <p>W części północnej, po południowej stronie ulicy Zwycięstwa, rozciąga się strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W pobliżu torów kolejowych zlokalizowano miejskie targowisko.</p> <p>Na południu główną oś komunikacyjną stanowi ulica Tadeusza Kościuszki, wzdłuż której wybudowano domy jednorodzinne. Zabudowa mieszkaniowa rozciąga się również w rejonie ulic: Dalekiej, Generała Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa, Majora Hubala oraz Generała Józefa Hallera.</p> <p>Południowa granica obszaru przebiega wzdłuż ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego. Ulica ta stanowi fragment drogi wojewódzkiej nr 691 i jednocześnie częściowo pokrywa się z granicą administracyjną miasta Pionki.</p>
15	<p>Centralna Kolonia to obszar wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, ograniczony ulicami: Radomską, Spokojną, Sosnową, Jodłową, Brzozową i Zakładową.</p> <p>Na tym terenie zlokalizowane są kluczowe instytucje, takie jak: Miejski Ośrodek Kultury w Pionkach, Miejska Hala Sportowa, Biblioteka Pedagogiczna w Pionkach, Centrum Aktywności Lokalnej, Ośrodek Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie oraz Szpital Miejski w Pionkach (Oddział Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji).</p> <p>Całe osiedle ma charakter mieszkalno-usługowy.</p>
16	Stara Kolonia to osiedle mieszkaniowe składające się z domów jednorodzinnych i kamienic wybudowanych w latach 20. XX wieku. Główne osie komunikacyjne stanowią ulice Radomska i Parkowa. Na terenie osiedla mieści się również Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach.
17	<p>Obszar nr 17 jest ograniczony ulicami Wspólną, Zwoleńską, Polną i Fabryczną, a także granicą miasta.</p> <p>W części wschodniej dominuje zabudowa mieszkaniowa w rejonie ulic: Polnej, Rolnej, Jasnej, Klonowej, Jesionowej, Granicznej i Akacyjowej. Przy ulicy Spacerowej zlokalizowano tereny produkcyjne.</p> <p>W części zachodniej obszaru przepływa ciek Zagożdżonka, wzdłuż którego występują tereny podmokłe.</p> <p>Na południowo-zachodnich obrzeżach jest usytuowany Staw Górny. Na zachód od tego zbiornika znajduje się teren rekreacyjno-sportowy.</p>
18	Obszar nr 18 obejmuje tereny przemysłowe dawnego zakładu ZTS „Pronit” w rejonie ulicy Przemysłowej.
KPK	Obszar ten obejmuje między innymi teren Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

Metody i techniki badawcze oraz źródła danych

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Powyższe kryteria (wskaźniki) służące wskazaniu obszaru zdegradowanego zostały przypisane pięciu sferom: społecznemu, gospodarczemu, przestrzenno-funkcjonalnemu, środowiskowemu i technicznemu.

Na potrzeby wykonania analizy wskaźnikowej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zebrano dane rejestrowe, których dysponentami są jednostki administracji publicznej – głównie Urząd Miasta Pionki oraz jednostki organizacyjne gminy (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), a także Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu czy Komisariat Policji w Pionkach. W opracowaniu uwzględniono też publicznie dostępne dane wtórne, np. z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Pełna lista zastosowanych wskaźników została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Tabela 6. Lista wskaźników cząstkowych wykorzystana do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Typ wskaźnika ¹
1	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
2	społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
3	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
4	społeczna	Udział ludności w wieku	Wydział Organizacji i Spraw	stymulanta

¹ Stymulanta to charakter wskaźnika, który w kontekście wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji należy interpretować w ten sposób, że im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest lepsza. Destymulanta to charakter wskaźnika, który w kontekście wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji należy interpretować w ten sposób, że im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest mniej korzystna.

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Typ wskaźnika ¹
		produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	
5	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku produkcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
6	społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
7	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
8	społeczna	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
9	społeczna	Udział osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej w 2023 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	destymulanta
10	społeczna	Stopa bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2023 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
11	społeczna	Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2023 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	destymulanta
12	społeczna	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców w 2023 r.	Komisariat Policji w Pionkach, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
13	społeczna	Frekwencja w I turze w wyborach samorządowych do Rady Miasta w Pionkach w 2024 r.	Państwowa Komisja Wyborcza	stymulanta
14	społeczna	Zmiana frekwencji w I turze w wyborach samorządowych do Rady Miasta w Pionkach w okresie pomiędzy 2018 a 2024 rokiem	Państwowa Komisja Wyborcza	stymulanta
15	gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2023 r.	Ośrodek Statystyczny w Warszawie, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu	stymulanta

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Typ wskaźnika ¹
			Miasta Pionki	
16	gospodarcza	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2023 r.	Ośrodek Statystyczny w Warszawie, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
17	przestrzenno-funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	Komisariat Policji w Pionkach, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
18	przestrzenno-funkcjonalna	Udział ludności w zasięgu dostępu do przystanku autobusowego w obszarze bufora do 300 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
19	przestrzenno-funkcjonalna	Udział ludności w zasięgu dostępu do obiektu sportowo-rekreacyjnego w obszarze bufora do 500 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	Pionkowski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
20	przestrzenno-funkcjonalna	Udział ludności w zasięgu dostępu do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w obszarze bufora do 500 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	stymulanta
21	środowiskowa	Udział źródeł ogrzewania na paliwa stałe w ogólnej liczbie źródeł ogrzewania w okresie 2021-2023	Wydział Komunalny i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
22	środowiskowa	Udział kotłów bezklasowych, 3 i 4 klasy w ogólnej liczbie kotłów w okresie 2021-2023	Wydział Komunalny i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
23	środowiskowa	Masa odebranego azbestu na 1000 mieszkańców w 2023 r.	Wydział Komunalny i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Pionki, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta
24	techniczna	Liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowego obiektu w latach 2016-2023 na 100 mieszkańców	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, Wydział Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki	destymulanta

Źródło: Opracowano w firmie Lider Projekt Sp. z o.o.

Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z przyjętymi założeniami w ustawie o rewitalizacji i obraną metodyką obszar zdegradowany musi charakteryzować się wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych przyjętymi wskaźnikami niż średnia intensywność tych zjawisk dla całego miasta. Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów miasta o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i na tej podstawie stworzenie indeksu zbiorczego.

Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich jednostek statystycznych i podzieleniu przez odchylenie standardowe. Poniżej przedstawione zostały wzory działań matematycznych niezbędnych dla wyliczenia wskaźników wystandaryzowanych.

Wzór na obliczenie średniej arytmetycznej, gdzie \bar{x} oznacza średnią arytmetyczną, n – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

Wzór na obliczenie odchylenia standardowego populacji, gdzie: σ oznacza odchylenie standardowe, \bar{x} – średnią arytmetyczną, N – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}{N}}$$

Wzór na obliczenie wskaźnika wystandaryzowanego - z , gdzie σ oznacza odchylenie standardowe, \bar{x} – średnią arytmetyczną, x – wartość zmiennej niewystandaryzowanej

$$z = \frac{x - \bar{x}}{\sigma}$$

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla miasta i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne². Przejście odchylenia od średniej do wartości ujemnej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od średniej dla miasta. Z kolei wartości dodatnie odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla miasta odznaczają się mniejszym natężeniem. Zabieg ten pozwala także na zsumowanie wartości wystandaryzowanych wskaźników i stworzenie indeksu zbiorczego (wskaźnika sumarycznego lub inaczej zwanego wskaźnikiem syntetycznym) dla poszczególnych sfer i wskaźnika sumarycznego dla wszystkich sfer łącznie.

Wzór na obliczenie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego) – WS , gdzie z_i oznacza wartości zmiennych wystandaryzowanych

$$WS = \sum_{i=1}^n z_i$$

² W wyniku standaryzacji zmienna uzyskuje średnią wartość oczekiwaną równą zero i odchylenie standardowe równe jeden.

Przy obliczaniu wskaźników wystandaryzowanych w poszczególnych sferach zastosowano wagi przeliczeniowe. Przyjęto, że w sferze społecznej grupa wskaźników wchodzących w zakres jednego zagadnienia (np. zjawiska demograficzne) będzie określona wagą równą 1. Cała sfera społeczna posiada wagę równą 5. Należy zaznaczyć, że jest to kluczowa sfera dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Przyjęte wagi odzwierciedlają poziom istotności wskaźnika dla oceny stopnia degradacji, poziom potencjalnej przypadkowości otrzymanych wyników (zjawisko reprezentowane przez zbiór o małej liczebności może charakteryzować się przypadkowością wyników), korelacje pomiędzy wskaźnikami, potencjalne zakłócenia w ocenie sytuacji. W innych sferach niż społeczna ustalono w ten sposób wagi, aby wskaźniki je reprezentujące były przeliczone przez wagi, których suma wynosi 1. Dzięki temu w zbiorczym wskaźniku dla innych sfer niż społeczna każda sfera ma taki sam udział.

Tabela 7. Wagi przeliczeniowe dla wskaźników cząstkowych

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Waga
1	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	1/7
2	społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	1/7
3	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	1/7
4	społeczna	Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	1/7
5	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku produkcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	1/7
6	społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w dniu 31.12. 2023 r.	1/7
7	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w okresie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem	1/7
8	społeczna	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	0,50
9	społeczna	Udział osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w 2023 r.	0,50
10	społeczna	Stopa bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2023 r.	0,50
11	społeczna	Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2023 r.	0,50
12	społeczna	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców w 2023 r.	1,00
13	społeczna	Frekwencja w I turze w wyborach samorządowych do Rady Miasta w Pionkach w 2024 r.	0,75
14	społeczna	Zmiana frekwencji w I turze w wyborach samorządowych do Rady Miasta w Pionkach w okresie pomiędzy 2018 a 2024 rokiem	0,25
15	gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2023 r.	0,60
16	gospodarcza	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2023 r.	0,40
17	przestrzenno - funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	0,25
18	przestrzenno	Udział ludności w zasięgu dostępu do przystanku autobusowego w	0,25

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Waga
	- funkcjonalna	obszarze bufora do 300 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	
19	przestrzenno - funkcjonalna	Udział ludności w zasięgu dostępu do obiektu sportowo-rekreacyjnego w obszarze bufora do 500 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	0,25
20	przestrzenno - funkcjonalna	Udział ludności w zasięgu dostępu do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w obszarze bufora do 500 m w relacji do ogólnej liczby ludności jednostki analitycznej	0,25
21	środowiskowa	Udział źródeł ogrzewania na paliwa stałe w ogólnej liczbie źródeł ogrzewania	0,40
22	środowiskowa	Udział kotłów bezklasowych, 3 i 4 klasy w ogólnej liczbie kotłów	0,40
23	środowiskowa	Masa odebranego azbestu na 1000 mieszkańców	0,20
24	techniczna	Liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowego obiektu w latach 2016-2023 na 100 mieszkańców	1,00

Źródło: Opracowano w firmie Lider Projekt Sp. z o.o.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Wyniki analizy wskaźnikowej we wszystkich sferach w mieście Pionki zostały zaprezentowane zbiorczo w tabeli poniżej. Z uzyskanych obliczeń wynika, że w sześciu jednostkach analitycznych zaobserwowano natężenie problemów społecznych, które wyznaczają dwa spośród pięciu przedziałów wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej o najniższych wartościach, a zatem od wartości -0,9249 do -4,4185. Do jednostek tych należą obszary nr 4, 5, 6, 8, 10, 11. Na obszarach nr 4, 5, 6, 8, 10, gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, zaobserwowano jednocześnie występowanie koncentracji problemu przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. Na obszarze nr 4 zidentyfikowano natężenie problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Z kolei na obszarach nr 5, 6 i 8 zaobserwowano problemy w sferze gospodarczej. Natomiast w obszarze nr 10 odnotowano problemy w sferze środowiskowej.

Tabela 8. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach w mieście Pionki

Nr obszaru/jednostki analitycznej	Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej	Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej	Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej	Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej
1	1,3846	0,1481	-0,6233	-1,1748	-2,1845
2	4,3155	-0,7227	-0,3176	-0,3144	-1,3917
3	1,3002	-1,0936	0,7625	1,9103	0,9331
4	-4,4185	0,7863	-1,2504	-0,5726	-0,2377
5	-2,4147	-1,1468	0,7016	0,0039	0,9022
6	-1,2134	-0,8104	0,6907	0,1631	0,7647
7	3,7104	0,0744	0,3548	-0,7734	0,2515
8	-1,5343	-1,0458	0,3583	1,9103	0,9870
9	-0,4577	2,9656	0,6588	-0,4666	0,8871
10	-2,1924	0,2746	0,6410	-0,0304	0,2931
11	-1,8475	0,1696	0,1431	0,7788	0,6671
12	0,2183	1,2302	-0,3864	-0,5249	-0,1295

13	1,2444	0,1886	-0,0375	-0,4363	-0,5258
14	0,6414	0,0000	-1,0536	-0,6768	-1,8395
15	-0,7468	-0,5818	0,4122	0,3460	0,7972
16	2,6130	-0,7336	0,1991	0,2652	0,7134
17	-0,6027	0,2972	-1,2534	-0,4074	-0,8879

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Wyznaczony w ramach diagnozy obszar zdegradowany w mieście Pionki obejmuje zatem:

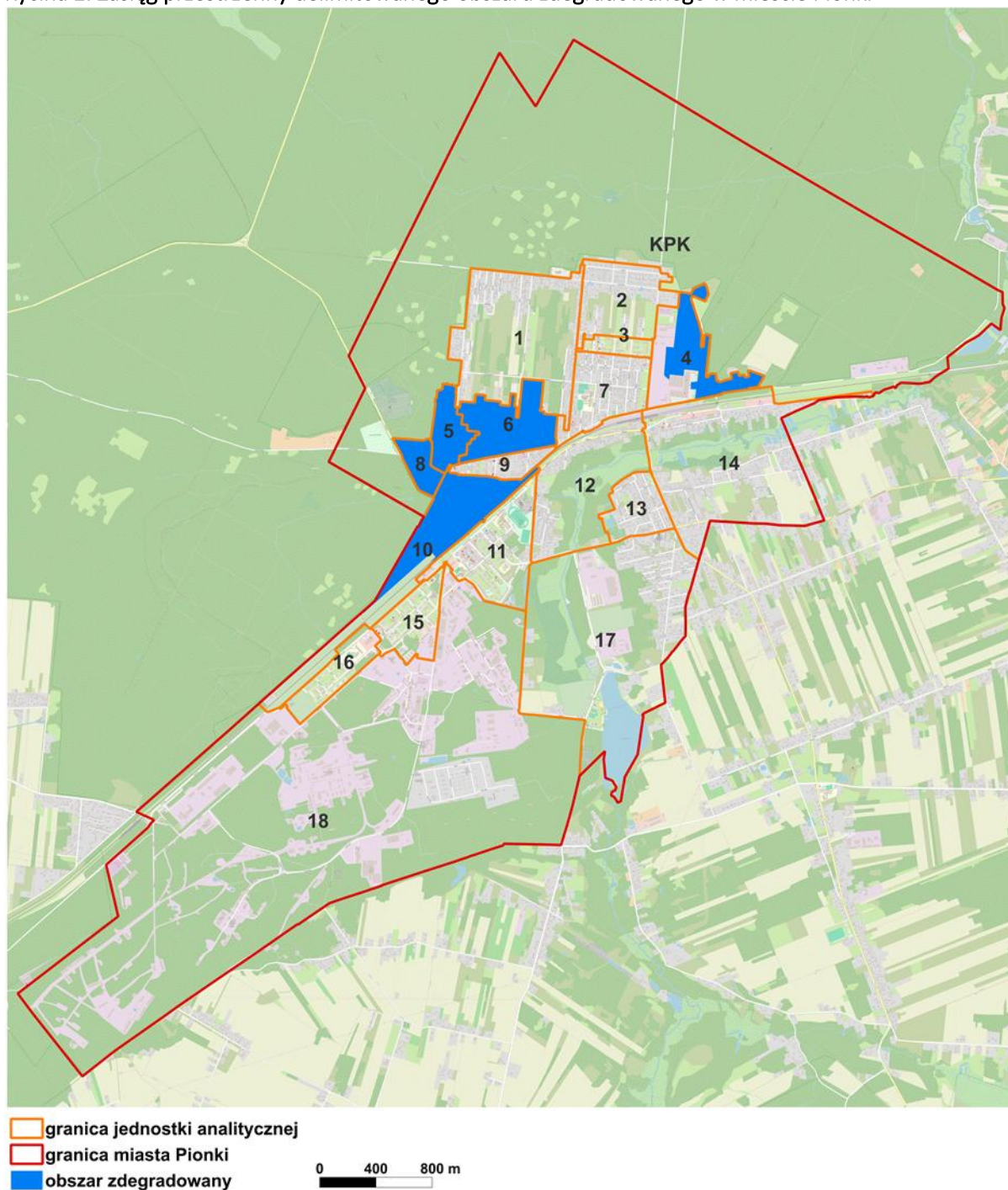
- obszar nr 4
- obszar nr 5
- obszar nr 6
- obszar nr 8
- obszar nr 10

Tabela 9. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze zdegradowanym w granicach miasta Pionki

Nazwa jednostki analitycznej (obszaru)	Liczba ludności ogółem – stan na 31.12.2023 r.	Powierzchnia [km ²]
obszar nr 4	183	0,19
obszar nr 5	1322	0,12
obszar nr 6	3360	0,26
obszar nr 8	1745	0,08
obszar nr 10	969	0,30
obszar zdegradowany	7579	0,95
miasto Pionki	16404	18,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Rycina 2. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru zdegradowanego w mieście Pionki

Źródło: Opracowanie własne w programie QGIS na podkładzie Open Street Map (OSM)

łącznie obszar zdegradowany zajmuje 0,95 km², tj. 5,16% powierzchni gminy i zamieszkuje go 7579 mieszkańców, tj. 46,20% ludności gminy.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

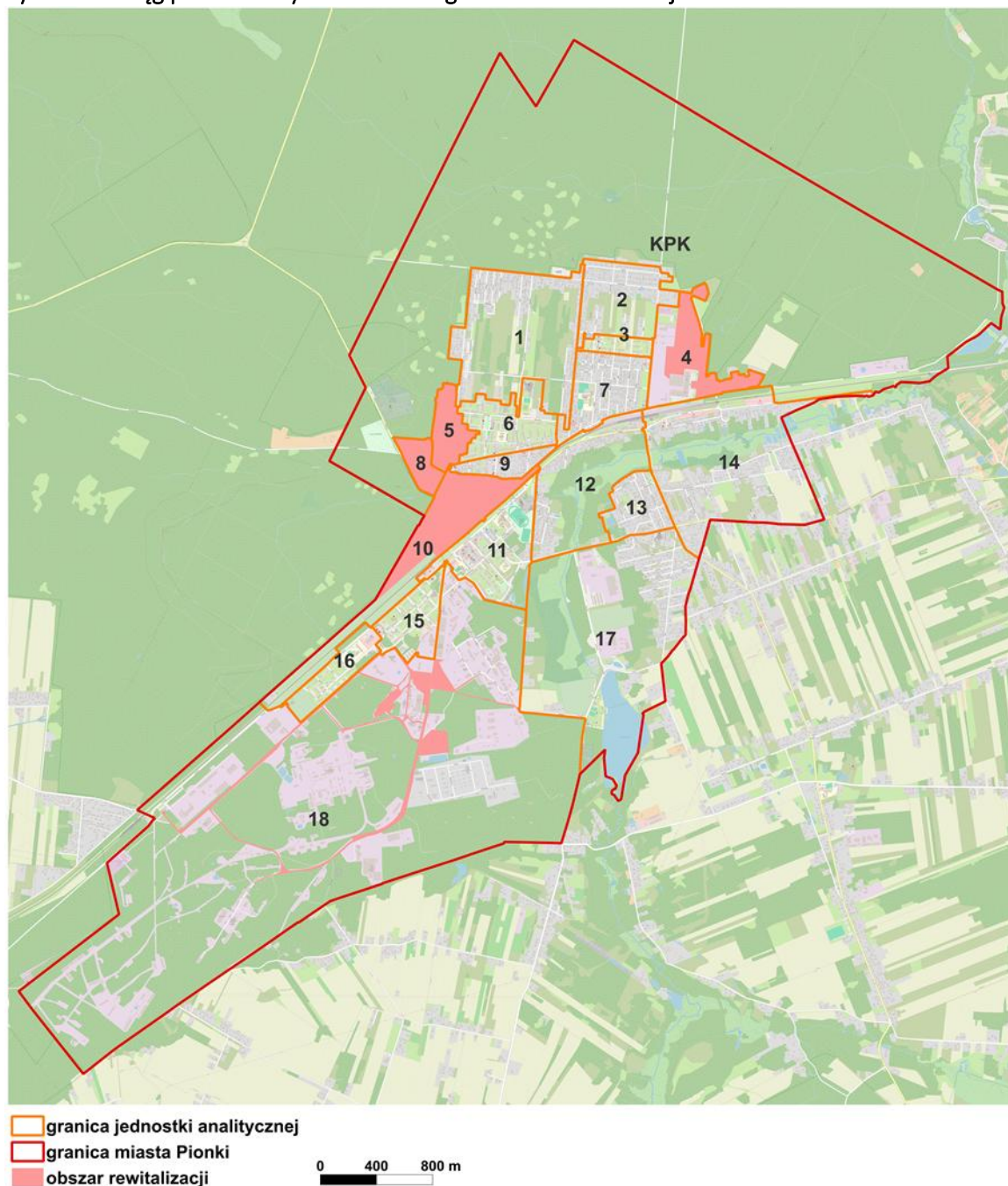
Na części lub całości obszaru zdegradowanego można wyznaczyć obszar rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i jednocześnie zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji powinien charakteryzować się szczególną koncentracją problemów społecznych. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji

jest to obszar, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Wyznaczony w ramach diagnozy obszar rewitalizacji w mieście Pionki obejmuje:

- obszar nr 4
- obszar nr 5
- obszar nr 8
- obszar nr 10

Rycina 3. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji w mieście Pionki

Źródło: Opracowanie własne w programie QGIS na podkładzie Open Street Map (OSM)

Do obszaru rewitalizacji zgodnie z art. 10 ust. 3 włączono również część obszaru przemysłowego nr 18. W obszarze tym znajdują się nieruchomości gminne, w tym drogi cechujące się wysokim stopniem degradacji technicznej obiektów budowlanych. Włączone do obszaru rewitalizacji odcinki dróg wymagają budowy lub modernizacji, aby możliwe było przeprowadzenie procesu rewitalizacji nieruchomości zabudowanych włączonych do obszaru rewitalizacji.

Tabela 10. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze rewitalizacji w granicach miasta Pionki

Nazwa jednostki analitycznej obszaru)	Liczba ludności ogółem – stan na 31.12.2023 r.	Powierzchnia [km ²]
obszar nr 4	183	0,19
obszar nr 5	1322	0,12
obszar nr 8	1745	0,08
obszar nr 10	969	0,30
obszar nr 18	-	0,21
obszar rewitalizacji	4219	0,90
miasto Pionki	16404	18,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

łącznie obszar rewitalizacji zajmuje 0,90 km², tj. 4,89% powierzchni gminy i zamieszkuje go 4219 mieszkańców, tj. 25,97% ludności gminy.

4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji została opracowana głównie na podstawie:

- danych statystycznych zebranych na potrzeby opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- przeprowadzonych badań *desk research* na źródłach dostępnych w Internecie, głównie w domenach publicznych,
- inwentaryzacji terenowej.

Obszar rewitalizacji

Sfera społeczna

Według danych z Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki, na koniec 2023 roku na obszarze rewitalizacji zameldowanych było 4219 osób, co stanowiło 25,97% ogółu ludności miejskiej. W okresie 2014–2023 liczba mieszkańców tego obszaru zmniejszyła się o 16,49%. W tym samym czasie w całym mieście odnotowano spadek populacji o 13,46%. W rezultacie tempo odpływu ludności z obszaru rewitalizacji było wyraźnie szybsze niż w mieście.

W ostatnich latach w Polsce obserwuje się istotne zmiany w strukturze wiekowej ludności. W Pionkach, na potrzeby niniejszej analizy, ludność podzielono na trzy ekonomiczne grupy wiekowe:

- wiek przedprodukcyjny (do 17 lat)
- wiek produkcyjny (kobiety: 18-59 lat, mężczyźni: 18-64 lata)
- wiek poprodukcyjny (kobiety: 60 lat i więcej, mężczyźni: 65 lat i więcej).

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest kluczowym wskaźnikiem z perspektywy rozwoju miast, gdyż odzwierciedla potencjał demograficzny analizowanych jednostek.

W 2023 roku udział ludności w tej kategorii wiekowej kształtował się na poziomie 12,78% na obszarze rewitalizacji. W całym mieście odsetek ten był wyższy i wynosił 14,16%. Co istotne, w ostatnich latach odnotowano znaczący spadek liczby dzieci i młodzieży: na obszarze rewitalizacji o 28,61%, podczas gdy w skali całego miasta o 17,92%.

Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności stanowi ważny miernik dostępności pracowników na lokalnym rynku pracy. Większy odsetek osób w wieku aktywności zawodowej sprzyja dynamiczniejszemu rozwojowi gospodarki lokalnej.

W 2023 roku udział ten osiągnął na obszarze rewitalizacji 54,59%, będąc o 1,24 p.p. niższy niż średnia dla miasta. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób w wieku aktywności zawodowej zmalała na obszarze rewitalizacji o 24,14%. Warto dodać, że w całym mieście odnotowano zbliżone tempo tego zjawiska – wskaźnik dynamiki wyniósł -25,02%.

Struktura wiekowa jest podstawą do analizy procesów starzenia się społeczeństwa, a także pośrednio wpływa na ruch naturalny (urodzenia, zgony) i migracje. Proces starzenia wynika z niskiego przyrostu naturalnego, wydłużania się długości życia oraz systematycznego wzrostu udziału ludności w wieku starszym. Zjawisko to analizowano za pomocą współczynnika starości demograficznej, który obrazuje relację liczby seniorów (kobiet powyżej 60. r.ż.; mężczyzn powyżej 65. r.ż.) do ogólnej liczby ludności.

W ostatnich latach nasila się zjawisko starzenia się społeczeństwa miejskiego. W 2023 roku udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił na obszarze rewitalizacji 32,64%, co przekraczało średnią dla miasta o 2,64 p.p. W przyjętym okresie analizy statystycznej liczba seniorów zwiększyła się na obszarze rewitalizacji o 9,20%. Znacznie bardziej dynamiczny przyrost osób w wieku emerytalnym zaobserwowano jednak w całym mieście, gdzie wskaźnik dynamiki wyniósł 25,88%.

Zadania własne gminy obejmują między innymi sprawy pomocy społecznej, które są ściśle powiązane z procesem wydłużania się przeciętnej długości życia. Sprawnie funkcjonująca podstawowa opieka zdrowotna i socjalna znacząco zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz gwarantuje należyty poziom i warunki życia.

Pomoc społeczna polega przede wszystkim na udzielaniu świadczeń przewidzianych ustawą (zarówno pieniężnych, jak i niepieniężnych), pracy socjalnej, a także na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona również analizę i ocenę zjawisk generujących zapotrzebowanie na wsparcie oraz rozwijanie nowych form pomocy i samopomocy. Objęcie ludności wsparciem w formie zasiłków jest istotnym wskaźnikiem pozwalającym na identyfikację obszarów o wyższych potrzebach w zakresie prowadzonej polityki społecznej. Główną jednostką odpowiedzialną za realizację tych zadań, zarówno własnych, jak i zleconych, jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach.

Wraz z ubytkiem populacji młodej, szczególnie na terenach zabudowy mieszkaniowej blokowej w obszarze rewitalizacji, nasilają się procesy starzenia się społeczeństwa i pogłębiają problemy natury społecznej. Obszar ten charakteryzuje się wyższą koncentracją ubóstwa w porównaniu do miasta.

Do systemu pomocy społecznej zakwalifikowano 173 osoby, w tym 52 osoby z niepełnosprawnością. W 2023 roku, udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności na obszarze rewitalizacji wyniósł 4,10%, co o 0,56 p.p. przekroczyło średnią wartość dla całego miasta.

Wysoki udział osób pobierających zasiłki z pomocy społecznej może wynikać z kilku czynników. Po pierwsze, na znacznym fragmencie tych terenów zamieszkuje duża liczba osób starszych, które z natury rzeczy mają relatywnie wyższe potrzeby w zakresie usług opiekuńczo-pielęgniacyjnych. Po drugie, obszary te cechują się wysokimi wskaźnikami bezrobocia na tle gminy, w tym bezrobocia długotrwałego. Taka sytuacja bezpośrednio przekłada się na wyższy poziom ubóstwa mieszkańców, zwiększone potrzeby socjalne oraz wyższe ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk społecznych, takich jak uzależnienia, przemoc domowa czy przestępczość.

Potrzeby osób z niepełnosprawnością stanowią ważny aspekt prowadzonej polityki społecznej oraz rozwoju infrastruktury. Liczba osób z tej grupy korzystających z pomocy społecznej świadczy nie tylko o skali ich potrzeb, ale również o wielkości tej populacji. Udział osób z niepełnosprawnością wśród wszystkich korzystających z pomocy społecznej wynosił na obszarze rewitalizacji 30,14%, co oznacza, że był o 3,59 p.p. wyższy w stosunku do średniej dla miasta.

Problemy natury bytowej są ściśle skorelowane z relatywnie wysokim bezrobociem mieszkańców. Stopa bezrobocia jest uważana za najważniejszy miernik rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru, ponieważ łączy w sobie kwestie natury gospodarczej i ich pośredni wpływ na sferę społeczno-bytową ludności.

Na obszarze rewitalizacji odnotowano wyższy poziom bezrobocia w porównaniu ze średnią dla miasta. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, na koniec 2023 roku zarejestrowano tu 210 osób bezrobotnych, z czego 113 osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. Udział

bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji osiągnął w 2023 roku poziom 9,14%, przekraczając średnią dla miasta, która wynosiła 8,13%.

Wskaźnik bezrobocia długotrwałego jest narzędziem pozwalającym ocenić stopień złożoności i trwałości problemów występujących na lokalnym rynku pracy. Bezrobocie długotrwałe stanowi poważny problem społeczny, mający negatywny wpływ na wiele aspektów życia mieszkańców. Przedłużający się stan braku zatrudnienia w znacznej mierze prowadzi do pogorszenia kondycji psychicznej osoby bezrobotnej, wywołując apatię i zniechęcenie do dalszego poszukiwania pracy. Skutkuje to również zanikaniem posiadanych kwalifikacji, a jednocześnie pogorszeniem warunków bytowych rodziny – z powodu braku stałego wynagrodzenia i uzależnienia od transferów z pomocy społecznej.

W 2023 roku udział osób bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych na obszarze rewitalizacji wyniósł 53,60%. Wartość ta była bardzo zbliżona do średniej zarejestrowanej w całym mieście (53,69%).

Wysokie nasilenie problemu bezrobocia na obszarze rewitalizacji wskazuje na konieczność zintegrowania działań podejmowanych przez podmioty polityki społecznej i rynku pracy. Niezbędne jest stworzenie programów pomocy skoncentrowanych na wsparciu osób i rodzin zamieszkujących tę część miasta.

Realizacja tych programów musi obejmować pomoc skierowaną także do pozostałych członków rodzin, ponieważ przebywanie w rodzinie dysfunkcyjnej utrwała negatywne wzorce, rzutując na przyszłe postępowanie w sytuacjach życiowych, zawodowych czy społecznych. Wsparcie to powinno być szczególnie ukierunkowane na edukację i aktywizację dzieci i młodzieży, co ma zapobiegać występowaniu zjawiska tzw. „dziedziczenia biedy”. Ponadto, istotną rolę w doradztwie i pośrednictwie pracy mogą pełnić organizacje pozarządowe.

Bezrobocie mieszkańców jest także głównym czynnikiem hamującym wzrost gospodarczy, przyczyniając się do powstawania napięć i konfliktów społecznych. Przy planowaniu i prowadzeniu działań rewitalizacyjnych należy dążyć do wytworzenia impulsów infrastrukturalnych i społecznych, które przełożą się bezpośrednio na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy i ogólny wzrost gospodarczy.

Poczucie bezpieczeństwa publicznego jest niezwykle istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się niestety wyższym poziomem przestępczości w stosunku do średniej miejskiej. W 2023 roku liczba przestępstw przypadających na 1000 mieszkańców wyniosła na tym obszarze 3,94, podczas gdy średnia dla całego miasta była niższa i równała się 3,23.

Zaangażowanie obywatelskie mieszkańców, obok wymiaru bytowo-zawodowego, stanowi ważny czynnik wpływający na funkcjonowanie lokalnych społeczności. Miernikiem aktywności obywatelskiej jest w tym kontekście frekwencja w wyborach samorządowych. Wskaźnik ten obliczono na podstawie średniej frekwencji w wyborach do Rady Miasta w Pionkach z obwodowych komisji wyborczych przypisanych do poszczególnych ulic i jednostek analitycznych. Frekwencję wyborczą zdefiniowano jako iloraz liczby kart ważnych i liczby osób uprawnionych do głosowania, pomnożony przez 100.

7 kwietnia 2024 roku frekwencja w I turze wyborów samorządowych do Rady Miasta w Pionkach osiągnęła na obszarze rewitalizacji poziom 51,00%. W okresie między 2018 a 2024 rokiem zaobserwowano na tym terenie jej spadek o 3,88 punktu procentowego.

Najniższy stopień zaangażowania obywatelskiego dotyczył obszarów zabudowy wielorodzinnej (bloków), które często wykazują wysokie nagromadzenie problemów społecznych. Można zatem

stwierdzić, że im większa koncentracja problemów społecznych, tym mniejsze zaangażowanie obywatelskie.

Niska aktywność obywatelska jest jednym z bezpośrednich następstw dysfunkcji społecznych związanych z ubóstwem czy długotrwałym bezrobociem i pokrewnymi zjawiskami. Jest to również jeden z głównych przejawów wykluczenia społecznego. Objawy tego zjawiska są widoczne w wielu aspektach życia społecznego w podobszarach rewitalizacji: ludność tam zamieszkująca w małym stopniu angażuje się w inicjatywy społeczne, brakuje form samoorganizacji społecznej oraz działań samopomocowych.

Należy intensyfikować konsekwentne działania motywujące społeczność lokalną do aktywności obywatelskiej, które z pewnością mogą przynieść oczekiwany skutek. W tym celu konieczne jest wspieranie rad osiedli, stanowiących ważny organ aktywności obywatelskiej społeczności lokalnej, a także organizacji pozarządowych.

Na obszarze rewitalizacji odnotowano jednak mniejsze skupienie organizacji pozarządowych w porównaniu z miastem. W 2023 roku wskaźnik liczby organizacji pozarządowych przypadających na 1000 mieszkańców wyniósł na obszarze rewitalizacji 3,08. Dla porównania, w całym mieście omawiany wskaźnik kształtował się na poziomie 3,78.

Istotnym elementem analizy przestrzenno-funkcjonalnej jest wyposażenie w infrastrukturę społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem żłobków. Działalność opieki żłobkowej i placówek wychowania przedszkolnego to kluczowe elementy działalności społecznej, które przyczyniają się do rozwoju kapitału ludzkiego. Ich funkcjonowanie umożliwia rodzicom realizowanie aspiracji zawodowych i godzenie ich z życiem prywatnym.

W Pionkach, poza obszarem rewitalizacji, przy ulicy Jordanowskiej 1, znajduje się miejski żłobek „Wesoły Pajacyk”. Natomiast przy ulicy Sienkiewicza 29 mieści się niepubliczny żłobek „Kraina Bąbelków”.

Współczesne funkcjonowanie systemu szkolnictwa podstawowego jest podstawą do analizy uwarunkowań działalności i organizacji placówek edukacyjnych. Badania te powinny skupiać się przede wszystkim na rozmieszczeniu, dostępności przestrzennej oraz wynikach nauczania, z uwzględnieniem rodzaju szkoły (publiczna/prywatna). Analiza systemu edukacji podstawowej stanowi ważny element uzupełniający pogłębioną diagnozę sfery społecznej.

W Pionkach Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 zlokalizowana jest przy ulicach Niepodległości 3 i Słowackiego 4. Ponadto, przy ulicy Leśnej 1 mieści się Szkoła Muzyczna I stopnia w Pionkach.

Tabela 11. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2021-2024 w szkołach podstawowych zlokalizowanych w mieście Pionki

Nazwa jednostki/lata szkolne	język polski [%]				matematyka [%]				język angielski [%]			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Obszar rewitalizacji												
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stefana Żeromskiego w Pionkach	56,4	62,1	67,6	58,8	46,3	53,8	50,6	45,0	64,4	65,5	69,4	70,6
Poza obszarem rewitalizacji												
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 im. Bolesława	69,3	58,3	57,3	46,1	44,7	44,3	37,9	21,0	68,7	61,0	62,2	56,9

Prusa w Pionkach												
Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi i sportowymi nr 5 im. Jana Pawła II w Pionkach	53,6	59,9	63,7	56,1	39,7	58,1	53,8	46,3	61,9	63,8	67,2	58,3
Miasto Pionki	56,6	60,7	64,9	54,8	43,6	54,4	50,8	39,9	63,9	64,2	67,7	62,4

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

Sfera gospodarcza

Gospodarka lokalna to ważny czynnik wyznaczania korzystnych możliwości rozwojowych poszczególnych gmin. Atrakcyjność miejsc pracy oraz zapewnienie jej przez podmioty gospodarcze to kluczowy komponent planowania strategicznego, który finalnie ma przyczynić się do wzrostu efektywności gospodarczej i poprawy jakości życia ludności.³ Obliczając wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców, wzięto pod uwagę podmioty gospodarcze według następujących form prawnych.

Tabela 12. Wykaz podmiotów gospodarczych według form prawnych

Kod ⁴	Nazwa
023	spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż kodeks spółek handlowych i kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach
099	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
116	spółki akcyjne
117	spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
118	spółki jawne
115	spółki partnerskie
120	spółki komandytowe
121	spółki komandytowo – akcyjne
122	spółki europejskie
124	przedsiębiorstwa państwowe
126	towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych
134	towarzystwa reasekuracji wzajemnej
135	główne oddziały zagranicznych zakładów reasekuracji
171	przedsiębiorstwa zagraniczne
179	oddziały zagranicznych przedsiębiorców
180	spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe
136	główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Warszawie

Dane z Ośrodka Statystycznego w Warszawie wskazują, że na koniec 2023 roku na obszarze rewitalizacji funkcjonowało 298 podmiotów gospodarczych, w tym 290 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się niższym poziomem przedsiębiorczości w porównaniu ze średnią dla miasta.

³ Parysek J. J., 2015. Rola lokalnego samorządu terytorialnego w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym gmin. Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, nr 77 (3), s. 27-46.

⁴ Kody formy prawnej według bazy REGON Głównego Urzędu Statystycznego

Skala aktywności gospodarczej została oceniona na podstawie wskaźnika przedsiębiorczości, wyrażonego liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na koniec 2023 roku wskaźnik ten wyniósł na obszarze rewitalizacji 12,94, przy średniej dla miasta równej 16,06.

Niski poziom rozwoju gospodarczego, szczególnie na obszarach zabudowy wielorodzinnej (bloków) w zachodniej i zachodnio-centralnej części miasta, koreluje z niekorzystną sytuacją społeczną tych terenów. Potwierdzają to wyższe wskaźniki bezrobocia oraz duży udział osób korzystających z pomocy społecznej. Wpływ na wysokość tego parametru może mieć również fakt, iż obszary te charakteryzuje duża liczba mieszkańców w wieku senioralnym.

Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przyjął wartość 12,59, podczas gdy w mieście wyniósł 15,07. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy mają dobry dostęp do sklepów z artykułami pierwszej potrzeby, a także do kawiarni i restauracji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Ruch pojazdów i liczba ich użytkowników na ulicach miasta zwiększa się z każdym rokiem. Intensywny ruch komunikacyjny wynika między innymi z popularyzacji samochodu jako podstawowego środka codziennej komunikacji. Znaczna liczba pojazdów w połączeniu ze złym stanem technicznym niektórych dróg prowadzi do obniżenia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, wydłużenia czasu przejazdu oraz negatywnie wpływa na środowisko naturalne.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wyższą koncentracją wypadków i kolizji w porównaniu z miastem. W 2023 roku wskaźnik liczby zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców wyniósł na tym obszarze 5,34, podczas gdy w całym mieście osiągnął wartość 4,82. Istotnym problemem jest również brak ścieżek rowerowych przy głównych ciągach komunikacyjnych.

Obszar rewitalizacji jest bardzo dobrze rozwinięty pod względem komunikacji zbiorowej. Analiza przestrzenna wykazała, że 99,20% ludności na obszarze rewitalizacji mieszka w zasięgu 300 metrów od przystanku autobusowego. W przypadku całego miasta odsetek ten wynosi 84,20%.

Kolejny kluczowy element diagnozy dotyczy sportu i rekreacji, które odgrywają znaczącą rolę w promocji aktywności fizycznej w gminie. Obszar rewitalizacji ma bardzo dobrą dostępność do obiektów sportowo-rekreacyjnych. Aż 95,50% mieszkańców tego obszaru ma do nich dostęp fizyczny w promieniu 500 metrów od miejsca zamieszkania. W całym mieście z obiektów tego typu może korzystać blisko 88,2% mieszkańców.

Najważniejszym placem sportowo-rekreacyjnym jest Ogródek Jordanowski. Dawny, zaniedbany plac przy ulicy Leśnej 1 w Pionkach, sąsiadujący ze Szkołą Podstawową nr 3, przeszedł transformację w Centrum Rekreacyjno-Rozrywkowe. Dziś to kluczowe miejsce dla mieszkańców, położone obok obiektów sportowych przy Szkole Muzycznej.

Głównym punktem Centrum jest scena widowiskowa. Ponadto, na terenie znajdują się: boisko wielofunkcyjne o wymiarach 32mx19m z nawierzchnią poliuretanową, przeznaczone do koszykówki, siatkówki i badmintonu. Zbudowano też skatepark z 10 demontowalnymi urządzeniami na utwardzonej nawierzchni o wymiarach 32mx19m, do jazdy na deskorolce, hulajnodze i rowerze.

Dla młodszych dzieci przygotowano plac zabaw z 11 elementami, między innymi ze zjeżdżalnią i huśtawkami. Starsze dzieci mają do dyspozycji zestaw złożony z 14 elementów, w tym zjeżdżalnię, ścianki wspinaczkowe, pomosty linowe i piaskownicę. Dostępna jest również mini siłownia z 10

urządzeniami do ćwiczeń na świeżym powietrzu, a także zestaw sprawnościowy „Sudety” z linearium, ścianką wspinaczkową, drabinką i liną zjazdową. Całość uzupełniają pola i stoły do gier, takich jak tenis stołowy, warcaby czy szachy. Dodatkowo, w Centrum znajdują się: piaskownica, fontanna, grill rekreacyjny z dwiema zadaszonymi altanami, ogródek skalny oraz aleje spacerowe z ławkami. To kompleksowe Centrum zapewnia mieszkańcom Pionek szerokie możliwości aktywnego spędzania czasu i relaksu.

Opieka przedszkolna jest kluczowym elementem polityki społecznej. Edukacja najmłodszych dzieci pozytywnie wpływa na ich funkcjonowanie w dalszych etapach rozwoju, a później na rynku pracy. Badania dostępności przestrzennej do placówek wychowania przedszkolnego pozwalają między innymi określić stopień zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców w wieku produkcyjnym mobilnym danego obszaru. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji mają przeciętny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego. Udział ludności w zasięgu dostępu do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w promieniu 500 metrów od miejsca zamieszkania ukształtował się na obszarze rewitalizacji na poziomie 76,50%, co przekracza o 2,20 punktu procentowego średnią wartość dla całego miasta.

Obowiązkowym zadaniem własnym powiatu, zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, jest wykonywanie zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej.

Do oceny poziomu potrzeb inwestycyjnych w zakresie modernizacji obiektów budowlanych wykorzystano wskaźnik, jakim jest liczba zgłoszonych zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowych budynków w latach 2016-2023 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Założono, że im większa liczba pozwoleń wydanych na remont w danej jednostce analitycznej, obejmujących prace związane z nadbudową, odbudową, rozbiórką lub rozbudową istniejących obiektów, tym w większym stopniu istniejąca infrastruktura nie jest dostosowana do potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Przyczyną tego niedostosowania może być często zły stan techniczny obiektów budowlanych. Na obszarze rewitalizacji odnotowano niewielki poziom potrzeb inwestycyjnych związanych z modernizacją istniejących obiektów budowlanych. W okresie 2016-2023 omawiany wskaźnik osiągnął na tym obszarze 0,64, przy średniej dla miasta równej 1,88.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się budynki w zasobie gminy. I tak przy ul. Niepodległości 2 mieści się „Legionówka”. W budynku przy ul. Leśnej 3 odbywają się Warsztaty Terapii Zajęciowej. Gmina posiada również lokale w komunalnych budynkach wielorodzinnych przy ul. Leśnej 7 i 9. Lokale mieszkalne, będące własnością Gminy, mieszczą się także w budynkach przy ul. Leśnej 1 (budynek dawnej szkoły) i 17 oraz ul. Niepodległości 3 (budynek dawnej szkoły). Wszystkie wymienione budynki są wyposażone w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną oraz przyłącze do sieci centralnego ogrzewania. Brakuje w nich natomiast instalacji gazu ziemnego.

Część lokali mieszkalnych o obniżonym standardzie, zwolnionych przez dotychczasowych najemców, jest – zgodnie z polityką mieszkaniową Gminy – przeznaczana na lokale socjalne. Obiekty te znajdują się między innymi przy ul. Leśnej 17.

Sfera środowiskowa

Obszar rewitalizacji charakteryzuje niższy poziom zanieczyszczeń atmosferycznych wynikający ze sposobu ogrzewania budynków na tle miasta. Do kategorii źródeł ogrzewania na paliwa stałe zakwalifikowano:

- kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem,

- kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy,
- kominiek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel),
- piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy),
- trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa.

W okresie 2021-2023 udział źródeł ogrzewania na paliwa stałe na obszarze rewitalizacji wynosił 36,44% w ogólnej liczbie źródeł ogrzewania, przy średniej dla miasta na poziomie 43,50%.

Natomiast udział kotłów bezklasowych, 3 i 4 klasy w ogólnej liczbie kotłów osiągnął na obszarze rewitalizacji 84,91% i był o 2,73 punktu procentowego niższy niż średnia dla miasta.

Jeśli chodzi o azbest, w 2023 roku masa odebranego materiału przypadająca na 1000 mieszkańców wynosiła na obszarze rewitalizacji 0,48 Mg, podczas gdy w całym mieście odnotowano 1,43 Mg.

Jednostka nr 4

Wstęp

Jednostka nr 4 znajduje się we wschodniej części miasta Pionki. Obejmuje ona budynki wielorodzinne w rejonie ulicy Marii Dąbrowskiej. Na jej obszarze rozciągają się również tereny przemysłowe pomiędzy ulicami Augustowską, Wesołą i Doktor Marii Garszwo, które przewidziano pod nową zabudowę wielorodzinną. Od północy jednostkę otaczają tereny Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Natomiast południowa granica jednostki przebiega wzdłuż linii kolejowej, w pobliżu której znajduje się przystanek kolejowy „Pionki”.

Sfera społeczna

Według danych Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki, na koniec 2023 roku w jednostce nr 4 zameldowane były 183 osoby, co stanowiło zaledwie 1,11% ogólnej liczby ludności miejskiej. Obszar ten charakteryzuje się szybszym tempem odpływu ludności w porównaniu ze średnią w mieście – w latach 2014–2023 liczba mieszkańców spadła o 17,19%.

Analiza struktury wieku wskazuje, że udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 13,11%, co było o 1,05 p.p. niższe niż w całym mieście. W ostatnich latach liczba osób w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 24,99%.

Najliczniejszą grupę stanowiła populacja w wieku produkcyjnym, osiągając 56,28%. Ten udział był nieco wyższy niż średnia miejska, która wynosiła 55,83%. Niemniej jednak, w przyjętym okresie analizy statystycznej liczba osób w wieku aktywności zawodowej zmalała znacząco – o 33,12%.

Jednocześnie udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 30,60%, nieznacznie przekraczając średnią dla miasta, równą 30,00%. Na przestrzeni ostatnich lat liczba seniorów wzrosła o 60,00%. Jest to prawie dwuipółkrotnie szybsze tempo przyrostu tej grupy wiekowej niż w mieście.

Jednostka nr 4 cechuje się najwyższą koncentracją ubóstwa w Pionkach. W 2023 roku udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności ukształtował się na poziomie 9,87%, przekraczając średnią dla miasta o 6,33 p.p. Wysoki jest również odsetek osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej – wynosił on 37,01% przy średniej dla miasta równej 26,55%.

Na tym obszarze odnotowano także bardzo wysoką koncentrację bezrobocia. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, na koniec 2023 roku zarejestrowano 19 osób bezrobotnych, z czego 9 osób pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Udział bezrobotnych ogółem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiągnął 17,97%, co stanowi ponad dwukrotność średniej dla miasta, wynoszącej 8,13%. Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 49,38%, a zatem był o 4,31 p.p. niższy w porównaniu ze średnią dla miasta.

Obszar nr 4 charakteryzuje również relatywnie wysoki poziom przestępczości w stosunku do miasta. W 2023 roku odnotowana liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców wyniosła 5,46, przy średniej dla miasta równej 3,23.

Jeśli chodzi o aktywność wyborczą, 7 kwietnia 2024 roku frekwencja w I turze wyborów samorządowych do Rady Miasta w Pionkach osiągnęła 52,84%. W okresie 2018–2024 odnotowano jej spadek o 4,64 p.p.

Sfera gospodarcza

Obszar nr 4 charakteryzuje wysoka koncentracja podmiotów gospodarczych w porównaniu z resztą miasta. W 2023 roku wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym osiągnął 23,30. Wartość ta znacząco przewyższa średnią dla miasta, która wyniosła 16,06. Należy przy tym zaznaczyć, że wśród tych podmiotów znajdują się wyłącznie osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Jednostka nr 4 charakteryzuje się dobrą dostępnością do przystanków autobusowych. Udział ludności mającej dostęp do przystanku autobusowego w obszarze bufora do 300 metrów od miejsca zamieszkania wynosił 83,61%. Wartość ta jest zbliżona do średniej dla całego miasta, która przyjęła poziom 84,19%.

Z przeprowadzonej analizy przestrzennej wynika, że mieszkańcy zameldowani na obszarze nr 4 nie mają fizycznego dostępu do przedszkola lub oddziału przedszkolnego oraz do obiektów sportowo-rekreacyjnych w promieniu 500 metrów od miejsca zamieszkania.

Na opisywanym terenie zarejestrowano 2 zdarzenia drogowe. W 2023 roku wskaźnik liczby zdarzeń drogowych przypadających na 1000 mieszkańców osiągnął tu 13,01. Należy jednak zaznaczyć, że na końcową wartość tego wskaźnika wpływa niewielka liczba ludności w tej części miasta.

Obszar nr 4 odznacza się relatywnie wysokim poziomem potrzeb inwestycyjnych związanych z modernizacją istniejących obiektów budowlanych. W latach 2016–2023 liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowego obiektu przypadających na 1000 mieszkańców wynosiła tu 3,28, przy średniej dla miasta równej 1,88.

Większość budynków wielorodzinnych w rejonie ulicy Dąbrowskiej znajduje się w dobrym stanie technicznym. Przed wejściami do budynków utworzono miejsca parkingowe dla samochodów osobowych. Przy tej ulicy, wewnątrz osiedla wielorodzinnego, rozciąga się również wyremontowany chodnik. Mimo to, na pewnym odcinku widoczne są liczne zapadnięcia i nierówności, co utrudnia poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami.

Nawierzchnia jezdni oraz chodnik w ciągu ulicy Wesołej znajdują się w bardzo dobrym stanie technicznym. Ponadto, na nieużytkach zasadzono nową zieleń.

Zdegradowana nawierzchnia w ciągu ul. Marii Dąbrowskiej, wyremontowany chodnik po prawej stronie, zniszczona część chodnika po lewej stronie

Źródło: własne

Wyremontowana część chodnika w ciągu ul. Marii Dąbrowskiej

Źródło: własne

Nasadzenia zieleni przy ul. Wesolej

Źródło: własne

Stan nawierzchni jezdni w ciągu ul. Wesolej

Źródło: własne

Stan nawierzchni jezdni w ciągu ul. Doktor Marii Garszwo

Źródło: własne

Widok na tereny produkcyjno-usługowe w rejonie ul. Doktor Marii Garszwo

Źródło: własne

Sfera środowiskowa

Obszar nr 4 charakteryzuje się wysokim stopniem zanieczyszczenia atmosferycznego, wynikającym głównie ze sposobu ogrzewania budynków. W latach 2021–2023 udział źródeł ogrzewania wykorzystujących paliwa stałe w ogólnej liczbie źródeł ciepła kształtował się na poziomie 56,31%. Wartość ta przekraczała średnią dla miasta o 12,81 punktu procentowego.

Zgodnie z danymi Wydziału Komunalnego i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Pionki, na koniec 2023 roku odebrano z tego terenu 1,12 Mg azbestu. W 2023 roku masa odebranego azbestu przypadająca na 1000 mieszkańców wynosiła w Jednostce nr 4 6,12, podczas gdy średnia dla całego miasta była znacznie niższa i wynosiła 1,43.

Jednostka nr 5

Wstęp

Obszar numer 5 zajmuje powojenna, wielorodzinna zabudowa blokowa wraz z towarzyszącymi jej obiektami użyteczności publicznej, skupiona w rejonie ulicy Leśnej, będącej jedną z najstarszych ulic w mieście. Budowę tego osiedla rozpoczęto w 1950 roku, a zakończono w roku 1963. W ramach inwestycji wzniesiono 11 trzykondygnacyjnych bloków, mieszczących łącznie 225 lokali mieszkalnych. Dwa największe budynki pierwotnie funkcjonowały jako hotele robotnicze. Na terenie osiedla znajduje się również Ogród Jordanowski, a tuż obok niego mieści się Szkoła Muzyczna I Stopnia w Pionkach. Przy ulicy Leśnej swoje siedziby mają również instytucje publiczne: pod numerem 5 funkcjonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, pod numerem 15 zlokalizowany jest Komisariat Policji w Pionkach, natomiast pod numerem 9 mieści się filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Sfera społeczna

Na koniec 2023 roku, według danych z Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki, na obszarze jednostki nr 5 zameldowane były 1322 osoby, co stanowiło 8,06% ogółu ludności miejskiej. W latach 2014-2023 odnotowano znaczący spadek liczby mieszkańców o 15,31%. Odpływ ludności z tego terenu był nieco szybszy niż średnia dla całego miasta, gdzie dynamika zmian wyniosła -13,46%.

W jednostce nr 5 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 15,89%, co jest wartością wyższą o 1,73 punktu procentowego w porównaniu do średniej dla miasta. W ostatnich latach liczba osób w tej kategorii wiekowej się zmniejszyła o 27,08%. W całym mieście ubytek osób poniżej 18 roku życia był mniej dotkliwy i wyniósł około 17,92%.

Natomiast odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 55,75%, co jest wynikiem bardzo zbliżonym do średniej dla miasta, wynoszącej 55,83%. W badanym okresie liczba osób aktywnych zawodowo zmalała o 28,38%, a więc nieco szybciej niż w mieście, gdzie spadek ten wyniósł -25,02%.

Z kolei udział ludności w wieku poprodukcyjnym osiągnął poziom 27,17%, będąc o 2,83 punktu procentowego niższy niż w mieście. W przyjętym okresie analizy statystycznej na tym obszarze zaznaczył się znaczny przyrost seniorów wynoszący 53,69%. Jest to dynamika ponad dwukrotnie szybsza niż w całym mieście, gdzie liczba osób w wieku emerytalnym zwiększyła się o 25,88%.

Obszar nr 5 charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem ubóstwa w stosunku do miasta. Do systemu pomocy społecznej zakwalifikowano 95 osób. W 2023 roku udział mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 7,19%, przekraczając średnią dla miasta o 3,65 punktu procentowego. Udział osób z niepełnosprawnością korzystających z tej pomocy wyniósł 24,24%, co jest wartością nieco niższą niż średnia dla miasta (26,55%).

Występuje tu również relatywnie wysoka koncentracja bezrobocia. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, na koniec 2023 roku zarejestrowane były 64 osoby bezrobotne, w tym 33 osoby pozostawały bez pracy ponad 12 miesięcy. W 2023 roku udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 8,73%, przewyższając średnią dla miasta o 0,60 punktu procentowego. Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych osiągnął 50,75%, będąc o 2,94 punktu procentowego niższy niż w mieście.

Obszar nr 5 cechuje się wyższym poziomem przestępczości w porównaniu z miastem. W 2023 roku liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców wyniosła 5,08, podczas gdy dla całego miasta wskaźnik ten wynosił 3,23.

Jeśli chodzi o zaangażowanie obywatelskie, frekwencja w I turze wyborów samorządowych do Rady Miasta w Pionkach, która odbyła się 7 kwietnia 2024 roku, wyniosła 50,17%. W porównaniu z wyborami z 2018 roku, zanotowano spadek o 3,84 punktu procentowego.

Sfera gospodarcza

Na obszarze nr 5 zaobserwowano znacznie niższą koncentrację podmiotów gospodarczych w porównaniu do średniej dla miasta. W 2023 roku wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosił 9,77, podczas gdy dla całego miasta osiągnął 16,06. Również wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym był niższy i wyniósł 9,36, przy średniej dla miasta równej 15,07. Należy podkreślić, że wśród wszystkich podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

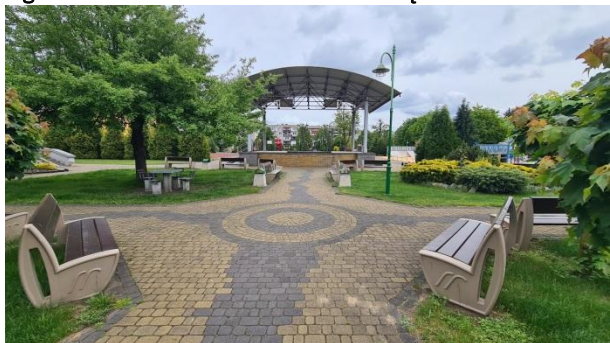
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na obszarze nr 5 koncentracja kolizji i wypadków drogowych jest relatywnie niska w porównaniu do średniej dla miasta. W 2023 roku wskaźnik liczby zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców wyniósł 4,36, podczas gdy średnia dla całego miasta to 4,82.

Wszyscy mieszkańcy mają łatwy dostęp do infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjnej. Zapewniony jest fizyczny dostęp do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych lub do przedszkola w promieniu 500 metrów od miejsca zamieszkania.

Ponadto, wszyscy mieszkańcy mają również fizyczny dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w promieniu 500 metrów. Przy ulicy Leśnej 1 znajduje się kompleks „Orlik 2012”, w którego skład wchodzi boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne. Dodatkowo, przy ulicy Leśnej 3 mieści się Ogródek Jordanowski. Na jego terenie dostępne są urządzenia do street workoutu, skate park, OSA, boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw dla dzieci.

Ogródek Jordanowski – widok na scenę

Źródło: własne

Ogródek Jordanowski - nasadzenia kwiatów przy scenie

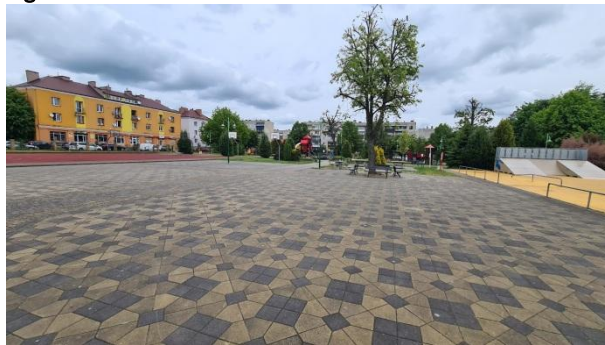
Źródło: własne

Ogródek Jordanowski, w tle skatepark

Źródło: własne

Ogródek Jordanowski

Źródło: własne

Ogródek Jordanowski – widok na boisko do koszykówki i scenę

Źródło: własne

Ogródek Jordanowski – przebieg alei pieszych, w tle plac zabaw

Źródło: własne

Przykład nasadzeń zieleni przy ul. Mickiewicza

Źródło: własne

Widok na boisko sportowe z ulicy Mickiewicza

Źródło: własne

Boisko sportowe przy Szkole Muzycznej I Stopnia

Źródło: własne

Przykład zniszczonej nawierzchni chodnika, w tle nasadzenia zieleni średniej

Źródło: własne

Obszar ten cechuje się dobrą komunikacją z pozostałymi częściami miasta, a w jego pobliżu przebiega droga o znaczeniu wojewódzkim. Analiza geoprzestrzenna wykazała, że niemal wszyscy mieszkańcy posiadają fizyczny dostęp do przystanków autobusowych w promieniu 300 metrów od miejsca zamieszkania.

Na obszarze nr 5 odnotowano bardzo niski poziom potrzeb inwestycyjnych związanych z modernizacją istniejących obiektów budowlanych. W okresie 2016–2023 liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowego obiektu przypadających na 1000 mieszkańców wynosiła 2,30, przy średniej dla miasta równej 18,80. W zakresie infrastruktury wykonano nowe chodniki przy ulicach Dębowej i Pokoju. W ramach tej inwestycji wyremontowano także nawierzchnię chodnika na odcinku od ulicy Dębowej do ulicy Niepodległości.

W ostatnich latach systematycznie realizowane są inwestycje mieszkaniowe. Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Wspólny Dom” planuje obecnie termomodernizację swoich nieruchomości przy ulicach Leśnej 12 i 16.

Ponadto, w ostatnich latach wykonano odnowę tkanki mieszkaniowej w zasobie komunalnym Gminy Miasta Pionki, obejmującą części wspólne wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ulicy Leśnej 17. Modernizacja części wspólnych miała charakter kompleksowy, włączając prace termomodernizacyjne i remontowe. W ramach tych działań ocieplono ściany zewnętrzne oraz stropy (zarówno te nad ostatnią kondygnacją, jak i stropodach). Wymieniono również stolarkę okienną i drzwi zewnętrzne, a także zastosowano izolację przeciwwilgociową. Przeprowadzono remonty klatek schodowych, wspólnych przestrzeni, pomieszczeń piwnicznych oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Zmodernizowano także instalacje elektryczne w obrębie części wspólnych (klatki schodowe, korytarze, inne pomieszczenia) oraz instalacje wodno-kanalizacyjne.

Sfera środowiskowa

Obszar nr 5 charakteryzuje się niskim stopniem zanieczyszczenia powietrza, co wynika ze stosowanych sposobów ogrzewania budynków. W latach 2021–2023 udział źródeł ogrzewania wykorzystujących paliwa stałe w ogólnej liczbie źródeł ciepła wynosił 27,52%. Warto jednak zaznaczyć, że w porównaniu do średniej dla całego miasta, wskaźnik ten na omawianym obszarze uzyskał wartość niższą o 15,98 punktów procentowych niż średnia dla miasta

Tabela 13. Stan potrzeb sieci wodno-kanalizacyjnej

Ulica	Woda	DN [mm]	Długość [m]	Kanalizacja	DN [mm]	Długość [m]
Leśna	mierna	250	345	mierna	250	150

Źródło: Urząd Miasta Pionki

Zmodernizowana przestrzeń w rejonie ulicy Niepodległości, zrealizowana w ramach projektu „Zielone Pionki – zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni w krajobrazie miejskim”, koncentruje się na Parku Miejskim „Błonia”, mając na celu gruntowną poprawę jakości środowiska miejskiego i życia mieszkańców. Kluczowe cele obejmują przywrócenie różnorodności biologicznej, zwiększenie powierzchni terenów zielonych, skuteczne ograniczenie inwazyjnych gatunków obcych i degradacji, a także zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Ponadto, istotnym elementem jest zarządzanie wodą poprzez redukcję spływu powierzchniowego i poprawę jej czystości, a także stabilizację zboczy, co w efekcie końcowym ma zwiększyć użyteczność i atrakcyjność tego terenu dla społeczności.

W ramach prac gruntownie przekształcono układ komunikacyjny parku, tworząc nową aleję obwodnicową oraz drogi poprzeczne, które wyraźnie wyznaczyły zróżnicowane polany rekreacyjne. Centralnym punktem jest największa polana, która dzięki zastosowaniu murków oporowych i wykorzystaniu naturalnej rzeźby terenu, została przekształcona w amfiteatralną widownię. Ta

innowacja nie tylko ogranicza spływ wody, ale przede wszystkim przygotowuje przestrzeń do organizacji kina letniego, koncertów i pikników. Obok niej powstała rodzinna polana piknikowa, wyposażona w miejsca do grillowania i małą architekturę (stoły z ławami), a także naturalistyczny plac zabaw z edukacyjnymi i drewnianymi urządzeniami.

Przyszłe plany przewidują budowę altany z kawiarnią, małą gastronomią i toaletą, wraz z tarasem i utwardzonymi, częściowo przepuszczalnymi nawierzchniami typu ECO. Altana ta ma pełnić funkcję centrum integracyjnego i służyć jako scena podczas wydarzeń rodzinnych. Aktywność fizyczną wspierać będzie rozmieszczenie stacji Street Workout w formie ścieżki ćwiczeń wzdłuż drogi obwodnicowej. Całość uzupełnia nowa, zróżnicowana mała architektura (m.in. ławki parkowe, solarne, leżanki, kosze do segregacji) oraz nowoczesne oświetlenie, zintegrowane z nowym układem komunikacyjnym.

Nowe nasadzenia zieleni zostały zaprojektowane tak, by podkreślić naturalistyczny charakter parku. Na obrzeżach zagęszczono zieleń, tworząc wielopiętrową, wielogatunkową i semi-dziką strukturę opartą na rodzimych gatunkach, co znacząco sprzyja bioróżnorodności i powstawaniu nowych nisz ekologicznych dla lokalnej fauny i flory. Podobne luźne grupy biotopów rozsiano na całym obszarze. Szczególną uwagę poświęcono ochronie istniejącego drzewostanu, jednocześnie wprowadzając zabiegi pielęgnacyjne. Wzdłuż torów kolejowych zastosowano gęste nasadzenia zieleni izolacyjnej. Uzupełnieniem są nowe krzewy, byliny oraz łąki kwiatowe. Teren wzdłuż ulicy Niepodległości przy stacji Pionki Zachodnie zyskał natomiast ciąg piesze, oświetlenie i małą architekturę wraz z nowymi nasadzeniami roślinnymi.

Jednostka nr 8

Wstęp

Obszar nr 8 jest tożsamy z zasięgiem przestrzennym Osiedla XXX-lecia. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna typu blokowego, zlokalizowana głównie w rejonie ulic Adama Mickiewicza i Kozienickiej. Przez środek tego terenu przebiega droga wojewódzka nr 787. W okolicy ulicy Kozienickiej znajduje się sześć bloków, których orientacja to północ-południe. W północno-zachodniej części obszaru, po północnej stronie drogi wojewódzkiej, wzniesiono cztery większe bloki, zorientowane w układzie zachód-wschód. Z kolei po północnej stronie ulicy Mickiewicza wybudowano siedem mniejszych budynków. Przy ulicy Kozienickiej 34 mieści się Wydział Komunikacji, funkcjonujący w strukturach Starostwa Powiatowego. Od północy obszar ten otaczają lasy wchodzące w skład Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Dodatkowo, na zachód od niego zlokalizowany jest rezerwat przyrody.

Widok na bloki od strony ul. Mickiewicza

Źródło: własne

Ulica Mickiewicza – od zachodu miasta

Źródło: własne

Sfera społeczna

Według danych Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki, na koniec 2023 roku w jednostce numer 8 zameldowanych było 1745 osób, co stanowiło 10,64% ogólnej liczby ludności miejskiej. W latach 2014–2023 odnotowano tu spadek liczby mieszkańców o 17,22%, co oznacza znacznie szybsze tempo odpływu populacji w porównaniu do całego miasta. Jednostkę numer 8 cechuje najmniej korzystna struktura demograficzna spośród wszystkich rejonów miejskich. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił zaledwie 10,83%, co jest najniższym wynikiem w mieście i o 3,3 punktu procentowego niższym niż średnia dla miasta. W ostatnich latach nastąpił tu również najszybszy spadek osób do 18 roku życia, wynoszący -32,74%. Z kolei udział osób w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 53,93%, o 1,90 p.p. mniej niż w mieście. W ciągu analizowanego okresu liczba osób aktywnych zawodowo zmalała w jednostce o 19,78%, podczas gdy w całym mieście spadek ten był większy i wyniósł 25,02%. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili 35,24% populacji jednostki, przy czym w mieście odsetek ten był niższy i wynosił 30,00%. W analizowanym okresie liczba seniorów w jednostce zmniejszyła się o 5,96%, co kontrastuje ze znacznym przyrostem osób starszych w mieście, wynoszącym blisko 25,00%.

Obszar nr 8 wyróżnia się bardzo niską koncentracją ubóstwa na tle miasta. W 2023 roku udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wynosił 1,98%, podczas gdy w mieście wskaźnik ten osiągnął 3,54%. Jednocześnie, udział osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej był wyższy i wyniósł 40,38%, w porównaniu do 26,55% w skali całego miasta.

Relatywnie wysoki poziom bezrobocia charakteryzuje jednostkę nr 8. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, na koniec 2023 roku zarejestrowano tu 79 osób bezrobotnych, z czego 43 osoby pozostawały bez zatrudnienia ponad 12 miesięcy. Udział bezrobotnych ogółem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiągnął 8,40%, co jest wynikiem nieznacznie wyższym niż średnia dla miasta (8,13%). Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 54,02%, przewyższając średnią dla miasta o 0,33 p.p.

Na obszarze nr 8 występuje niska koncentracja przestępstw. W 2023 roku liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców wynosiła 1,60, co jest wartością znacznie niższą niż wskaźnik dla całego miasta, wynoszący 3,23.

Frekwencja w pierwszej turze wyborów samorządowych do Rady Miasta w Pionkach, które odbyły się 7 kwietnia 2024 roku, wyniosła 49,00%, co było najniższym wynikiem w mieście. W okresie 2018–2024 odnotowano spadek frekwencji o 4,32 p.p.

Sfera gospodarcza

Obszar nr 8 charakteryzuje bardzo niska koncentracja podmiotów gospodarczych w porównaniu ze średnią dla miasta. W 2023 roku wskaźnik liczby wszystkich podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł zaledwie 10,31, podczas gdy w całym mieście wskaźnik ten osiągnął wartość 16,06.

Podobnie kształtuje się wskaźnik dotyczący osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, który w obszarze nr 8 osiągnął 10,20 na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej miejskiej równej 15,07. Zdecydowanie przeważającą formą wśród podmiotów gospodarczych w tym rejonie są właśnie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Obszar nr 8 cechuje się stosunkowo niskim nagromadzeniem wypadków i kolizji w porównaniu ze średnią dla miasta. W 2023 roku wskaźnik zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców wynosił tu 5,27, podczas gdy średnia dla miasta osiągnęła poziom 4,82.

Mimo to, na tym obszarze zauważalna jest słaba dostępność fizyczna do placówek wychowania przedszkolnego. Jedynie 54,73% ludności ma w zasięgu 500 metrów od miejsca zamieszkania dostęp do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub do przedszkola, co jest wynikiem znacznie niższym od średniej dla miasta wynoszącej 74,27%.

Warto podkreślić, że wszyscy mieszkańcy mają zapewniony dostęp fizyczny do obiektów sportowo-rekreacyjnych w promieniu 500 metrów od miejsca zamieszkania, a w okolicy znajduje się m.in. Ogródek Jordanowski. Ponadto, analiza geoprzestrzena potwierdza, że każdy mieszkaniec ma również dostęp do przystanków autobusowych w promieniu 300 metrów.

W kontekście infrastruktury, na obszarze nr 8 nie zgłoszono zamierzeń budowlanych dotyczących modernizacji istniejących obiektów. Stan nawierzchni ulicy Kozienickiej jest zły, z licznymi spękaniami i nierównościami, jednak przylegający do niej chodnik jest w dobrym stanie technicznym. Podobnie, większość dróg osiedlowych jest w złym stanie, z wyraźnymi spękaniami i nierównościami. Dużym problemem jest również nagminne zastawianie chodników przez samochody, co utrudnia poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym. Miejscowo występują także nieuporządkowane miejsca parkingowe przed budynkami. Mieszkańcy cieszą się natomiast odpowiednią ilością zieleni pomiędzy blokami, a przed wejściami do budynków wielorodzinnych znajdują się niewielkie ogródki. Na uwagę zasługuje pozytywna zmiana przy ulicy Mickiewicza 33-39, gdzie wybudowano nowy chodnik, uporządkowano miejsca parkingowe oraz mieści się niewielki teren rekreacyjny.

Stan drogi osiedlowej w północnej części Osiedla Tysiąclecia (zniszczony chodnik i nawierzchnia jezdni)

Źródło: własne

Wnętrze osiedla mieszkaniowej w rejonie ul. Mickiewicza (miejsca parkingowe, nowy chodnik)

Źródło: własne

Tarasy schodowe wykonane z bruku

Źródło: własne

Przykład drogi osiedlowej, nowy chodnik

Źródło: własne

Przebieg chodnika w okolicach skrzyżowania ul. Mickiewicza i Leśnej

Źródło: własne

Stan drogi w rejonie ul. Mickiewicza i Dębowej (widoczne nierówności, nowy chodnik)

Źródło: własne

Stan infrastruktury drogowej pomiędzy blokami w rejonie ul. Kozienickiej

Źródło: własne

Widok na blokowisko, budynek Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Radomiu

Źródło: własne

Wejście do osiedla mieszkaniowego w rejonie ul. Kozienickiej

Źródło: własne

Widok na nieestetyczne garaże w rejonie ul. Mickiewicza

Źródło: własne

Sfera środowiskowa

Obszar nr 8 charakteryzuje bardzo dobry stan środowiska przyrodniczego. W obrębie jednostki nie zlokalizowano źródeł ogrzewania na paliwa stałe ani kotłów o klasie niższej niż 5 (poniżej 3 i 4 klasy). Dodatkowo, nie zarejestrowano również odpadów azbestowych przeznaczonych do utylizacji. Brakuje jednak terenów zieleni urządzonej w bezpośrednich granicach obszaru.

Jednostka nr 10

Wstęp

Najstarsza część osiedla mieszkaniowego wielorodzinnego usytuowana jest w rejonie ulic Dębowej i Szkolnej (Osiedle Dębowa). Tereny zieleni urządzonej rozpościerają się w części południowo-wschodniej, między ulicą Niepodległości a linią kolejową.

W północnej części jednostki przeważa budownictwo jednorodzinne (w rejonie ulic Zacisze, Szpitalnej, Kozienickiej i Pokoju). Ten typ zabudowy jest również dominujący w południowej części obszaru, w rejonie ulic Dębowej i Niepodległości.

Na obszarze nr 10 zlokalizowana jest także siedziba Szkoły Podstawowej nr 1 w Pionkach. W sąsiedztwie mieści się dworzec kolejowy „Pionki Zachodnie”, a niedaleko tereny zieleni miejskiej.

Dworzec kolejowy „Pionki Zachodnie”

Źródło: własne

Park miejski „Błonia” - wejście

Źródło: własne

Sfera społeczna

Zgodnie z danymi z Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Pionki, na koniec 2023 roku jednostka nr 10 liczyła 969 zameldowanych osób, co stanowiło 5,91% ogólnej populacji miejskiej. Analiza lat 2014-2023 wskazuje na znaczący spadek liczby mieszkańców w tej jednostce o 16,61%, podczas gdy w całym mieście redukcja populacji wyniosła 13,46%. W jednostce nr 10 odnotowano niższy niż średnia dla miasta udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (wynoszący 11,97%), który był o 2,19 p.p. niższy niż w mieście. Jednocześnie liczba osób powyżej 18. roku życia spadła tu o 24,68%, co jest szybszym tempem niż obserwowany w mieście spadek o 17,92%. Najliczniejszą grupą była ludność w wieku produkcyjnym, stanowiąca 53,87% mieszkańców jednostki. Co ciekawe, udział tej grupy w jednostce nr 10 był o 1,96 p.p. wyższy niż średnia dla miasta w tej kategorii. W analizowanym okresie liczba osób w wieku aktywności zawodowej zmalała o 23,24%, czyli nieco wolniej niż w całym mieście, gdzie spadek ten wyniósł 25,02%. Warto również podkreślić, że odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w jednostce nr 10 osiągnął 34,16%, znacznie przewyższając średnią dla miasta (równą 30,00%). Mimo tego, na przestrzeni ostatnich lat liczba seniorów w jednostce nr 10 wzrosła zaledwie nieznacznie, o 0,91%, w przeciwieństwie do miasta, gdzie przyrost seniorów był znacznie wyższy, wynosząc blisko 25,00%.

Jeśli chodzi o kwestie społeczne, jednostka nr 10 charakteryzuje się niską koncentracją ubóstwa w porównaniu do reszty miasta. Do systemu pomocy społecznej zakwalifikowano 25 osób. W 2023 roku udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wyniósł 2,61% ogólnej liczby ludności, co jest wartością o 0,93 p.p. niższą niż średnia dla miasta. Ponadto, odsetek osób z niepełnosprawnością korzystających z tej pomocy był na poziomie 33,47%, czyli o 6,92 p.p. niższy od średniej dla miasta.

Z drugiej strony, jednostka nr 10 boryka się z wysokim poziomem bezrobocia. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu na koniec 2023 roku zarejestrowanych było 49 osób bezrobotnych, z czego 28 to bezrobotni długotrwale (powyżej 12 miesięcy). Udział bezrobotnych

ogółem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiągnął 9,30%, co przekracza średnią dla miasta o 1,17 p.p. Wyższy był również udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych, wynoszący 58,29% i przewyższający średnią dla miasta o 4,60 p.p.

Jednostkę nr 10 cechuje także relatywnie wysokie skupienie zdarzeń przestępczych. W 2023 roku wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wyniósł tu 6,30, podczas gdy średnia dla całego miasta była znacznie niższa i wynosiła 3,23.

Na koniec, w kontekście aktywności obywatelskiej, frekwencja w I turze wyborów samorządowych do Rady Miasta w Pionkach, które odbyły się 7 kwietnia 2024 roku, wyniosła 52,10%. Jest to wynik niższy o 2,73 p.p. w porównaniu do frekwencji z roku 2018.

Sfera gospodarcza

Obszar nr 10 charakteryzuje się wysoką koncentracją podmiotów gospodarczych w porównaniu do średniej dla miasta. W 2023 roku wskaźnik ogólnej liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym osiągnął 20,11, podczas gdy w całym mieście wyniósł 16,06. Jeszcze wyraźniejsza różnica zaznacza się we wskaźniku dotyczącym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, który w jednostce nr 10 wyniósł 19,35 na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przewyższając średnią dla miasta (15,07). Dominującą formą są właśnie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dodatkowym atutem dla mieszkańców jest dobry dostęp do supermarketów w pobliżu ich miejsca zamieszkania.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Obszar nr 10 charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością do placówek wychowania przedszkolnego, gdzie odsetek ludności w zasięgu 500 m od przedszkola lub oddziału przedszkolnego wynosił 98,10%. W porównaniu, dla całego miasta wskaźnik ten kształtował się na poziomie 74,27%.

Ponadto, analiza przestrzenna wykazała, że ponad 99,00% mieszkańców ma fizyczny dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w promieniu 500 m od miejsca zameldowania, podczas gdy w mieście z tego typu obiektów może korzystać nieco ponad 88,00% ludności. Na terenie Parku Miejskiego „Błonia” przy ul. Niepodległości zlokalizowany jest plac zabaw dla dzieci i urządzenia do street workout, natomiast w Parku Miejskim „Błonia II” dostępny jest pumptrack.

Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Pionkach

Źródło: własne

Widok na budynek Szkoły Podstawowej nr 1 w Pionkach, na pierwszym planie miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych

Źródło: własne

Obszar ten jest również bardzo dobrze rozwinięty pod względem organizacji publicznego transportu zbiorowego. Należy podkreślić, że ponad 99,00% mieszkańców posiada fizyczny dostęp do przystanków autobusowych w promieniu 300 m od miejsca zameldowania.

Niemniej jednak, Obszar nr 10 odznacza się relatywnie wysokim natężeniem kolizji i wypadków w porównaniu z miastem. W 2023 r. liczba zdarzeń drogowych przypadających na 1000 mieszkańców wynosiła 5,37, podczas gdy średnia dla miasta to 4,82.

W zakresie potrzeb inwestycyjnych związanych z modernizacją istniejących obiektów budowlanych, na Obszarze nr 10 odnotowano relatywnie niską ich liczbę. W okresie 2016-2023 zgłoszono 23 zamierzenia budowlane tego typu. W tym czasie liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowego obiektu, przypadających na 1000 mieszkańców, wynosiła 1,86, co jest wartością bardzo zbliżoną do wskaźnika zaobserwowanego w całym mieście (1,88).

Stan infrastruktury drogowej w ciągu ul. Niepodległości w pobliżu szpitala miejskiego

Źródło: własne

Skrzyżowanie ulicy Dębowej i Niepodległości, nierówny chodnik

Źródło: własne

Niezagospodarowany teren przy ul. Dębowej/Niepodległości

Źródło: własne

Stan infrastruktury drogowej w ciągu ul. Niepodległości

Źródło: własne

Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy ul. Niepodległości

Źródło: własne

Niezagospodarowane miejsca parkingowe przy ul. Dębowej

Źródło: własne

Przykład bloku w rejonie ul. Dębowej, w tle miejsca parkingowe

Źródło: własne

Stan infrastruktury drogowej w rejonie ul. Dębowej

Źródło: własne

Przebieg chodników wewnątrz osiedla blokowego w rejonie ul. Dębowej

Źródło: własne

Widok na bloki w rejonie ul. Dębowej, nowy chodnik, nierówności w nawierzchni jezdni

Źródło: własne

Widok na osiedle blokowe i jednorodzinne w rejonie ul. Dębowej

Źródło: własne

Deficyt miejsc parkingowych

Źródło: własne

Sfera środowiskowa

Na obszarze nr 10 odnotowano relatywnie niski poziom zanieczyszczeń atmosferycznych w porównaniu z miastem, co wiąże się ze sposobem ogrzewania budynków. W latach 2021–2023 udział źródeł ogrzewania na paliwa stałe wyniósł 39,21% ogólnej liczby źródeł, co oznacza, że był o 4,29 p.p. niższy niż średnia dla miasta. Należy jednak zauważyć, że 82,35% wszystkich kotłów stanowią jednostki bezklasowe oraz klasy 3 i 4. Ta wysoka wartość wskazuje na znaczną ilość kotłów niespełniających obecnych norm ekologicznych na analizowanym terenie. Ponadto, do końca 2023 roku odebrano 0,89 Mg odpadów azbestowych, co przekłada się na wskaźnik 0,92 Mg azbestu na 1000 mieszkańców w samym 2023 roku.

Tabela 14. Stan potrzeb sieci wodno-kanalizacyjnej

Ulica	Woda	DN [mm]	Długość [m]	Kanalizacja	DN [mm]	Długość [m]
ul. Dębowa	zła	200	260	dostateczna	nd	nd
ul. Szpitalna	mierna	100	320	zła	200	320
ul. Zacisze	brak	110	230	mierna	200	230

Źródło: Urząd Miasta Pionki

Tereny zieleni miejskiej rozciągają się wzdłuż torów kolejowych, tworząc ciągi komunikacyjne i rekreacyjne. Obszary te występują między innymi pomiędzy dworcem kolejowym „Pionki Zachodnie” a marketem Biedronka, po zachodniej stronie torów. Dalej, zieleń ta kontynuowana jest przy ulicy Niepodległości i Adama Mickiewicza, także po zachodniej stronie torów, naprzeciwko Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, wchodzącego w skład Szpitala Miejskiego im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej w Pionkach. W tej części terenu zagospodarowano przestrzeń, tworząc plac zabaw dla dzieci oraz wytyczając ścieżki piesze.

Park Miejski – przebieg alei, ławki, miejsca parkingowe

Źródło: własne

Park Miejski – ławki, zieleń

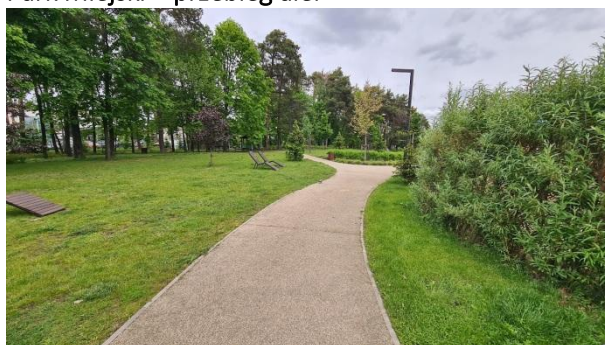
Źródło: własne

Park miejski – plac zabaw dla dzieci

Źródło: własne

Park Miejski – przebieg alei

Źródło: własne

Park Miejski – przebieg alei, pumptruck

Źródło: własne

Park Miejski – pumptruck

Źródło: własne

Jednostka nr 18

Obszar nr 18, zlokalizowany w rejonie ul. Przemysłowej, to tereny poprzemysłowe dawnego zakładu ZTS „Pronit”, które częściowo włączono do obszaru rewitalizacji na mocy art. 10 ust. 3. W granicach tej strefy znajdują się nieruchomości gminne, w tym kluczowe odcinki dróg, charakteryzujące się znacznym stopniem degradacji technicznej ich infrastruktury. Aby umożliwić skuteczne przeprowadzenie procesu rewitalizacji zabudowanych nieruchomości włączonych do tego obszaru, niezbędna jest pilna budowa lub gruntowna modernizacja tych zdegradowanych ciągów komunikacyjnych.

Tabela 15. Działki poprzemysłowe i drogowe włączone do obszaru rewitalizacji, stanowiące część terenu dawnego zakładu ZTS „Pronit” wraz z układem drogowym

Nazwa obiektu	Nr działki
ul. Pronitowska	1464/103, ob. Pionki
ul. Pronitowska	1464/126, ob. Pionki
ul. Przemysłowa 5	1464/139, ob. Pionki
ul. Węglowa, łączności, Transportowa	1464/16, ob. Pionki
ul. łączności	1464/163, ob. Pionki
ul. Jana Prota	1464/166, ob. Pionki
ul. Jana Prota	1464/167, ob. Pionki
ul. Ciepłownicza	1464/169, ob. Pionki
ul. Metalowa	1464/22, ob. Pionki
ul. Transportowa	1464/243, ob. Pionki
ul. Jana Prota	1464/31, ob. Pionki
ul. Jana Prota	1464/33, ob. Pionki
ul. Przemysłowa	1464/36, ob. Pionki
Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, ul. Transportowa 6	1464/447, 1464/448, 1464/472, ob. Pionki
budynek przy ul. Transportowej 15	1464/473, 1464/474, 1464/475, ob. Pionki
ul. Węglowa	1464/502, ob. Pionki
budynek dawnej elektrociepłowni	1464/503, ob. Pionki
Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjno-ciepłownicze w Pionkach sp. z o.o.	1464/518, 1464/519, ob. Pionki
ul. Ciepłownicza, Celuży	1464/60, ob. Pionki
ul. Czarnego Prochu/Przemysłowa	1464/90, ob. Pionki
ul. Węglowa	1468/15, ob. Pionki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Open Street Map

Wejście na teren dawnego zakładu przemysłowego PRONIT Budynek dawnej elektrociepłowni

Źródło: własne

Źródło: własne

Zły stan techniczny drogi wewnętrznej prowadzącej do budynku dawnej elektrociepłowni

Źródło: własne

Przykład nawierzchni drogi wewnętrznej, zalegająca woda deszczowa

Źródło: własne

Przebieg infrastruktury przesyłowej do budynku produkcyjnego w rejonie ul. Przemysłowej

Źródło: własne

Przebieg infrastruktury przesyłowej do budynku produkcyjnego w rejonie ul. Przemysłowej

Źródło: własne

Stan nawierzchni ul. Przemysłowej, w tle przebieg infrastruktury przesyłowej

Źródło: własne

Zdewastowany odcinek ul. Ciepłowniczej

Źródło: własne

Budynek przy ul. Ciepłowniczej

Źródło: własne

Zmodernizowany budynek oczyszczalni ścieków

Źródło: własne

Przebieg dawnej infrastruktury przesyłowej

Źródło: własne

Przykład zniszczonej nawierzchni ulicy, liczne spękania

Źródło: własne

Stan nawierzchni ul. Pronitowej

Źródło: własne

Teren Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych

Źródło: własne

Stan drogi wewnętrznej prowadzącej do Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych

Źródło: własne

Przytulisko Pionki

Źródło: własne

Otoczenie terenu Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych

Źródło: własne

Przykład spękań w rejonie ul. Przemysłowej

Źródło: własne

5. Potencjały, problemy i potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji – synteza szczegółowej diagnozy

W ramach syntezy szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji wyszczególniono w tabeli poniżej zaobserwowane w toku prac badawczych potencjały i problemy odnoszące się do obszaru rewitalizacji.

Tabela 16. Problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki

Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> niekorzystne trendy demograficzne – bardzo szybka depopulacja, zwłaszcza dzieci i młodzieży, niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym, bardzo wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, szczególnie na obszarach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej blokowej relatywnie wysoki udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, w tym osób z niepełnosprawnościami, w porównaniu z miastem bardzo wysoki poziom bezrobocia relatywnie wysoka koncentracja przestępczości w porównaniu z miastem niska frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych mniej liczne skupienie działalności organizacji pozarządowych w porównaniu z miastem
Sfera gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> niski poziom przedsiębiorczości – niskie skupienie podmiotów gospodarczych, w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w porównaniu z miastem
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	<ul style="list-style-type: none"> wyższa koncentracja wypadków i kolizji w porównaniu z miastem brak ciągłości ścieżek rowerowych zły stan nawierzchni dróg i chodników w niektórych rejonach obszaru rewitalizacji zbyt mała ilość miejsc parkingowych w niektórych rejonach miejskich zbyt mała ilość terenów zieleni miejskiej deficyt infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
Sfera środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> wysoka koncentracja azbestu i udziału źródeł ciepła na paliwa stałe na terenie Osiedla Leśników

Tabela 17. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki

Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> wysokie wyniki edukacyjne z egzaminu ósmoklasisty
Sfera gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> dobry dostęp do sklepów z artykułami pierwszej potrzeby dostępne tereny przemysłowe w południowej części miasta
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	<ul style="list-style-type: none"> dogodna lokalizacja przystanków autobusowych i dworca kolejowego „Pionki Zachodnie” bardzo dobry dostęp fizyczny mieszkańców do Ogródka Jordanowskiego przeciętny dostęp fizyczny do placówek wychowania przedszkolnego w porównaniu z miastem zrewaloryzowane tereny zieleni urządzonej w pobliżu Osiedla XXX-lecia
Sfera środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie niski poziom zanieczyszczeń atmosferycznych – niski udział źródeł ciepła na paliwa stałe w porównaniu z miastem

Na podstawie zdiagnozowanych potencjałów i problemów rozwojowych określono potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji.

Tabela 18. Potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki

Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Odwrócenie niekorzystnych trendów odpływu ludności • Budowanie prawidłowej struktury wiekowej ludności, w tym wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym • Stworzenie kompleksowej oferty usług wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób ze szczególnymi potrzebami • Realizacja działań aktywizujących i integrujących społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji • Rozwijanie infrastruktury usług wspierających funkcjonowanie oraz rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań • Rozwijanie pozaszkolnych form aktywności i usług edukacji, kultury, rekreacji i sportu świadczonych na rzecz dzieci i młodzieży • Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność
Sfera gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie potencjału gospodarczego obszarów przemysłowych, w tym tworzenie nowych miejsc pracy • Wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców • Promocja idei samozatrudnienia • Wykorzystanie potencjału historycznej zabudowy przemysłowej do rozwoju funkcji kulturalnych, edukacyjnych, społecznych i turystycznych
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Odnowa i urządzenie terenów zielonych jako miejsca spotkań, rekreacji, aktywizacji i integracji oraz edukacji ekologicznej społeczności lokalnej • Doposażenie przestrzeni publicznej w elementy małej architektury i nasadzenia zieleni • Modernizacja i poszerzanie infrastruktury usług sportu i rekreacji • Zagospodarowanie i estetyzacja otoczenia budynków użyteczności publicznej, w tym przedszkoli, szkół, budynków usług kultury, administracji • Poprawa stanu technicznego, efektywności energetycznej i estetyki obiektów użyteczności publicznej • Modernizacja, w tym termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ogrzewania zasobów mieszkaniowych • Modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu podniesienia ich dostępności architektonicznej • Realizacja działań na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizacji • Systematyczna poprawa stanu technicznego wąskich ulic na obszarze zwartej zabudowy mieszkaniowej • Modernizacja infrastruktury drogowej, w tym ciągów pieszych (chodników) i rowerowych • Dostosowywanie przestrzeni publicznych i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób, które doświadczają problemów w poruszaniu się
Sfera środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie problemu niskiej emisji • Rewaloryzacja terenów zieleni ogólnodostępnej, w tym zdewastowanych parków i skwerów

	<ul style="list-style-type: none">• Zwiększanie bioróżnorodności w przestrzeni publicznej, np. poprzez nasadzenia zieleni wzdłuż dróg kołowych• Przebudowa przestarzałej sieci wodno-kanalizacyjnej i ciepłowniczej
--	--

6. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Określona wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji stanowi wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców i pozostałych interesariuszy rewitalizacji, obrazujący docelowy stan obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Należy zakładać, że skala nagromadzonych problemów, hamujących rozwój obszaru wskazanego do rewitalizacji, powoduje, iż ich całkowite wyeliminowanie nie będzie możliwe w przyjętym horyzoncie czasowym programu. Zintegrowane działania ujęte w programie mają zatem w jak najszerszym zakresie ograniczyć wpływ zdiagnozowanych czynników negatywnych, tworząc tym samym trwały fundament dla pełnej odnowy społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej obszaru rewitalizacji Miasta Pionki.

Wizja obszaru rewitalizacji Miasta Pionki w perspektywie 2032 roku zakłada przekształcenie zdegradowanych części miasta w przestrzeń w pełni zintegrowaną, bezpieczną i nowoczesną, która stanowi fundament wysokiej jakości życia mieszkańców. Obszar ten, obejmujący m.in. kluczowe osiedla mieszkaniowe oraz tereny przemysłowe, stanie się miejscem przełamywania barier społecznych, gdzie dzięki innowacyjnym usługom wsparcia i aktywizacji udało się trwale ograniczyć zjawisko dziedziczenia biedy oraz wzmocnić więzi sąsiedzkie.

W wymiarze fizycznym wizja ta obrazuje obszar o wzorcowej efektywności energetycznej, gdzie zmodernizowane zasoby komunalne i spółdzielcze, zasilane przez ekologiczne systemy ciepłownicze i odnawialne źródła energii, zapewniają komfort cieplny oraz czyste powietrze. Przestrzeń publiczna Pionek po zakończeniu rewitalizacji jest estetyczna, wolna od barier architektonicznych i nasycona błękitno-zieloną infrastrukturą, która skutecznie adaptuje miasto do zmian klimatu. Nowoczesne strefy rekreacji, zrewaloryzowane parki oraz uporządkowane wnętrza podwórzowe tworzą przyjazne otoczenie sprzyjające integracji międzypokoleniowej. Jednocześnie obszar rewitalizacji staje się atrakcyjnym biegunem wzrostu gospodarczego, który efektywnie wykorzystuje swój potencjał terenów przemysłowych pod nowe funkcje usługowe i produkcyjne, budując stabilną przyszłość ekonomiczną dla całej wspólnoty lokalnej.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele rewitalizacji określają kierunek, w jakim należy zmierzać, aby osiągnąć zamierzoną wizję rewitalizacji. Mają one układ hierarchiczny – celom strategicznym przyporządkowano kierunki działań. Konieczność określenia celów wynika z art. 15 ust. pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Wzmacnianie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców poprzez kompleksowe wsparcie i reintegrację osób wykluczonych

Kierunek 1.2. Zintegrowane wsparcie rodzin i wzmacnianie bezpieczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych usług społecznych

Kierunek 1.3. Pobudzanie aktywności obywatelskiej i współdecydowania mieszkańców o rozwoju lokalnej wspólnoty

Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 2.1. Rozwój ogólnodostępnych stref rekreacji i zieleni miejskiej wspierający aktywność fizyczną oraz integrację mieszkańców

Kierunek 2.2. Podniesienie jakości ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Kierunek 2.3. Usprawnienie kluczowych systemów wodno-kanalizacyjnych w celu podniesienia standardu życia mieszkańców

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów. Przedsięwzięcia zostały przypisane poszczególnym celom rewitalizacji i kierunkom działań. Każde z przedsięwzięć zostało powiązane z celem, który w pierwszej kolejności będzie realizować.

Wymóg umieszczenia przedsięwzięć w programie rewitalizacji, a także ich zakres wynika z art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy o rewitalizacji. Przedsięwzięcia, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, zostały podzielone na przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe oraz inne dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Inne dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne wobec przedsięwzięć podstawowych i dopełniają je tematycznie.

Poza wymienionymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, pożądane i zgodne z celami Programu są wszystkie przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji nie ujęte w niniejszym dokumencie. Jednocześnie muszą być logicznie powiązane z treścią i celami Gminnego Programu Rewitalizacji, odpowiadać kierunkom działań, przyczyniać się do rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów, mieć na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Stanowią one istotne uzupełnienie przedsięwzięć ujętych w Programie i warunek pełnego powodzenia procesu rewitalizacji.

Wszystkie przedsięwzięcia, w zależności od specyfiki, uwzględniają potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym przede wszystkim osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet w ciąży itd. Zaplanowane przedsięwzięcia zostały wskazane w procesie przygotowania GPR.

W tabeli poniżej zamieszczono zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych.

Tabela 19. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Realizator
P.1.	Klub Integracji Społecznej (KIS)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki
P.2.	Integracja przez innowację: Rozwój usług społecznych poprzez wprowadzenie innowacji społecznych w MOPS w Pionkach	Gmina Miasto Pionki - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w partnerstwie z Fundacją Obiektywna
P.3.	Skuteczne służby - bezpieczna rodzina	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (z możliwością współpracy z Komisariatem Policji w Pionkach)
P.4.	Obywatelskie Pionki	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki
P.5.	Rozwój wolontariatu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki, Partner: Miejski Ośrodek Kultury
P.6.	Zielone i sportowe Pionki – rozwój terenów zieleni i rekreacji	Gmina Miasta Pionki
P.7.	Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej na terenie Miasta Pionki - Poprawa dostępu do ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie i modernizację placu zabaw przy Przedszkolu Nr 1 oraz	Gmina Miasta Pionki

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Realizator
	parku przy Miejskim Ośrodku Kultury	
P.8.	Modernizacja budynku Basenu Miejskiego w Pionkach – modernizacja budynku basenu wpłynie na rozbudowę potencjału turystycznego Miasta Pionki oraz obniżenie kosztów funkcjonowania budynku	Gmina Miasta Pionki
P.9.	Modernizacja układu technologicznego Stacji Uzdatniania Wody „Leśna” w Pionkach	Przedsiębiorstwo Wodno Kanalizacyjno Ciepłownicze w Pionkach Sp. z o.o.

Źródło: Opracowano na podstawie zebranych kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1. Klub Integracji Społecznej (KIS)	
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.1. Wzmacnianie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców poprzez kompleksowe wsparcie i reintegrację osób wykluczonych	
Realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki	
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Głównym założeniem projektu jest podniesienie standardów integracji oraz reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Dzięki partnerstwu MOPS i PUP w Pionkach inicjatywa pobudzi aktywność mieszkańców długotrwale bezrobotnych oraz osób z deficytami kompetencji społecznych. Równolegle realizowane będą działania z zakresu aktywnej integracji, mające na celu trwałe wzmocnienie pozycji życiowej uczestników oraz skuteczne przeciwdziałanie ich marginalizacji.</p> <p>Projekt koncentruje się na wszechstronnym przygotowaniu uczestników do nowych form aktywności społecznej. Działania obejmują rozwój indywidualnych zainteresowań oraz wartościowe zagospodarowanie czasu wolnego. Istotnym elementem jest ułatwienie wejścia na ścieżkę zatrudnienia wspieranego. Całość wspiera skuteczne podjęcie pracy na otwartym rynku.</p> <p>W ramach programu wsparciem zostanie objętych łącznie 30 osób biernych zawodowo lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Połowa uczestników, czyli 15 osób, skutecznie podniesie swoje kompetencje społeczne. Po zakończeniu udziału w projekcie, 5 osób uzyska formalne kwalifikacje zawodowe.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia opiera się na stosowaniu standardów dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej, zapewniając uczestnikom z różnorodnymi deficytami pełny i równoprawny dostęp do wsparcia poprzez eliminację barier fizycznych, stosowanie prostego języka oraz indywidualne dostosowanie form komunikacji.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie kompleksowe wzmocnienie kompetencji społeczno-zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem, prowadzące do ich trwałej reintegracji oraz skutecznego wejścia na otwarty rynek pracy.	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które poprawiły kompetencje społeczne w programie	os.
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które	os.

	uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	
Szacowana wartość finansowa [zł]	70 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	
Lokalizacja	Miasto Pionki, w tym obszar rewitalizacji	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2. Integracja przez innowację: Rozwój usług społecznych poprzez wprowadzenie innowacji społecznych w MOPS w Pionkach
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.2. Zintegrowane wsparcie rodzin i wzmacnianie bezpieczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych usług społecznych
Realizator	Gmina Miasto Pionki - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w partnerstwie z Fundacją Obiektywna
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Projekt ma na celu wzmocnienie kapitału społecznego rodzin zagrożonych dziedziczeniem biedy. Poprzez kompleksowe wsparcie, obejmujące edukację, doradztwo i integrację społeczną, dąży do stworzenia stabilnych warunków rozwoju dla dzieci i ich opiekunów. Głównym założeniem jest przeciwdziałanie przekazywaniu negatywnych wzorców społecznych z pokolenia na pokolenie oraz wprowadzenie skutecznego modelu wsparcia rodzin w lokalnych społecznościach.</p> <p>Projekt skierowany jest do 15 rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, szczególnie tych dotkniętych dziedziczeniem biedy. Beneficjentami są zarówno dzieci, jak i dorośli – rodzice, dziadkowie oraz inne osoby zamieszkujące wspólnie, którzy borykają się z problemami takimi jak długotrwała nieaktywność zawodowa, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia czy przemoc. Udział w projekcie umożliwia dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia, który angażuje również społeczność lokalną oraz instytucje działające na rzecz rodzin.</p> <p>W ramach projektu zrealizowanych zostanie 7 zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie modelu do lokalnych uwarunkowań w gminie, • Wdrożenie Modelu Lokalnego Systemu Wsparcia, • Rekrutacja uczestników do Modelu, • Diagnoza rodziny, • Ścieżka podstawowa wsparcia, • Ścieżka rozszerzona wsparcia, • Animacja samopomocy sąsiedzkiej. <p>Projekt obejmuje szereg działań wspierających, takich jak rekrutacja rodzin i diagnoza ich potrzeb, dostosowanie modelu wsparcia do lokalnych uwarunkowań gminy, budowanie lokalnej koalicji instytucji wspierających oraz wdrażanie systemu pomocy dla rodzin. W ramach Projektu realizowane będą także szkolenia, warsztaty oraz doradztwo indywidualne, które pozwolą uczestnikom nabyć nowe kompetencje i zwiększyć ich samodzielność. Projekt zakłada również monitoring</p>

	<p>efektów i ocenę skuteczności wdrożonych rozwiązań.</p> <p>Udział w projekcie to szansa na kompleksowe wsparcie dla rodzin zmagających się z trudnościami żywioowymi. Uczestnicy zyskują dostęp do profesjonalnego doradztwa, edukacji oraz różnorodnych form wsparcia społecznego i psychologicznego. Dzięki projektowi zwiększa się ich aktywność zawodowa, kompetencje społeczne oraz możliwości skutecznego zarządzania własnym życiem i przyszłością dzieci. Projekt angażuje także społeczność lokalną, wzmacniając więzi społeczne i budując trwałe rozwiązania wspierające rozwój rodzin.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba rodzin objęta wsparciem	rodzin
Prognozowane rezultaty	<p>Dzięki realizacji Projektu uczestniczące rodziny zyskują realne szanse na poprawę swojego funkcjonowania społecznego i ekonomicznego. Kluczowym wskaźnikiem sukcesu będzie liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa jakości życia, a także wdrożony przez Gminę Miasto Pionki System Wsparcia. Projekt przyczyni się do zwiększenia dostępu do usług społecznych, edukacyjnych i opiekuńczych, a także do wzmocnienia współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za politykę społeczną.</p>	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa sytuacji opiekuńczo-wychowawczej	rodzin
Szacowana wartość finansowa [zł]	2 544 648,70	
Okres realizacji	2025-2027 Projekt w trakcie realizacji.	
Lokalizacja	Miasto Pionki, w tym obszar rewitalizacji (m.in. ul. Leśna, Kozienicka)	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.3. Skuteczne służby - bezpieczna rodzina
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.2. Zintegrowane wsparcie rodzin i wzmacnianie bezpieczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych usług społecznych
Realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (z możliwością współpracy z Komisariatem Policji w Pionkach)

Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Celem projektu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Pionek, w tym w szczególności na obszarze rewitalizacji, oraz poprawa bezpieczeństwa w życiu codziennym mieszkańców.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje przeprowadzenie badań socjologicznych dotyczących skali i specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Pionek. W ramach działań profilaktycznych zrealizowane zostaną kampanie społeczne oraz warsztaty i szkolenia dla potencjalnych ofiar, świadków oraz sprawców przemocy. Osobom doświadczającym przemocy zapewniony zostanie dostęp do różnych form pomocy, w szczególności do schronienia, wsparcia psychologicznego, prawnego oraz pomocy dla dzieci. Równolegle prowadzone będą kompleksowe działania interwencyjne i korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc. Projekt zakłada również podnoszenie kompetencji i skuteczności służb poprzez szkolenia, warsztaty oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań w zakresie współpracy.</p> <p>Dostępność przedsięwzięcia zostanie zapewniona poprzez eliminację barier architektonicznych w miejscach świadczenia pomocy, zapewnienie wielokanałowej i zrozumiałej komunikacji o dostępnym wsparciu oraz dostosowanie form poradnictwa i szkoleń do indywidualnych potrzeb percepcyjnych i motorycznych wszystkich uczestników.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba rodzin objętych wsparciem	rodzin
Prognozowane rezultaty	<p>Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie systemowe ograniczenie skali przemocy domowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Pionek poprzez wdrożenie zintegrowanych programów profilaktycznych, zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom dotkniętym przemocą oraz zwiększenie skuteczności operacyjnej i kooperacji służb lokalnych.</p>	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa sytuacji życiowej	rodzin
Szacowana wartość finansowa [zł]	50 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	
Lokalizacja	Miasto Pionki, w tym obszar rewitalizacji	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.4. Obywatelskie Pionki
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.3. Pobudzanie aktywności obywatelskiej i współdecydowania mieszkańców o rozwoju lokalnej wspólnoty
Realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki

Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Fundamentem projektu jest edukacja obywatelska rozumiana jako sposób na aktywne uczestnictwo w życiu publicznym. Celem wsparcia jest rozwój postaw obywatelskich poprzez upowszechnianie wiedzy o prawach i obowiązkach oraz promowanie angażowania się mieszkańców w sprawy lokalne.</p> <p>W ramach działań podniesione zostaną kompetencje osób w zakresie zarządzania, komunikacji społecznej, budowania partnerstw oraz animacji i pozyskiwania funduszy. Istotnym elementem jest stworzenie narzędzia informatycznego zwiększającego partycypację obywatelską. Projekt zakłada również wypracowanie i upowszechnienie dobrych praktyk oraz wymianę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów lokalnych.</p> <p>Działania przewidziane do realizacji obejmują stworzenie platformy internetowej, która umożliwi mieszkańcom wymianę informacji. Narzędzie to będzie promować aktywne postawy oraz zachęcać do udziału w życiu osiedla. Uzupełnieniem tych działań będą szkolenia dla mieszkańców w tym zakresie.</p> <p>Dostępność przedsięwzięcia zostanie zapewniona poprzez stworzenie w pełni responsywnej i zgodnej z wytycznymi WCAG platformy cyfrowej oraz organizację szkoleń w obiektach wolnych od barier, przy jednoczesnym zastosowaniu metod komunikacji alternatywnej i prostego języka w edukacji obywatelskiej.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.
Prognozowane rezultaty	<p>Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców Pionek poprzez podniesienie ich kompetencji w zakresie partycypacji społecznej, wypracowanie dobrych praktyk współpracy oraz wdrożenie nowoczesnej platformy cyfrowej wspierającej komunikację i angażowanie się w sprawy lokalne.</p>	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	os.
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które poprawiły kompetencje społeczne w programie	os.
Szacowana wartość finansowa [zł]	50 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	
Lokalizacja	Miasto Pionki, w tym obszar rewitalizacji	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.5. Rozwój wolontariatu
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek realizowany przedsięwzięcie	podstawowy przez	Kierunek 1.3. Pobudzanie aktywności obywatelskiej i współdecydowania mieszkańców o rozwoju lokalnej wspólnoty
Realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Miasta Pionki, Partner: Miejski Ośrodek Kultury	
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Celem projektu jest promocja i wsparcie wolontariatu na rzecz integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wolontariat stanowi kluczowy etap w procesie zdobywania cennego doświadczenia, nowych umiejętności oraz referencji zawodowych. Jako istotna forma edukacji nieformalnej, pozwala na sprawdzenie swoich sił w różnorodnych dziedzinach życia społecznego, otwierając drogę do eksploracji nowych obszarów pracy i rozwoju pasji. Choć aktywność społeczna osób dorosłych i seniorów jest obecnie słabo rozwinięta, projekt tworzy przestrzeń sprzyjającą wykorzystaniu ich unikalnego potencjału oraz zaangażowaniu w życie miasta.</p> <p>Wolontariusze będą aktywnie współtworzyć lokalną rzeczywistość, pełniąc role liderów oraz stając się częścią grup międzypokoleniowych, co umożliwi naturalną wymianę doświadczeń i stylów pracy między generacjami. Co istotne, ich działania nakierowane są na podniesienie jakości realizowanych inicjatyw, a nie na wyręczanie pracowników etatowych. Poprzez udział w przygotowaniu imprez integracyjnych i dzielenie się wiedzą, uczestnicy nie tylko nabiorą zaufania do otoczenia, ale też staną się dla mniej aktywnych mieszkańców świadectwem tego, że w każdym wieku można aktywnie kreować rzeczywistość. Projekt, skierowany do mieszkańców obszaru rewitalizacji B, zakłada, że doświadczeni wolontariusze z czasem przejmą role lidarskie, co przyczyni się do wyłonienia przyszłych kadr dla Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.</p> <p>W ramach zrealizowanego programu wsparciem zostanie objętych 30 osób biernych zawodowo oraz zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Spośród tej grupy 20 uczestników skutecznie poprawi swoje kompetencje społeczne, natomiast 5 osób uzyska formalne kwalifikacje po zakończeniu udziału w projekcie.</p> <p>Dostępność przedsięwzięcia zostanie zapewniona poprzez realizację działań w przestrzeniach pozbawionych barier fizycznych, dostosowanie materiałów szkoleniowych do zróżnicowanych potrzeb sensorycznych uczestników oraz zapewnienie asysty i wsparcia komunikacyjnego, co umożliwi osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom pełne i aktywne pełnienie ról lidarskich w wolontariacie.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój wolontariatu międzypokoleniowego, co zaowocuje nabyciem nowych kompetencji przez uczestników oraz wyłonieniem lokalnych liderów gotowych do wspierania sektora ekonomii społecznej.	

Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	os.
	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które poprawiły kompetencje społeczne w programie	os.
Szacowana wartość finansowa [zł]	100 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	
Lokalizacja	Miasto Pionki, w tym obszar rewitalizacji	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.6. Zielone i sportowe Pionki – rozwój terenów zieleni i rekreacji	
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 2.1. Rozwój ogólnodostępnych stref rekreacji i zieleni miejskiej wspierający aktywność fizyczną oraz integrację mieszkańców	
Realizator	Gmina Miasta Pionki	
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Głównymi celami projektu są: zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w mieście poprzez powiększenie parków oraz udostępnienie mieszkańcom uporządkowanych obszarów rekreacyjnych. Inwestycja umożliwi lokalnej społeczności atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.</p> <p>Zakres prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę siłowni plenerowej, • utworzenie placu zabaw dla dzieci, • nowe nasadzenia roślinności, • montaż elementów małej architektury (np. ławek), • budowę chodników oraz ścieżek. <p>Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zapewniona poprzez wyeliminowanie barier wysokościowych na ciągach pieszych, montaż integracyjnych urządzeń rekreacyjnych oraz zastosowanie elementów małej architektury o kontrastowej kolorystyce i parametrach ergonomicznych, umożliwiających swobodne korzystanie z terenu osobom o ograniczonej mobilności i percepcji.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Powierzchnia nowych lub zagospodarowanych terenów zieleni	m ²
	Liczba nowych/zmodernizowanych placów zabaw dla dzieci	szt.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie zwiększenie powierzchni miejskich terenów zieleni oraz stworzenie nowoczesnej, ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjno-sportowej sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi i poprawie jakości życia mieszkańców.	

Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	% powierzchni nowych lub zagospodarowanych terenów zieleni	%
Szacowana wartość finansowa [zł]	1 500 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	
Lokalizacja	Szczegółowa lokalizacja do ustalenia.	

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.7. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej na terenie Miasta Pionki - Poprawa dostępu do ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie i modernizację placu zabaw przy Przedszkolu Nr 1 oraz parku przy Miejskim Ośrodku Kultury	
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 2.1. Rozwój ogólnodostępnych stref rekreacji i zieleni miejskiej wspierający aktywność fizyczną oraz integrację mieszkańców	
Realizator	Gmina Miasta Pionki	
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Głównymi celami projektu są: przeciwdziałanie redukcji terenów zieleni miejskiej poprzez zwiększenie powierzchni parków oraz stworzenie ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjnej. Realizacja inwestycji umożliwi mieszkańcom aktywny wypoczynek w przyjaznym otoczeniu przyrody.</p> <p>Zakres projektu obejmuje również budowę nowoczesnego placu zabaw na potrzeby dzieci z Przedszkola nr 1 przy ul. Żeromskiego 8.</p> <p>Dostępność zostanie zapewniona poprzez zastosowanie nawierzchni bezbarierowych i integracyjnych urządzeń zabawowych, a także modernizację ciągów komunikacyjnych i małej architektury w sposób gwarantujący pełną swobodę poruszania się oraz bezpieczną rekreację osobom z niepełnosprawnościami i opiekunom z wózkami dziecięcymi.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Powierzchnia nowych lub zagospodarowanych terenów zieleni	m ²
	Liczba nowych/zmodernizowanych placów zabaw dla dzieci	szt.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie modernizacja i rozwój miejskiej infrastruktury rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie parku oraz budowę nowoczesnego placu zabaw, co przyczyni się do zwiększenia powierzchni terenów zieleni i poprawy jakości aktywnego wypoczynku mieszkańców.	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	% powierzchni nowych lub zagospodarowanych terenów zieleni	%
Szacowana wartość finansowa [zł]	278 200,00	
Okres realizacji	2026-2032	

Lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Park Miejski: Pionki, ul. Radomska (poza obszarem rewitalizacji, w jego pobliżu) • Plac zabaw: Pionki, ul. Żeromskiego 8 (poza obszarem rewitalizacji, w jego pobliżu)
Uzasadnienie realizacji projektu poza obszarem rewitalizacji	<p>Realizacja inwestycji przy ul. Żeromskiego 8 oraz przy Miejskim Ośrodku Kultury, mimo lokalizacji poza ścisłymi granicami obszaru rewitalizacji, jest niezbędna dla osiągnięcia celów programowych. Projekt bezpośrednio odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne i środowiskowe obszaru rewitalizacji, takie jak: ograniczony dostęp do nowoczesnych miejsc rekreacji dla dzieci oraz deficyt ogólnodostępnych terenów parkowych.</p> <p>Park przy MOK oraz plac zabaw przy Przedszkolu nr 1 są naturalnymi punktami docelowymi dla rodzin z obszaru rewitalizacji ze względu na bliskość geograficzną oraz powiązania funkcjonalne (korzystanie z oferty przedszkolnej i kulturalnej). Modernizacja tych przestrzeni pozwoli na zapewnienie mieszkańcom obszaru zdegradowanego bezpiecznych warunków do wypoczynku i aktywności fizycznej, co przyczyni się do poprawy ich dobrostanu oraz wzmocnienia więzi społecznych.</p>

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.8. Modernizacja budynku Basenu Miejskiego w Pionkach – modernizacja budynku basenu wpłynie na rozbudowę potencjału turystycznego Miasta Pionki oraz obniżenie kosztów funkcjonowania budynku	
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 2.2. Podniesienie jakości ogólnodostępnej infrastruktury sportowej	
Realizator	Gmina Miasta Pionki	
Cel i zakres przedsięwzięcia	Zakres projektu obejmuje kompleksową modernizację budynku Basenu Miejskiego w Pionkach przy ul. Korczaka 4, mającą na celu podniesienie jego standardu funkcjonalnego, zwiększenie atrakcyjności obiektu oraz optymalizację kosztów eksploatacji.	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	szt.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie przekształcenie budynku Basenu Miejskiego w energooszczędną i atrakcyjną wizytówkę miasta, łączącą niższe koszty utrzymania z wysokim komfortem dla mieszkańców i turystów.	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	osoby/rok
Szacowana wartość finansowa [zł]	854 000,00	
Okres realizacji	2026-2032	

Lokalizacja	Pionki, ul. Korczaka 4 (poza obszarem rewitalizacji, w jego pobliżu)
Uzasadnienie projektu poza obszarem rewitalizacji	Mimo lokalizacji Basenu Miejskiego poza formalnymi granicami obszaru rewitalizacji, projekt ma kluczowe znaczenie dla rozwiązania problemów społecznych zdiagnozowanych w tej strefie. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji borykają się z utrudnionym dostępem do nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz problemami zdrowotnymi. Modernizacja obiektu pozwoli na realizację programów aktywizacji ruchowej, korekcji wad postawy u dzieci oraz zajęć integracyjnych dla seniorów z obszaru rewitalizacji. Poprawa standardu obiektu sprawi, że stanie się on realną alternatywą dla nieproduktywnego spędzania czasu wolnego, co bezpośrednio przyczyni się do ograniczania zjawisk patologicznych wśród młodzieży zamieszkującej ten obszar.

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.9. Modernizacja układu technologicznego Stacji Uzdatniania Wody „Leśna” w Pionkach
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 2. Modernizacja przestrzeni, budynków i infrastruktury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 2.3. Usprawnienie kluczowych systemów wodno-kanalizacyjnych w celu podniesienia standardu życia mieszkańców
Realizator	Przedsiębiorstwo Wodno Kanalizacyjno Ciepłownicze w Pionkach Sp. z o.o.
Cel i zakres przedsięwzięcia	<p>Przedmiotem inwestycji jest modernizacja układu technologicznego SUW w celu zwiększenia wydajności stacji, zapewnienia niezawodności działania i ciągłości dostaw wody poprzez zmianę technologii oraz wymianę urządzeń, których obecna kondycja techniczna na skutek wieloletniej eksploatacji jest niewystarczająca. Wynikiem modernizacji ma być także poprawa parametrów jakościowych wody uzdatnionej.</p> <p>Zakres projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymianę pomp w studniach głębinowych nr 1 oraz nr 3 wraz z wymianą armatury w głowicach studni, wykonanie kompletnej, nowej instalacji aeracji, wykonanie kompletnego układu dwustopniowej filtracji – budowę nowego ciągu technologicznego składającego się z 2 filtrów ciśnieniowych I stopnia oraz 2 filtrów ciśnieniowych II stopnia, demontaż istniejącego układu technologicznego, wykonanie instalacji płukania (nowe pompy i dmuchawy wraz z orurowaniem), wymianę kompletnej instalacji w pompowni – pomp wraz z orurowaniem, modernizację komory pomiarowej zlokalizowanej przed włączeniem wody pitnej do sieci miejskiej, konserwację zasuw w zbiorniku wody uzdatnionej, wymianę urządzeń służących do dezynfekcji wody uzdatnionej; dostawę agregatu prądotwórczego, renowację pomieszczeń budynku wraz z wymianą źródła ciepła,

	<ul style="list-style-type: none"> termomodernizację budynku: wykonanie dodatkowej izolacji termicznej dachu, wymianę poszycia dachu wraz z obróbkami oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. <p>Projekt dotyczy modernizacji ujęcia wody zlokalizowanego przy ul. Leśnej 29. Ujęcie dostarcza wodę do północno-zachodniej części miasta, m.in. do Szpitala Powiatowego przy ul. Niepodległości 1.</p>	
Wskaźniki produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Liczba nowo wybudowanych lub zmodernizowanych stacji uzdatniania wody	szt.
Prognozowane rezultaty	Zakładanym rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie zapewnienie niezawodności i ciągłości dostaw wody o podwyższonych parametrach jakościowych poprzez kompleksową modernizację układu technologicznego SUW „Leśna” oraz poprawę efektywności energetycznej i stanu technicznego infrastruktury obiektu.	
Wskaźniki pomiaru rezultatów przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	Zmniejszenie strat wody w procesie uzdatniania	%
Szacowana wartość finansowa [zł]	4 264 400,00	
Okres realizacji	2026-2030	
Lokalizacja	ul. Leśna 29, 26-670 Pionki	

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowi dopełnienie pakietu projektów podstawowych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032. Zgodnie z przyjętą wizją, proces odnowy ma na celu ograniczenie wpływu czynników negatywnych oraz stworzenie trwałego fundamentu dla rozwoju społecznego i gospodarczego miasta. Realizacja poniższych postulatów wspiera osiągnięcie celów strategicznych, w szczególności w zakresie aktywizacji mieszkańców oraz budowy nowoczesnego systemu wsparcia rodzin.

Sfera społeczna

Przedsięwzięcia w sferze społecznej koncentrują się na wzmacnianiu kapitału społecznego, przeciwdziałaniu wykluczeniu oraz odbudowie więzi sąsiedzkich na obszarze rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem rejonów takich jak ul. Leśna, Kozienicka, Marii Dąbrowskiej czy Osiedle XXX-lecia. Działania te mają na celu niwelowanie problemów związanych z dziedziczeniem biedy, biernością społeczną oraz niewystarczającym dostępem do zintegrowanych usług wsparcia.

- **Zintegrowane wsparcie rodzin i profilaktyka społeczna:** Realizacja programów nakierowanych na wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz stabilizację warunków rozwoju dzieci i młodzieży. Postuluje się wdrażanie lokalnych systemów wsparcia, które łączą pomoc instytucjonalną z działaniami edukacyjnymi i doradczymi, mającymi na celu przerwanie cyklu dziedziczenia biedy i negatywnych wzorców zachowań.
- **Animacja samopomocy sąsiedzkiej i liderstwa lokalnego:** Podejmowanie inicjatyw stymulujących aktywność mieszkańców w ich miejscu zamieszkania. Dopuszcza się wsparcie dla tworzenia nieformalnych grup wsparcia, klubów sąsiedzkich oraz realizację projektów integrujących społeczność wokół wspólnych celów, co ma na celu ograniczenie atomizacji i budowę poczucia odpowiedzialności za najbliższe otoczenie.
- **Rozwój innowacyjnych usług społecznych:** Wdrażanie nowoczesnych modeli pracy socjalnej oraz rozszerzanie oferty placówek takich jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Działania te obejmują tworzenie mobilnych punktów doradztwa, grup wsparcia dla osób w kryzysie oraz programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób długotrwale nieaktywnych.
- **Zagospodarowanie czasu wolnego i integracja międzypokoleniowa:** Tworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, artystycznych i rekreacyjnych, które angażują dzieci, młodzież oraz seniorów. Postuluje się organizację warsztatów, spotkań i wydarzeń kulturalnych w przestrzeniach osiedlowych oraz placówkach oświatowych (np. w rejonie ul. Żeromskiego czy przy Miejskim Ośrodku Kultury), co sprzyja wymianie doświadczeń między pokoleniami i buduje spójność społeczną.
- **Edukacja obywatelska i przeciwdziałanie patologiom:** Realizacja programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy oraz zasad bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. Dopuszczalne są kampanie informacyjne, warsztaty kompetencji społecznych oraz inicjatywy promujące aktywne uczestnictwo w procesie rewitalizacji i współdecydowanie o kierunkach rozwoju miasta.

Sfera gospodarcza

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej ma na celu stymulowanie lokalnego rynku pracy oraz tworzenie optymalnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Miasta Pionki. Działania te wspierają dążenia do ożywienia

ekonomicznego terenów zdegradowanych, w tym wykorzystania potencjału terenów przemysłowych, oraz wzmacniając stabilność lokalnych podmiotów gospodarczych.

W sferze gospodarczej dopuszcza się realizację przedsięwzięć uzupełniających, które sprzyjają wzrostowi aktywności ekonomicznej mieszkańców oraz podnoszą atrakcyjność inwestycyjną obszaru. Postulaty w tej sferze obejmują:

- **Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw:** Realizacja programów doradczych, szkoleniowych oraz informacyjnych dla lokalnych przedsiębiorców oraz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dopuszcza się tworzenie punktów wsparcia biznesu, pomoc w dostosowaniu oferty do potrzeb lokalnego rynku oraz inicjatywy ułatwiające dostęp do lokali użytkowych na preferencyjnych warunkach.
- **Modernizacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych:** Podejmowanie działań mających na celu przywrócenie funkcji gospodarczych zdegradowanym terenom i obiektom po byłych zakładach przemysłowych, szczególnie w południowej części miasta. Postuluje się przystosowanie tych obszarów do potrzeb nowoczesnej produkcji, usług lub logistyki, co ma przyciągnąć nowych inwestorów i wykreować nowe miejsca pracy.
- **Ożywienie lokalnego handlu i usług:** Wspieranie podmiotów oferujących artykuły pierwszej potrzeby oraz usługi rzemieślnicze w obrębie osiedli mieszkaniowych. Dopuszczalne są projekty promujące lokalnych wytwórców i handlowców, a także działania zmierzające do poprawy estetyki punktów usługowych i ich otoczenia, co ma na celu zatrzymanie kapitału wewnątrz obszaru rewitalizacji.
- **Podnoszenie kompetencji i reorientacja zawodowa:** Wdrażanie kursów, staży oraz warsztatów zawodowych dla mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych oraz osób długotrwale nieaktywnych zawodowo. Celem jest dopasowanie kwalifikacji lokalnej siły roboczej do dynamicznie zmieniających się potrzeb gospodarczych regionu oraz walka z bezrobociem strukturalnym.
- **Rozwój sektora ekonomii społecznej:** Promowanie tworzenia przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych oraz innych form działalności łączących cele rynkowe z misją społeczną. Działania te mają wspierać zawodową integrację osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, pozwalając im na zdobycie doświadczenia w bezpiecznym środowisku ekonomicznym.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dla Miasta Pionki ma na celu stworzenie estetycznej, bezpiecznej i w pełni dostępnej tkanki miejskiej. Działania te są spójne z dążeniem do poprawy jakości życia oraz nowoczesnej modernizacji infrastruktury, co stanowi fundament wizji obszaru po rewitalizacji. Postulaty w tej sferze koncentrują się na podniesieniu standardów zamieszkania, uporządkowaniu ładu przestrzennego oraz lepszym skomunikowaniu kluczowych osiedli, takich jak Osiedle XXX-lecia czy rejon ulic Leśnej i Mickiewicza, z pozostałymi częściami miasta.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej dopuszcza się realizację przedsięwzięć uzupełniających, które wspierają przekształcenia fizycznej struktury miasta oraz zwiększają funkcjonalność przestrzeni publicznych. Działania te obejmują:

- **Uporządkowanie ładu przestrzennego i estetyzacja osiedli:** Podejmowanie działań mających na celu ujednolicenie elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe)

oraz poprawę estetyki otoczenia bloków mieszkalnych i kamienic. Postuluje się usuwanie zbędnych ogrodzeń, dbałość o wizualny standard elewacji oraz wprowadzanie systemowych rozwiązań z zakresu informacji miejskiej, co podnosi prestiż obszaru i ułatwia orientację w przestrzeni.

- **Rozwój ogólnodostępnych stref rekreacji i zieleni urządzonej:** Modernizacja oraz tworzenie nowych miejsc aktywnego wypoczynku, takich jak place zabaw, siłownie plenerowe czy skwery wypoczynkowe (np. w rejonie Ogródka Jordanowskiego). Dopuszcza się tworzenie tzw. parków kieszonkowych wewnątrz gęstej zabudowy oraz zagospodarowanie podwórek na cele integracyjne, co sprzyja aktywności fizycznej i budowaniu więzi sąsiedzkich.
- **Likwidacja barier architektonicznych i poprawa dostępności:** Systematyczne dostosowywanie przestrzeni publicznych, przejść dla pieszych oraz wejść do budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, seniorów oraz opiekunów z dziećmi. Postuluje się stosowanie nawierzchni bezbarierowych, budowę podjazdów i platform oraz montaż systemów wspomagających poruszanie się osób z niepełnosprawnościami.
- **Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i ciągów pieszych:** Remonty oraz budowa nowych chodników, ścieżek pieszo-rowerowych i alejek spacerowych łączących kluczowe punkty obszaru rewitalizacji (szkoły, przedszkola, punkty usługowe). Działania te mają na celu zapewnienie bezpiecznego i komfortowego przemieszczania się wewnątrz obszaru oraz promocję zrównoważonej mobilności miejskiej.
- **Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych i przestrzeni wspólnych:** Przekształcanie nieuporządkowanych terenów wokół budynków wielorodzinnych w funkcjonalne miejsca integracji mieszkańców. Dopuszcza się budowę oświetlonych miejsc postojowych, tworzenie ogrodzonych miejsc gromadzenia odpadów oraz organizację terenów zielonych i wypoczynkowych bezpośrednio w sąsiedztwie miejsc zamieszkania.
- **Kompleksowa modernizacja budynku elektrociepłowni EC-1 w Pionkach.**

Sfera środowiskowa

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej dla Miasta Pionki koncentruje się na poprawie standardów ekologicznych, zwiększeniu odporności miasta na zmiany klimatu oraz zapewnieniu mieszkańcom zdrowego i bezpiecznego otoczenia. Działania te są bezpośrednio powiązane z wizją odnowy obszaru oraz potrzebą modernizacji systemów energetycznych i grzewczych, co przekłada się na realne oszczędności oraz redukcję niskiej emisji.

W sferze środowiskowej dopuszcza się realizację przedsięwzięć uzupełniających, które wspierają ekologiczny wymiar rewitalizacji oraz poprawiają efektywność wykorzystania zasobów naturalnych. Postulaty w tej sferze obejmują:

- **Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i małej retencji:** Tworzenie systemów naturalnego zagospodarowania wód opadowych, w tym budowę ogrodów deszczowych, niecek retencyjnych oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na podwórkach i parkingach. Postuluje się wprowadzanie rozwiązań opartych na przyrodzie, które ograniczają ryzyko lokalnych podtopień, zasilają wody gruntowe i poprawiają mikroklimat na gęsto zabudowanych osiedlach.
- **Wzbogacanie i pielęgnacja zieleni miejskiej:** Prowadzenie systematycznych działań w zakresie zwiększania powierzchni biologicznie czynnej poprzez nowe nasadzenia drzew, krzewów i łąk

kwietnych. Dopuszcza się tworzenie parków kieszonkowych, zielonych ścian oraz rewaloryzację istniejących skwerów, co sprzyja zachowaniu bioróżnorodności i poprawia estetykę otoczenia miejsc zamieszkania.

- **Edukacja ekologiczna i promocja postaw prośrodowiskowych:** Realizacja projektów informacyjno-edukacyjnych nakierowanych na podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie segregacji odpadów, oszczędzania energii oraz ochrony lokalnej przyrody. Działania te obejmują organizację warsztatów, tworzenie ścieżek edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw społecznych promujących „zielony” tryb życia w mieście.

Sfera techniczna

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sferze technicznej Miasta Pionki stanowi niezbędne wsparcie dla procesów społecznych i środowiskowych, zapewniając trwałość i funkcjonalność planowanych zmian. Działania te skupiają się na modernizacji kluczowych systemów miejskich oraz poprawie stanu technicznego obiektów, co jest niezbędne dla bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców obszaru rewitalizacji. Postulaty w tej sferze realizują wizję nowoczesnej i energooszczędnej infrastruktury, dostosowanej do współczesnych wyzwań klimatycznych i technologicznych.

W sferze technicznej dopuszcza się realizację przedsięwzięć uzupełniających, które wspierają techniczne funkcjonowanie obszaru oraz wdrażanie rozwiązań podnoszących standardy inżynierskie. Działania te obejmują:

- **Kompleksowa modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych i użyteczności publicznej:** Gmina Miasta Pionki będzie kontynuować działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej wielorodzinnych zasobów komunalnych, budynków należących do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, a także placówek użyteczności publicznej oraz szkół. Planowana inwestycja obejmie pełne docieplenie trzech obiektów, wykonanie hydroizolacji ścian piwnic oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, co znacząco ograniczy straty ciepła. W ramach modernizacji odnowione zostaną systemy centralnego ogrzewania i sanitarne oraz wewnętrzne oświetlenie i sieć elektryczna, a nowoczesnym uzupełnieniem będzie montaż fotowoltaiki dedykowanej do przygotowania ciepłej wody użytkowej.
- **Modernizacja i rozwój ekologicznego ciepłownictwa:** Na obszarze rewitalizacji dopuszcza się przebudowę sieci ciepłowniczej oraz budowę kotłowni hybrydowych, m.in. na osiedlu XXX-lecia i w rejonie ul. Leśnej. Inwestycje te mają na celu zapewnienie niezawodności dostaw ciepła oraz ograniczenie awaryjności przestarzałych systemów przesyłowych.
- **Modernizacja systemów oświetlenia miejskiego:** Wdrażanie energooszczędnych systemów oświetlenia ulicznego i osiedlowego w oparciu o technologię LED oraz inteligentne systemy sterowania. Postuluje się doświetlenie miejsc o obniżonym poczuciu bezpieczeństwa, takich jak przejścia między blokami, podwórka oraz ciągi piesze, co ma na celu poprawę widoczności i redukcję zużycia energii elektrycznej.
- **Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej i technologii Smart City:** Wspieranie rozwoju sieci szerokopasmowych oraz wdrażanie cyfrowych systemów zarządzania miastem. Dopuszcza się montaż nowoczesnych systemów monitoringu wizyjnego, inteligentnych liczników mediów oraz sensorów jakości powietrza, co sprzyja poprawie bezpieczeństwa publicznego oraz podnosi efektywność zarządzania zasobami komunalnymi na obszarze rewitalizacji.

- **Usuwanie technicznych barier architektonicznych:** Instalacja wind, podnośników oraz platform w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych, które obecnie są niedostępne dla osób o ograniczonej mobilności. Postuluje się modernizację wejść do budynków i klatek schodowych w celu zapewnienia pełnej dostępności technicznej dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

9. Uwarunkowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych związane z zagrożeniem powodzią

Zgodnie z art. 166 ust. 1. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się m.in. w gminnym programie rewitalizacji. Przede wszystkim, na podstawie art. 166 ust. 2 oraz ust. 5 Prawa wodnego, projekty m.in. gminnego programu rewitalizacji wymagają uzgodnienia z organem właściwym w sprawie gospodarowania wodami [tj. zgodnie z art. 14 ust. 6 pkt 1) Prawa wodnego z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich] w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Uzgodnienie, o którym mowa wyżej, dokonywane jest w drodze decyzji. Obowiązek zaopiniowania projektu gminnego programu rewitalizacji, w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wynika z treści art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, tj. m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego. Ponadto realizacja inwestycji w ich granicach może wiązać się z wymogiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W myśl art. 390 ustawy pozwolenia wodnoprawne wymagane są na m.in. na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obiektów budowlanych. Do wałów przeciwpowodziowych również zastosowanie mają przepisy odrębne, w tym w szczególności art. 176 Prawa wodnego.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego ustalono, że obszar rewitalizacji Miasta Pionki, znajdują się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

10. Szacunkowe ramy finansowe

Poniżej zostały przedstawione ramy finansowe przedsięwzięć ujętych w niniejszym Programie poprzez prezentację ich szacunkowej wartości, lat realizacji oraz planowanego/możliwego źródła finansowania.

Środki własne Gminy Miasta Pionki i jej jednostek organizacyjnych, Powiatu Radomskiego oraz środki z funduszy europejskich i innych funduszy zewnętrznych należą do środków publicznych. Inne środki finansowe na przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji stanowić mogą: publiczne środki krajowe, środki bezzwrotne z budżetu UE, środki prywatne (łącznie z tymi pozyskanymi ze źródeł zwrotnych), inne mechanizmy (np. Norweski Mechanizm Finansowy, mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Polsko-Szwajcarski Program Współpracy, itd.)

Tabela 20. Szacunkowe ramy finansowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość finansowa [zł]	Szacunkowe środki publiczne [zł]	Szacunkowe środki prywatne [zł]	Okres realizacji
P.1. Klub Integracji Społecznej (KIS)	70 000,00	70 000,00	-	2026-2032
P.2. Integracja przez innowację: Rozwój usług społecznych poprzez wprowadzenie innowacji społecznych w MOPS w Pionkach	2 544 648,70	2 544 648,70	-	2026-2032
P.3. Skuteczne służby - bezpieczna rodzina	50 000,00	50 000,00	-	2026-2032
P.4. Obywatelskie Pionki	50 000,00	50 000,00	-	2026-2032
P.5. Rozwój wolontariatu	100 000,00	100 000,00	-	2026-2032
P.6. Zielone i sportowe Pionki – rozwój terenów zieleni i rekreacji	1 500 000,00	1 500 000,00	-	2026-2032
P.7. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej na terenie Miasta Pionki - Poprawa dostępu do ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie i modernizację placu zabaw przy Przedszkolu Nr 1 oraz parku przy Miejskim Ośrodku Kultury	278 200,00	278 200,00	-	2026-2032
P.8. Modernizacja budynku Basenu Miejskiego w Pionkach – modernizacja budynku basenu wpłynie na rozbudowę potencjału turystycznego Miasta Pionki oraz obniżenie kosztów funkcjonowania budynku	854 000,00	854 000,00	-	2026-2032
P.9. Modernizacja układu technologicznego Stacji Uzdatniania Wody „Leśna” w Pionkach	4 264 400,00	2 132 200,00	2 132 200,00	2026-2030
łącznie	9 711 248,70	7 579 048,70	2 132 200,00	2026-2032

Źródło: Opracowano na podstawie zebranych kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych

11. Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych opierają się na ich komplementarności w pięciu wymiarach:

- komplementarność przestrzenna,
- komplementarność problemowa,
- komplementarność proceduralno-instytucjonalna,
- komplementarność międzyokresowa,
- komplementarność źródeł finansowania.

Komplementarność w każdym z tych wymiarów ukazuje sposób zintegrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR tworzą wiązkę zintegrowanych ze sobą działań pod względem rozwiązywanych problemów obszaru rewitalizacji, przestrzeni, w której są realizowane, procedur zarządzania ich wdrażaniem, źródeł finansowania oraz odniesieniem do wcześniej realizowanych działań. W kolejnych punktach przedstawiono komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych wymiarach.

Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Efektem takiego podejścia będzie oddziaływanie zrealizowanych przedsięwzięć na cały obszar rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), choć wiele przedsięwzięć rewitalizacyjnych można zlokalizować w konkretnym miejscu. W celu zapewnienia komplementarności przestrzennej GPR przedsięwzięcia zostały zlokalizowane na całym obszarze rewitalizacji, ze szczególną koncentracją na obszarach, które są kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji w gminie. Rozkład przestrzenny przedsięwzięć został zaprezentowany w rozdziale „Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji”.

Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. Wybrane do realizacji projekty odpowiadają na różne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. W rezultacie możliwe jest skuteczniejsze i bardziej kompleksowe przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom, szczególnie tym społecznym. Projekty zapisane w GPR wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (edukacyjnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Poszczególne projekty zostały tak zaplanowane, by wpływać na różne planowane funkcje wyznaczone obszaru rewitalizacji i oddziaływać łącznie na wszystkie sfery rozwojowe obszaru rewitalizacji.

Tabela 21. Oddziaływanie przyjętych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie przedsięwzięcia na poszczególne sfery				
	S	G	P-F	Ś	T
P.1. Klub Integracji Społecznej (KIS)	x				
P.2. Integracja przez innowację: Rozwój usług społecznych poprzez wprowadzenie innowacji społecznych w MOPS w Pionkach	x		x		
P.3. Skuteczne służby - bezpieczna rodzina	x				
P.4. Obywatelskie Pionki	x				
P.5. Rozwój wolontariatu	x				
P.6. Zielone i sportowe Pionki – rozwój terenów zieleni i rekreacji	x		x	x	
P.7. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej na terenie Miasta Pionki - Poprawa dostępu do ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie i modernizację placu zabaw przy Przedszkolu Nr 1 oraz parku przy Miejskim Ośrodku Kultury	x		x	x	x
P.8. Modernizacja budynku Basenu Miejskiego w Pionkach – modernizacja budynku basenu wpłynie na rozbudowę potencjału turystycznego Miasta Pionki oraz obniżenie kosztów funkcjonowania budynku		x	x	x	x
P.9. Modernizacja układu technologicznego Stacji Uzdatniania Wody „Leśna” w Pionkach			x	x	x

Oznaczenia w tabeli: S – sfera społeczna, G – sfera gospodarcza, P-F – sfera przestrzenno-funkcjonalna, Ś – sfera środowiskowa, T – Sfera techniczna

Źródło: Opracowano na podstawie zebranych kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz komplementarność i spójność procedur. W tym celu określając system zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032, starano się ściśle związać go z systemem zarządzania określonym w Strategii Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030, w odniesieniu do której GPR jest programem operacyjnym. Dzięki temu zapewniona zostanie przejrzystość i koordynacja prowadzonej polityki rozwoju miasta na różnych poziomach operacyjnych, zapewniając tym samym realne osadzenie polityki rewitalizacyjnej w pakiecie działań strategicznych prowadzonych przez Miasto Pionki. Wysoki poziom elastyczności systemu zarządzania projektami rozwojowymi dostosowany do bieżących uwarunkowań wewnętrznych, możliwości budżetowych, jak i dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w otoczeniu gminy zapewnia wysoką efektywność procesu inwestycyjnego i jego odpowiedzialne (finansowo i organizacyjnie) wdrażanie.

System zarządzania GPR opiera się o etapy wdrażania i monitorowania założeń dokumentu. W proces ten zostaną włączone instytucje publiczne, w szczególności Urząd Miasta Pionki, jednostki organizacyjne i spółki komunalne, a także partnerzy społeczni i gospodarczy oraz osoby prywatne reprezentowani w szczególności przez Komitet Rewitalizacji.

W ramach monitoringu realizacji programu Wydział Rozwoju i Inwestycji Urzędu Miasta Pionki odpowiedzialny za koordynację realizacji GPR podejmie współpracę z wydziałami merytorycznymi realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne w celu pozyskania niezbędnych informacji do analizy postępu rzeczowego i finansowego realizacji zadań zaplanowanych w programie.

Komplementarność międzyokresowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na kontynuacji działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032. W

dokumentie „Program Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2016-2022”, zatwierdzonego uchwałą Nr XXXIII/223/2016 Rady Miasta Pionki z dnia 29 listopada 2016 r., do obszaru rewitalizacji włączono m.in. częściowo tereny w rejonie ul. Leśnej i Kozienickiej (fragment Osiedla XXX-lecia). Z tego powodu, przyjęte założenia programowe oraz określone przedsięwzięcia rewitalizacyjne w nowym Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 stanowią częściową kontynuację dotychczasowego procesu rewitalizacji w zakresie terytorialnym. Działania te (przede wszystkim projekty społeczne) będą kontynuowane we wspomnianych obszarach. W GPR określono też politykę rewitalizacji będącą jednocześnie kontynuacją procesów rewitalizacyjnych rozpoczętych w poprzednim okresie programowania rewitalizacji i rozszerzeniem działań rewitalizacyjnych na inne obszary problemowe – zgodne z aktualnie zgłaszanymi potrzebami.

Komplementarność międzyokresowa pomiędzy dotychczas prowadzonym procesem rewitalizacji i procesem planowanym w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 zachodzi również na poziomie systemu zarządzania realizacją programu. Rolę koordynatora GPR pełni Wydział Rozwoju i Inwestycji w strukturach Urzędu Miasta Pionki, który będzie odpowiedzialny za zbieranie niezbędnych danych i informacji o poczynionych inwestycjach, prowadzenie monitoringu programu rewitalizacji, koordynowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, organizowanie i prowadzenie działań partycypacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie miasta, upowszechnianie wiedzy o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji, prowadzenie dokumentacji i obsługi administracyjnej Komitetu Rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na umiejętnym łączeniu wsparcia z różnych źródeł finansowania. Zakłada się współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych m.in. ze środków europejskich, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, ze środków krajowych, w tym budżetu gminy, jego jednostek i spółek, z dostępnych środków rządowych, w tym funduszy celowych, z komercyjnych instrumentów bankowych.

12. Partycypacja społeczna

Interesariusze rewitalizacji, do których należą m.in. mieszkańcy obszaru rewitalizacji, podmioty prowadzące na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą lub społeczną, zarządcy nieruchomości, podmioty administracji publicznej będą włączani w proces rewitalizacji na etapie planowania działań rewitalizacyjnych, ich realizacji oraz monitorowania.

Udział społeczeństwa powinien być zapewniony przy identyfikacji kluczowych problemów i potrzeb oraz przedsięwzięć (projektów) rewitalizacyjnych. Po uchwaleniu programu i rozpoczęciu wdrażania projektów rewitalizacji partnerzy społeczni stają się głównymi odbiorcami realizowanych działań i z tego punktu widzenia uczestniczą w procesie rewitalizacji. Ważną rolę odgrywa partycypacja także na etapie monitorowania i oceny efektów podejmowanych działań.

Włączanie społeczeństwa w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 odbywało się na wszystkich etapach opracowania dokumentu, zarówno w trakcie przeprowadzania diagnozy, jak i sporządzenia GPR. Poniżej opisano działania w rozbiciu na etapy, których dotyczyły.

I) Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy

Gmina Miasta Pionki w oparciu o pozyskane dane statystyczne opracowała i przedłożyła pod konsultacje społeczne projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podstawą do wyznaczenia tych obszarów była „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki”.

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki wraz z załącznikami graficznymi zostały przeprowadzone w okresie od dnia 13 maja 2025 r. do dnia 18 czerwca 2025r. do godz. 15:00. Konsultacje miały na celu zebranie opinii i uwag interesariuszy rewitalizacji, dotyczących projektu.

O prowadzonych konsultacjach społecznych i organizowanym spotkaniu w ramach konsultacji poinformowano opinię publiczną poprzez zamieszczenie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem (https://bip.pionki.pl/strona-5856-ogloszenie_o_rozpoczeciu_na_terenie.html) oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Pionki pod adresem <https://www.pionki.pl/>. Ponadto, ogłoszenie podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Pionki przy ul. Aleja Jana Pawła II 15, poprzez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz poprzez publikację na oficjalnej stronie facebook miasta Pionki pod adresem https://www.facebook.com/profile/100072237073075/search/?q=konsultacje&locale=pl_PL.

Na stronie https://www.pionki.pl/aktualnosc-2830-konsultacje_spoleczne_w_sprawie.html oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Pionki pod adresem (https://bip.pionki.pl/strona-5856-ogloszenie_o_rozpoczeciu_na_terenie.html) zamieszczono ogłoszenie Burmistrza Miasta Pionki o rozpoczęciu na terenie Miasta Pionki konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki wraz z następującymi załącznikami:

- Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki wraz z załącznikami,
- Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki,
- Formularz zgłaszania uwag.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej – korespondencyjnie lub osobiście na adres: Urząd Miasta Pionki, Aleja Jana Pawła II 15, 26-670 Pionki,
- elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej i na adres inwestycje@pionki.pl oraz z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Pionki (https://bip.pionki.pl/strona-5856-ogloszenie_o_rozpoczeciu_na_terenie.html),
- otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 23.05.2025 r., od godz. 15.00 do 17.00 w Urzędzie Miasta Pionki,
- zbierania uwag ustnie w terminie trwania konsultacji w dni robocze, w godz. 8.00 – 15.00, w Urzędzie Miasta Pionki, pok. nr 203 lub telefonicznie z wykonawcą opracowania.

„Raport podsumowujący przebieg konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki” zamieszczono w BIP (https://bip.pionki.pl/strona-5856-ogloszenie_o_rozpoczeciu_na_terenie.html).

W dniu 13 sierpnia 2025 r. Rada Miasta Pionki podjęła Uchwałę Nr XXXVI/143/2025 „w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki”.

II) Przystąpienie do sporządzenia i prace nad projektem Gminnego Programu Rewitalizacji

W dniu 15 października 2025 r. Rada Miasta Pionki podjęła Uchwałę Nr XL/155/2025 „w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032”. Ogłoszenie Burmistrza Miasta „o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032” zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 31 października 2025 r..

Na stronie internetowej Urzędu Miasta Pionki (https://www.pionki.pl/aktualnosc-3012-nabor_przedswiezec_rewitalizacyjnych.html), w BIP (https://bip.pionki.pl/strona-6160-nabor_przedswiezec_rewitalizacyjnych.html) oraz na profilu facebook`owym Miasto Pionki (<https://www.facebook.com/miasto.pionkipl>) zamieszczono komunikat o naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przeprowadzono w okresie od 31 października 2025r. do 30 listopada 2025 r. w formie:

- elektronicznej: przesyłając wypełniony formularz zgłoszeniowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wersji edytowalnej oraz w postaci podpisanego skanu na adres e-mail: burmistrz@pionki.pl
- papierowej: przesyłając wypełniony i podpisany formularz zgłoszeniowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych drogą korespondencyjną na adres: Urzędu Miasta Pionki, Aleja Jana Pawła II 15, 26-670 Pionki lub składając wypełniony i podpisany formularz zgłoszeniowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych bezpośrednio do Urzędu Miasta Pionki, Aleja Jana Pawła II 15, 26-670 Pionki, sekretariat pokój nr 101, w godzinach pracy Urzędu.

Propozycje mogły być składane przez mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy bądź zamierzających prowadzić taką działalność na obszarze przewidzianym do rewitalizacji.

Rycina 4. Plakat informujący o naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Źródło: https://www.pionki.pl/aktualnosc-3012-nabor_przedstawie_rewitalizacyjnych.html

Do uzupełnienia w późniejszych etapach opracowania GPR.

III) Powołanie Komitetu Rewitalizacji

Do uzupełnienia w późniejszych etapach opracowania GPR.

13. Opis struktury zarządzania GPR

Podstawowe założenia zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 (GPR) opiera się na spójnym i wielowymiarowym podejściu, mającym na celu efektywną realizację założonych celów rewitalizacyjnych. Kluczowe jest tu współdziałanie wielu podmiotów oraz transparentny monitoring postępów.

Koordynacja Programu Rewitalizacji

W ramach struktury zarządzania GPR główną rolę jako koordynator realizacji programu pełni Wydział Rozwoju i Inwestycji Urzędu Miasta Pionki. Do jego głównych zadań należy systematyczne gromadzenie danych i informacji dotyczących postępu inwestycji oraz innych działań podejmowanych w ramach rewitalizacji. Wydział ten prowadzi monitoring programu, co umożliwia wczesne wykrywanie ewentualnych trudności i wprowadzanie usprawnień we wdrażaniu GPR. Ponadto, Wydział Rozwoju i Inwestycji aktywnie wspiera merytoryczne wydziały Urzędu Miasta Pionki w procesie wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zapewniając spójność realizowanych działań.

Odpowiedzialność za wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Za bezpośrednie wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych w GPR, odpowiadają podmioty, w których kompetencjach leży realizacja określonych zadań. Oznacza to, że za konkretne projekty odpowiadają właściwe wydziały/referaty Urzędu Miasta Pionki, jednostki organizacyjne czy spółki miejskie, zgodnie ze swoim zakresem działania i specjalizacją.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi

Istotnym założeniem zarządzania GPR jest otwarta i aktywna współpraca z interesariuszami rewitalizacji spoza struktur administracji samorządowej. Program rewitalizacji opiera się na partycypacji szerokiego grona interesariuszy, w tym organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, wspólnot mieszkaniowych, uczelni, a także innych instytucji i grup społecznych, które są bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane w proces rewitalizacji. Taka kooperacja ma na celu wykorzystanie różnorodnych zasobów, wiedzy i doświadczeń, co przekłada się na bardziej kompleksowe i efektywne rozwiązania.

Interesariusze rewitalizacji, którzy nie biorą udziału w pracach Komitetu Rewitalizacji, mogą włączać się w działania rewitalizacyjne poprzez: informowanie Burmistrza Miasta Pionki i Komitetu Rewitalizacji o lokalnych problemach wymagających rozwiązania, doradztwo w zakresie swoich możliwości, jako lokalni eksperci oraz współrealizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do partnerów społeczno-gospodarczych, którzy będą angażowani w proces rewitalizacji, należą w szczególności:

- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie,
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.

Rola Komitetu Rewitalizacji

W opracowanie, wdrażanie oraz ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR włączony zostanie Komitet Rewitalizacji. Pełni on funkcję organu opiniotwórczego i doradczego Burmistrza Miasta Pionki w zakresie rewitalizacji. Komitet stanowi kluczowe forum współpracy i dialogu pomiędzy wszystkimi interesariuszami rewitalizacji a organami gminy. Jego rola polega na wyrażaniu opinii w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, a także opiniowaniu oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Dzięki temu zapewniona jest partycypacja społeczna i transparentność procesów decyzyjnych na każdym etapie opracowania i wdrażania programu.

Harmonogram realizacji GPR

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032, w którym zostały uwzględnione podstawowe elementy wdrażania GPR. Harmonogram został sporządzony na lata 2026–2032 zgodnie z harmonogramem realizacji zaplanowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Program obowiązuje do jego uchylenia.

Tabela 22. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Pionki na lata 2025-2032

Etapy i rodzaje działań	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Powołanie Komitetu Rewitalizacji							
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz w roku)							
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Miasta Pionki							
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do budżetu gminy/Wieloletniej Prognozy Finansowej							
Działania informacyjno-promocyjne Gminnego Programu Rewitalizacji							
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych							
Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (co najmniej raz na 3 lata)							
Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów							

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 służy przede wszystkim poinformowaniu i włączeniu interesariuszy rewitalizacji we wdrażanie GPR. Opiera się na dwóch kluczowych filarach: corocznym monitoringu oraz ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR dokonywanej raz na trzy lata.

1. Coroczny monitoring postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych:
 - Źródło informacji: Informacje niezbędne do monitoringu będą dostarczane przez realizatorów poszczególnych przedsięwzięć.
 - Zakres informacji: Monitoring obejmie zarówno postęp rzeczowy, jak i finansowy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

- Publikacja wyników: Zebrane informacje z monitoringu będą publikowane na stronie internetowej miasta, w Raporcie o stanie miasta oraz przedstawione Komitetowi Rewitalizacji Miasta Pionki.
- 2. Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji:
 - Częstotliwość: Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 będzie dokonywana raz na trzy lata.
- 3. Zakres oceny:
 - Postęp rzeczowy i finansowy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ujęciu trzyletnim.
 - Stopień osiągnięcia wskaźników postępu: Ocena stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
 - Analiza aktualnego poziomu wybranych wskaźników społecznych: Zostanie wykonana analiza aktualnego poziomu wybranych wskaźników dla obszaru rewitalizacji, które były wykorzystane w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pionki. Dziewięć wskaźników należy do sfery społecznej (jako ważnych przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji). Dwa wskaźniki należą do sfery gospodarczej oraz dwa do sfery środowiskowej. Wskaźniki zostały zestawione w tabeli poniżej i będą odniesione do średniej dla miasta.
 - Analiza aktualnych potrzeb obszaru rewitalizacji: Na podstawie zebranych danych o stopniu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym wskaźników postępu ich realizacji, oraz wybranych wskaźników stanu w sferze społecznej i gospodarczej, a także obserwowanych zmian w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej zostanie przeprowadzona analiza, która posłuży do oceny, czy GPR wymaga aktualizacji w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz innych założeń przyjętych w GPR.
 - Podstawa do aktualizacji GPR: Wnioski płynące z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 mogą stanowić podstawę do podjęcia decyzji o ewentualnej zmianie GPR.
 - Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR podlega opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji Miasta Pionki.

Tabela 23. Wskaźniki monitorowania realizacji programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji

Nazwa wskaźnika cząstkowego	Obszar rewitalizacji	Miasta Pionki	Oczekiwany trend
	Wartość bazowa - 2023 r. lub w przypadku wskaźnika dynamiki okres 2014-2023		
Dynamika zmian liczby ludności ogółem [%]	-16,49	-13,46	wzrost
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	12,78	14,16	wzrost
Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	54,59	55,83	wzrost
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	32,64	30,00	spadek
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności [%]	4,10	3,54	spadek
Udział osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej [%]	30,14	26,55	spadek
Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	9,14	8,13	spadek

Nazwa wskaźnika cząstkowego	Obszar rewitalizacji	Miasta Pionki	Oczekiwany trend
	Wartość bazowa - 2023 r. lub w przypadku wskaźnika dynamiki okres 2014-2023		
Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	53,60	53,69	spadek
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	3,94	3,23	spadek
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	12,59	15,07	wzrost
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	12,94	16,06	wzrost
Udział źródeł ogrzewania na paliwa stałe w ogólnej liczbie źródeł ogrzewania [%]	36,44	43,50	spadek
Udział kotłów bezklasowych, 1, 2, 3 i 4 klasy w ogólnej liczbie kotłów [%]	84,91	87,64	spadek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o rewitalizacji w gminnym programie rewitalizacji należy określić zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym w zasadach i kryteriach wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dnia 4 sierpnia 2023 r. Rada Miasta Pionki przyjęła Uchwałę Nr LXXI/392/2023 „w sprawie uchwalenia Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasta Pionki na lata 2023-2027”. Dokument wytycza kierunki i zadania Miasta, a w szczególności:

- sposoby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
- kierunki pozyskiwania zasobów mieszkaniowych dla realizacji zadań Miasta w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
- zasady wykorzystywania istniejącego zasobu mieszkaniowego Miasta w latach 2023 –2027,
- zadania w zakresie utrzymania budynków i lokali mieszkalnych tworzących mieszkaniowy zasób Miasta w sprawności technicznej,
- sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Miasta,
- wydatki na pokrycie kosztów zarządzania budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Miasta,
- zasady polityki czynszowej,
- planowaną sprzedaż lokali mieszkalnych w kolejnych latach,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej,
- wysokość kosztów na utrzymanie budynków i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków, koszty zarządu częściami wspólnymi nieruchomości z udziałem Miasta, a także koszty inwestycyjne.

Dnia 4 sierpnia 2023 r. Rada Miasta Pionki podjęła Uchwałę Nr LXXI/393/2023 „w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu mieszkaniowego Gminy Miasta Pionki”. Uchwała ta kompleksowo reguluje zasady wynajmowania lokali stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta. Uchwała określa w szczególności:

- wysokość dochodu gospodarstwa domowego, która uprawnia do zawarcia umowy:
 - najmu lub podnajmu na czas nieoznaczony,
 - najmu socjalnego lokalu,
 - zastosowania obniżek czynszu,

- warunki zamieszkiwania kwalifikujące wnioskodawcę do ich poprawy,
- kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i umowy najmu socjalnego lokalu,
- warunki dokonywania zmian lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innych zasobach,
- tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali zawieranych na czas nieoznaczony i najem socjalny lokali, a także sposób poddania tych spraw kontroli społecznej,
- zasady postępowania w stosunku do osób, które zajmują lokal opuszczony przez najemcę lub w lokal, w którego najem nie wstąpiły po śmierci najemcy,
- kryteria oddawania w najem lokali o powierzchni użytkowej przekraczającej 80 m².

Analiza obu dokumentu wykazała, że nie ma podstaw do zmian w w/w uchwałach z uwagi na postanowienia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032.

15. Uchwała, o której mowa w art. 7. ust. 3 ustawy
o rewitalizacji – Komitet Rewitalizacji

Do uzupełnienia w późniejszych etapach opracowania GPR.

16. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 nie wskazuje się konieczności ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

17. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym miasta

Gmina Miasta Pionki przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego uchwałą Nr LXXXIV/430/2024 Rady Miasta Pionki z dnia 18 marca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Pionki. Burmistrz Miasta Pionki wydał Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania planu ogólnego miasta Pionki w dniu 16 lipca 2024 r.

Biorąc pod uwagę konieczność wskazania zakresu niezbędnych zmian wynikających z ustaleń GPR w planie ogólnym, należy przyjąć, że przy projektowaniu planu uwzględnione zostaną uwarunkowania zapisane w gminnym programie rewitalizacji. Obowiązek sporządzenia planu ogólnego został wprowadzony ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 24 września 2023 roku. Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który został dodany wspomnianą nowelizacją, plan ogólny ma na celu określenie polityki przestrzennej gminy i zastępuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia planu ogólnego, zgodnie z art. 13b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, powinny uwzględniać znajdujące się na obszarze miasta obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji w ramy kreowania polityki przestrzennej gminy. Ustalenia planu ogólnego w zakresie funkcji terenów, zasad ich zagospodarowania i rozwoju infrastruktury powinny wspierać realizację GPR, a także uwzględniać planowane inwestycje publiczne w obszarach rewitalizacji, które są kluczowe dla realizacji GPR. Może to dotyczyć np. przeznaczenia terenów pod infrastrukturę społeczną, przestrzeń publiczną czy inwestycje wspierające rozwój gospodarczy obszarów rewitalizowanych. Plan ogólny, wprowadzając nowe kategorie stref planistycznych (np. strefy usługowe, strefy zieleni i rekreacji), powinien uwzględniać specyfikę obszarów rewitalizacji i wspierać różnorodność funkcji oraz aktywizację społeczną i gospodarczą, co jest zgodne z celami GPR. W praktyce oznacza to, że plan ogólny staje się nadrzędnym narzędziem planistycznym, które musi integrować i wdrażać zapisy GPR w wymiarze przestrzennym.

Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032 nie powodują konieczności uchwalenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji

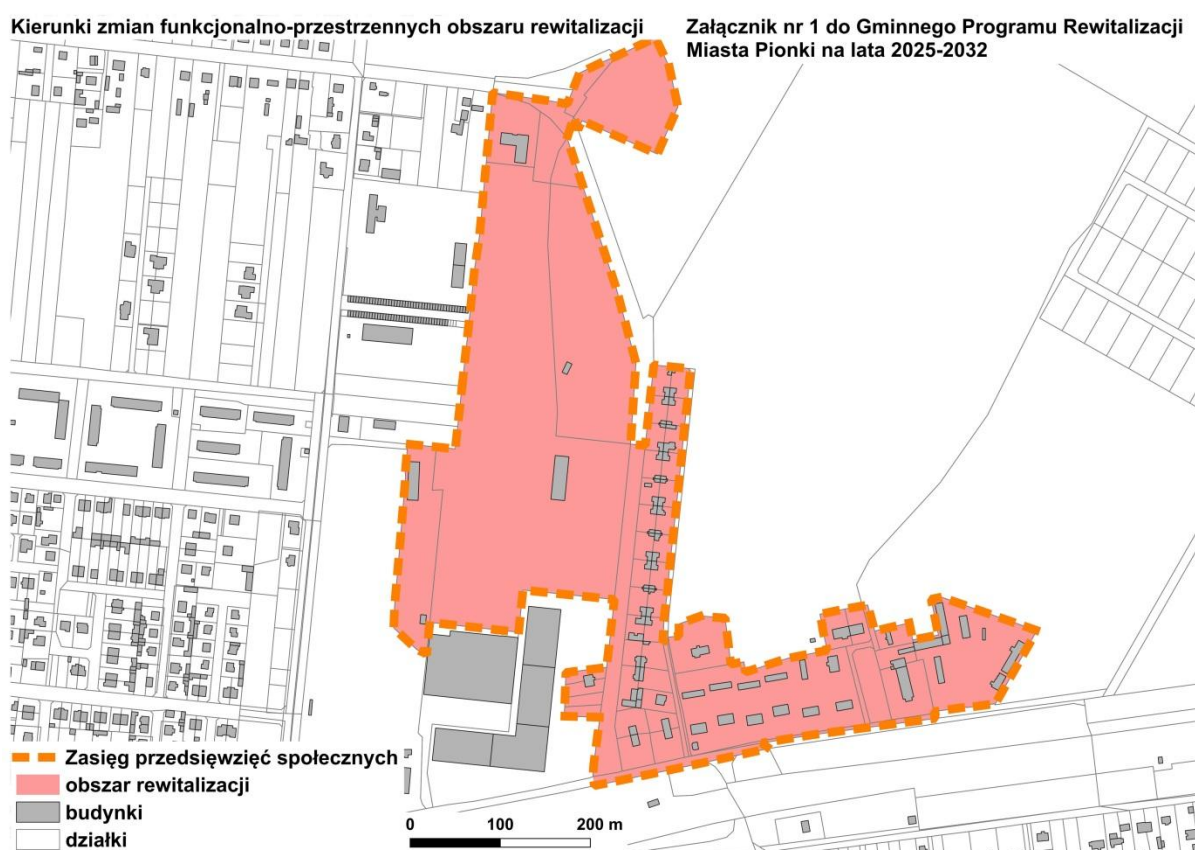
Na obszarze rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym..

18. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wynikają z przeprowadzonej diagnozy i analiz, zidentyfikowanych problemów, zgłoszonych potrzeb oraz z konsultacji społecznych i opinii, a także z przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032. Na mapie stanowiącej załącznik do programu wskazano położenie większości przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których możliwe jest ustalenie konkretnej lokalizacji. Dokument graficzny uwzględnia zasięg przestrzenny podstawowych przedsięwzięć społecznych, a także przedsięwzięcie mające na celu rozwój terenów zieleni pod funkcję rekreacyjną. Na mapie mieszczą się również projekty związane z modernizacją obiektów sportowych oraz budową placów zabaw dla dzieci. Na mapie nie zaznaczono lokalizacji przedsięwzięcia „P.6. Zielone i sportowe Pionki – rozwój terenów zieleni i rekreacji” z uwagi na ustalenia szczegółowej lokalizacji projektu.

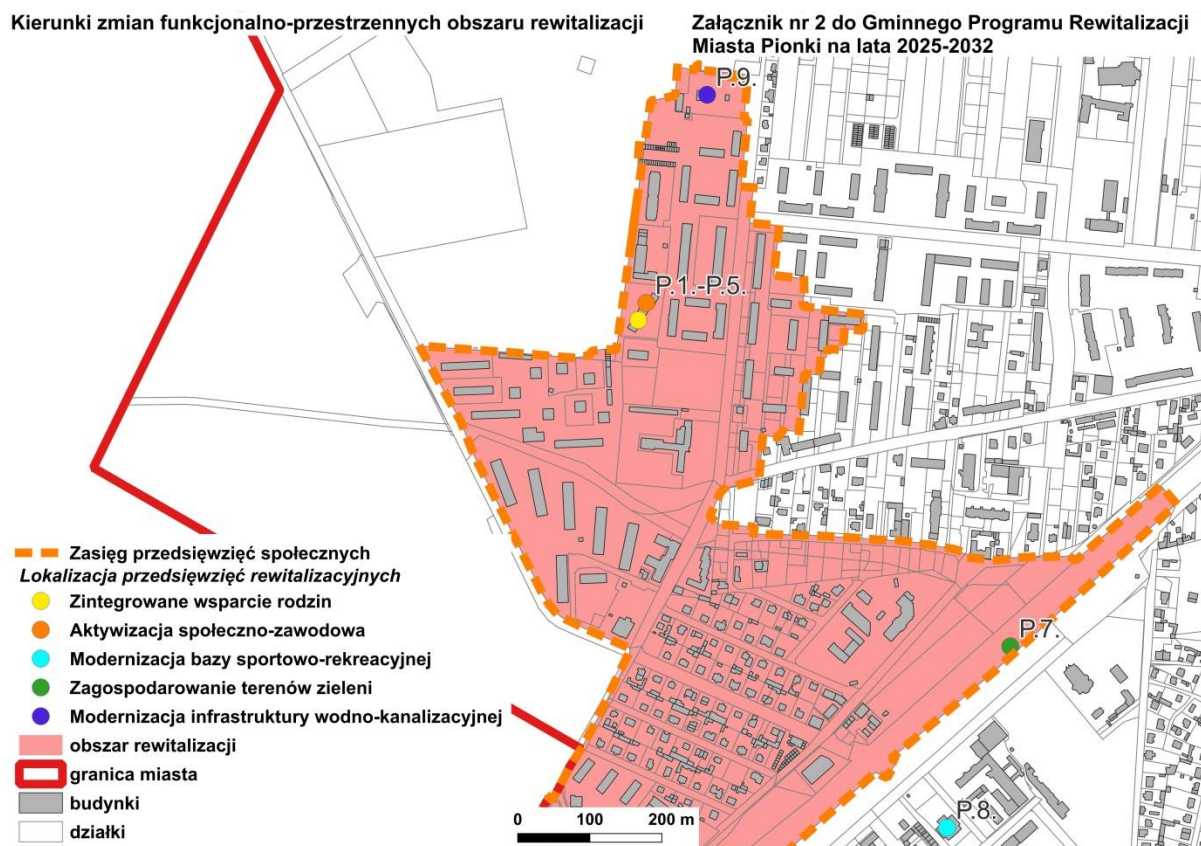
Na poniższych rycinach pokazano mapy kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji.

Rycina 5. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Marii Dąbrowskiej

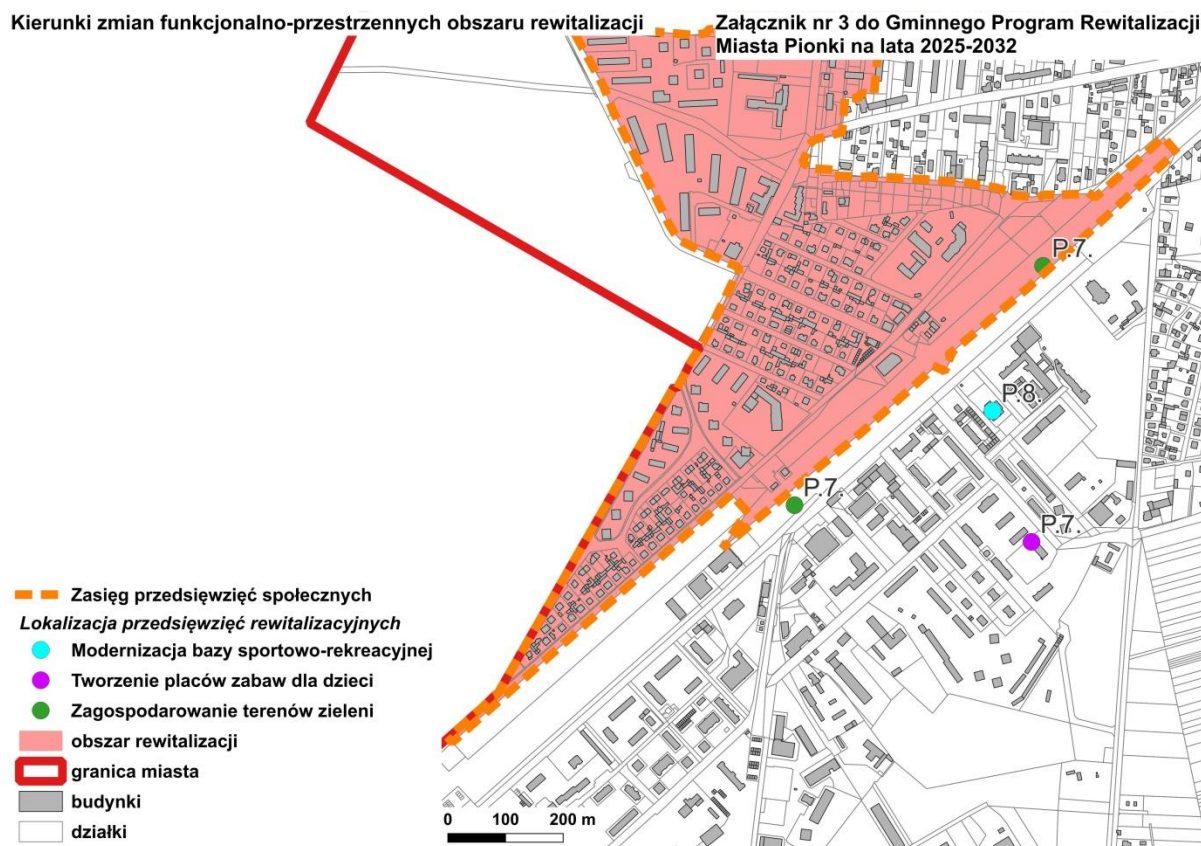
Źródło: Opracowano w programie QGIS

Rycina 6. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Leśnej, Mickiewicza i Koziennickiej

Źródło: Opracowano w programie QGIS

Rycina 7. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Niepodległości, Szkolnej i Dębowej

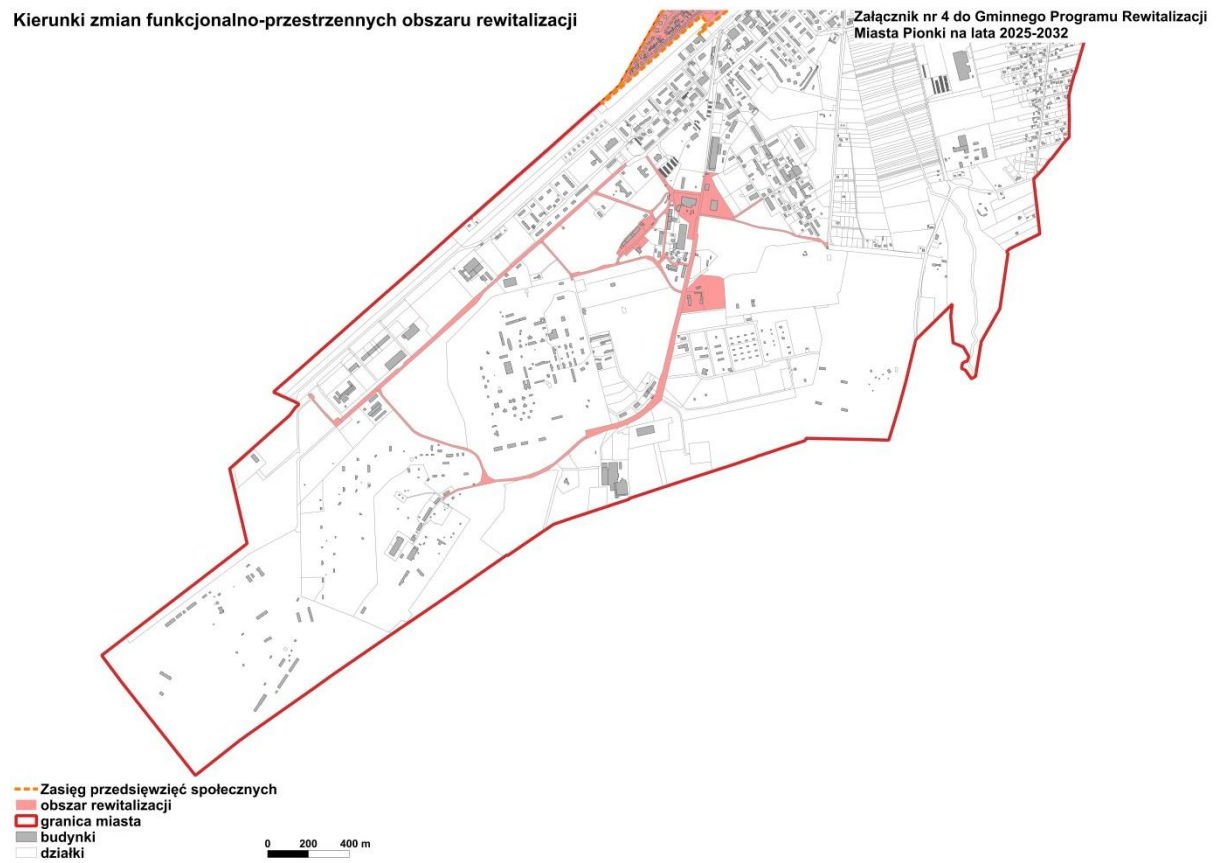

Źródło: Opracowano w programie QGIS

Rycina 8. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Przemysłowej

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 4 do Gminnego Programu Rewitalizacji
Miasta Pionki na lata 2025-2032

Źródło: Opracowano w programie QGIS

19. Spis tabel

Tabela 1. Cele rozwojowe wskazane w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.....	5
Tabela 2. Powiązania celów operacyjnych wskazanych w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030+ Innowacyjne Mazowsze z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032	7
Tabela 3. Układ celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych w Strategii Rozwoju Miasta Pionki na lata 2023-2030	14
Tabela 4. Wykaz wydzielonych jednostek analitycznych według udziału liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2023 roku w mieście Pionki	20
Tabela 5. Podział jednostek analitycznych w granicach miasta Pionki	21
Tabela 6. Lista wskaźników cząstkowych wykorzystana do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	24
Tabela 7. Wagi przeliczeniowe dla wskaźników cząstkowych	28
Tabela 8. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach w mieście Pionki	29
Tabela 9. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze zdegradowanym w granicach miasta Pionki.....	30
Tabela 10. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze rewitalizacji w granicach miasta Pionki.....	33
Tabela 11. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2021-2024 w szkołach podstawowych zlokalizowanych w mieście Pionki.....	37
Tabela 12. Wykaz podmiotów gospodarczych według form prawnych	38
Tabela 13. Stan potrzeb sieci wodno-kanalizacyjnej.....	47
Tabela 14. Stan potrzeb sieci wodno-kanalizacyjnej.....	56
Tabela 15. Działki przemysłowe i drogowe włączone do obszaru rewitalizacji, stanowiące część terenu dawnego zakładu ZTS „Pronit” wraz z układem drogowym	57
Tabela 16. Problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki	60
Tabela 17. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki.....	60
Tabela 18. Potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji Miasta Pionki	61
Tabela 19. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych.....	65
Tabela 20. Szacunkowe ramy finansowe	84
Tabela 21. Oddziaływanie przyjętych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych	86
Tabela 22. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Pionki na lata 2025-2032	92
Tabela 23. Wskaźniki monitorowania realizacji programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji.....	93

20. Spis rycin

Rycina 1. Podział miasta Pionki na jednostki analityczne na potrzeby opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	21
Rycina 2. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru zdegradowanego w mieście Pionki	31
Rycina 3. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji w mieście Pionki.....	32
Rycina 4. Plakat informujący o naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032	90
Rycina 5. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Marii Dąbrowskiej	100
Rycina 6. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Leśnej, Mickiewicza i Koziennickiej	101
Rycina 7. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Niepodległości, Szkolnej i Dębowej.....	102
Rycina 8. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – rejon ul. Przemysłowej	103

21. Spis załączników

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Załącznik nr 3 do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032

Załącznik nr 4 do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pionki na lata 2025-2032